

Berta Sojková

Helen Hough (Editor, Translator)

Moravian Folk Embroidery Patterns

Berta Sojková; Hough, Helen (Editor, Translator)

James G. Collins & Associates, Arlington, Texas, 2023

While the original text and images from the late 19th century are no longer in copyright, this book and its images are copyright James G. Collins & Associates.

The version uploaded into the Internet Archive is for individual, non-commercial use only and has been provided with a CC BY-NC-SA [Creative Commons Attribution-Non-Commercial-Share-Alike] 4.0 International Public License (https://creativecommons.org).

Dedication: For those who are afraid, thirsty, hungry, or may be homeless.

If you believe that this publication has some value to you, please consider donating what you think is a reasonable sum to some worthy purpose; even a tiny amount may make a difference somewhere.

Some donations may also be tax deductible.

Consider the following organizations:

Uniquely appropriate for this volume: The Regional Museum in Olomouc, nám. Republiky 5, 771 73 Olomouc, Olomouc, Czech Republic, a national history and ethnographic museum in Olomouc, Czech Republic (https://www.vmo.cz/).

Services for at-risk children and families or community centers for our older neighbors.

Your local food pantry so people under high levels of stress need not also go hungry.

The Antique Pattern Library project is an excellent opportunity to support access to publications similar to this one. This service provides scans of craft pattern publications that are in the public domain or have permission to post. Many are edited for modern craftworkers and their technologies, http://www.antiquepatternlibrary.org/index.htm.

Donations to your local library, a community college, or other learning scholarship fund are valuable local investments.

Consider also the *Internet Archive* (https://archive.org/) as it helps make many resources available to all of us.

- I would be surprised if any person or organization returns even a nominal donation. HH.

CONTENTS

Bands	
Corners / Frames	61
Flowers, Vertical	97
Flowers, Small Grouped Diagonal	105
Flowers, Diagonal	106
Birds, Small Ornaments and Fills	115
Squares	119
Satin Stitch	125
Original Text In Czech, English, French, or German	139

Derived from the work of Berta Sojková [Bertha Sojka];

Volume 1, 1887, plates 1-12,

Volume 2, 1889, plates 13-22,

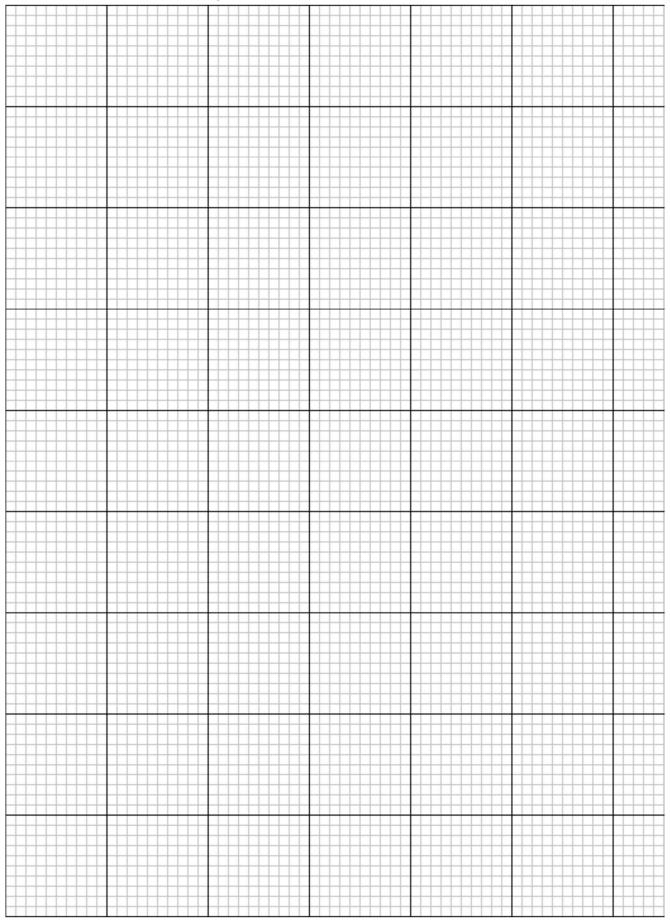
Volume 3, 1895, plates 23-32;

who used the designs on embroidered items housed in the Regional Museum*.

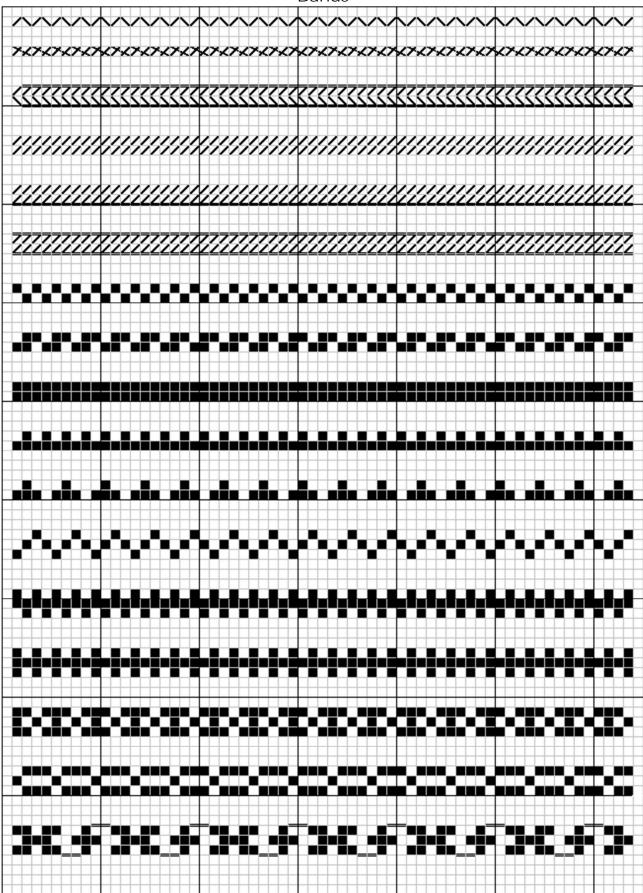
*called the Patriotic Museum in the late 1800s.

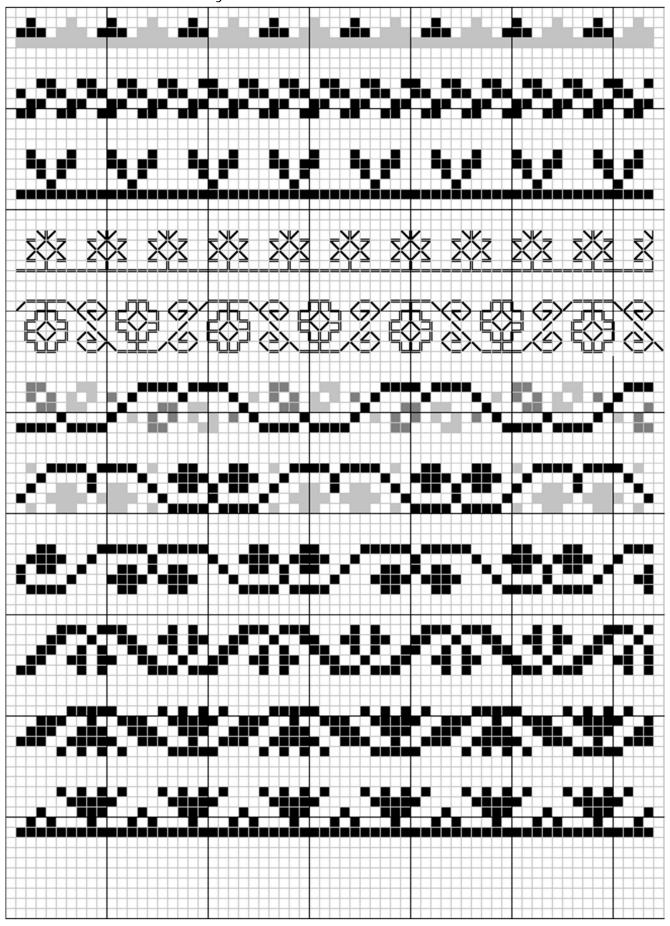

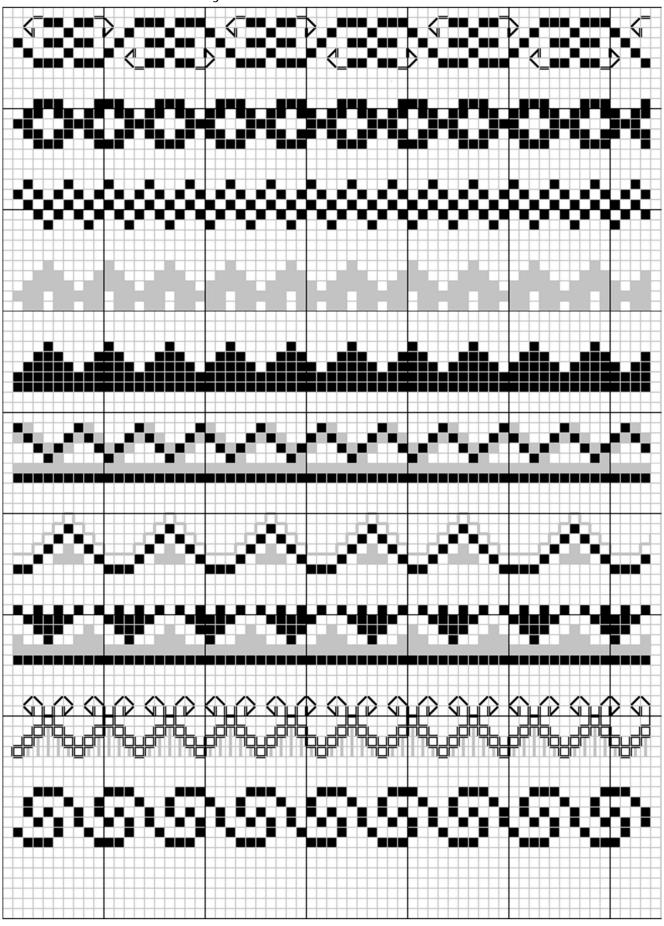
.A volume of Berta Sojková's original publications is housed in the Volkskundemuseum Wien (Austrian Museum of Folk Life and Folk Art, Vienna) and is available in color online - https://www.volkskundemuseum.at/publikationen/publikation?content-id=1524345937511&publikation_id=1556955979056

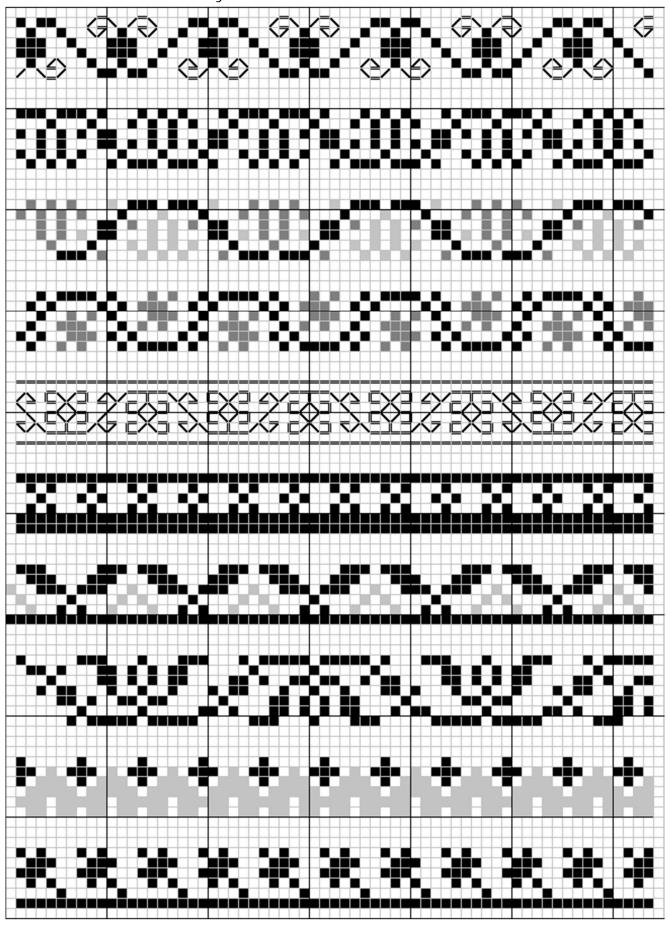

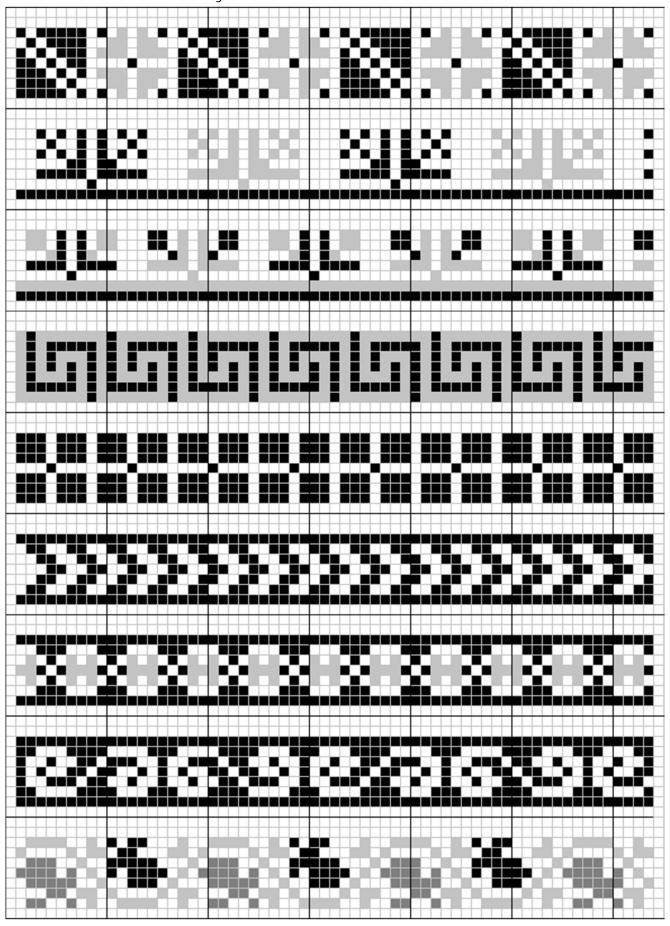
Bands

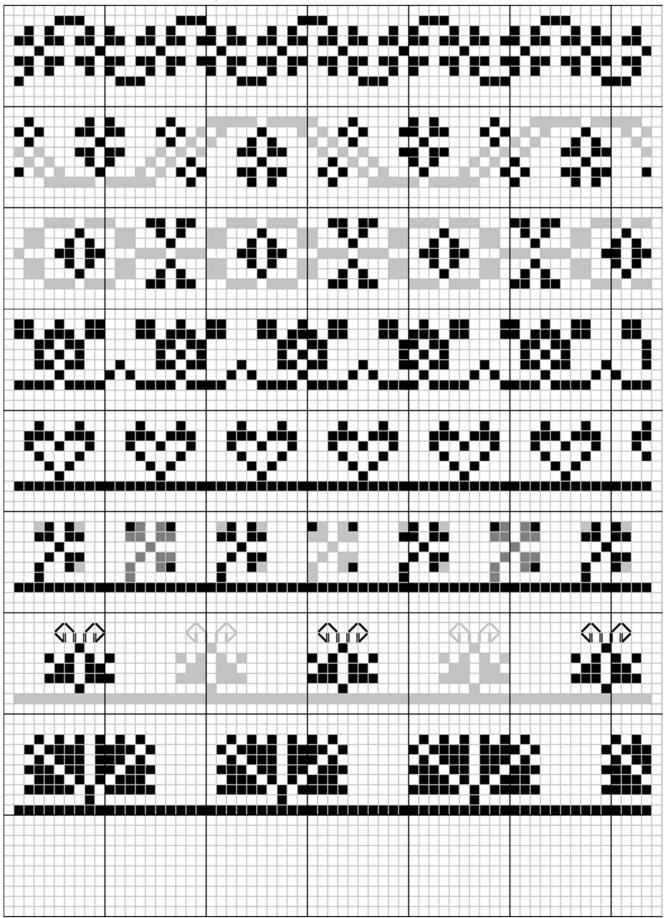

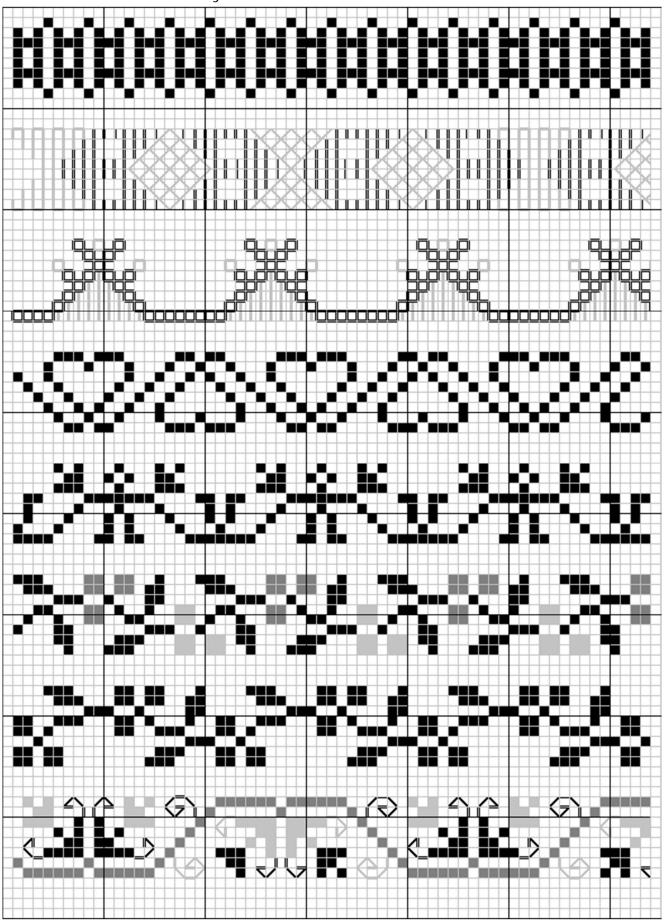

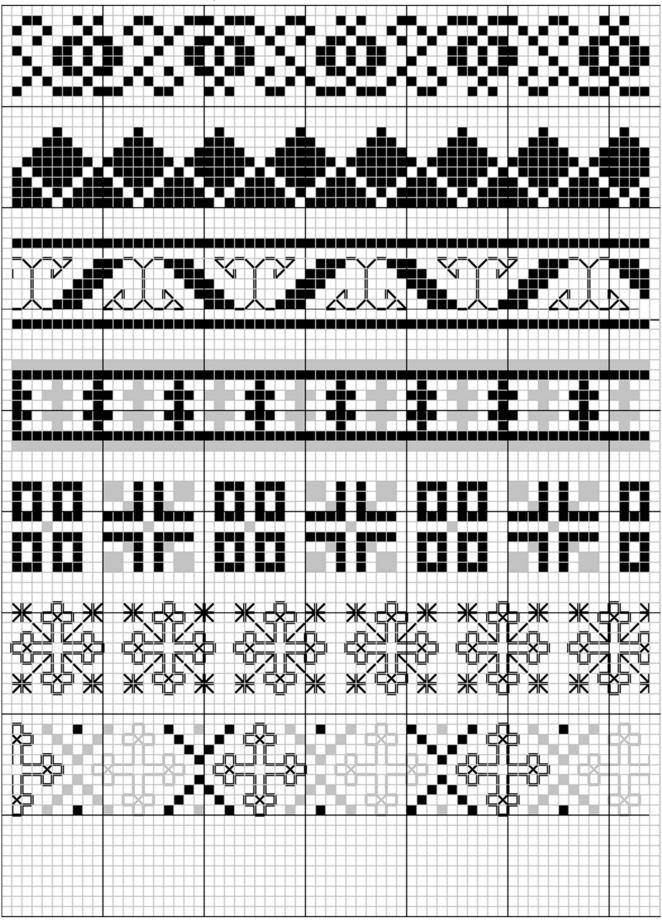

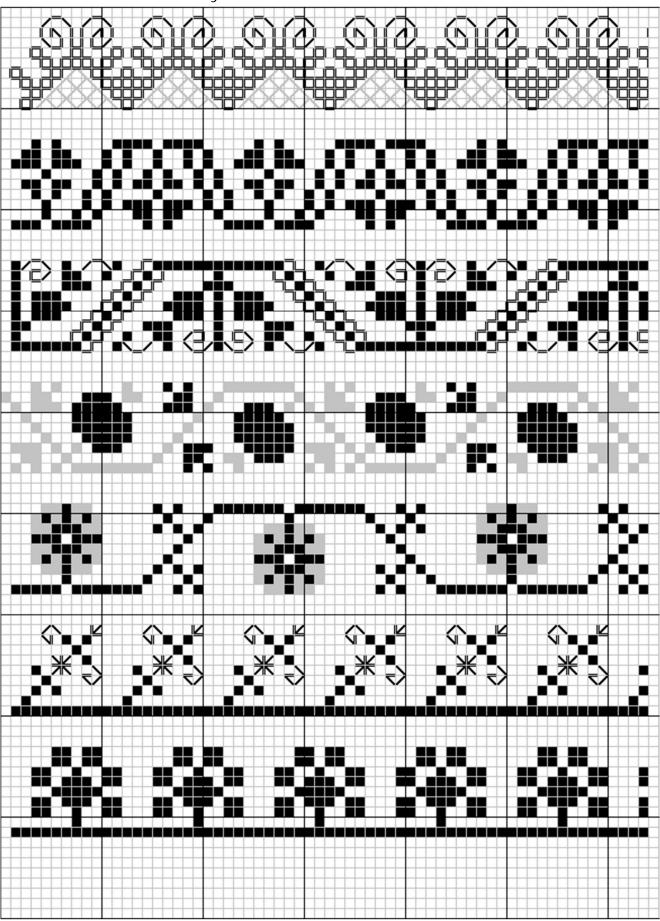

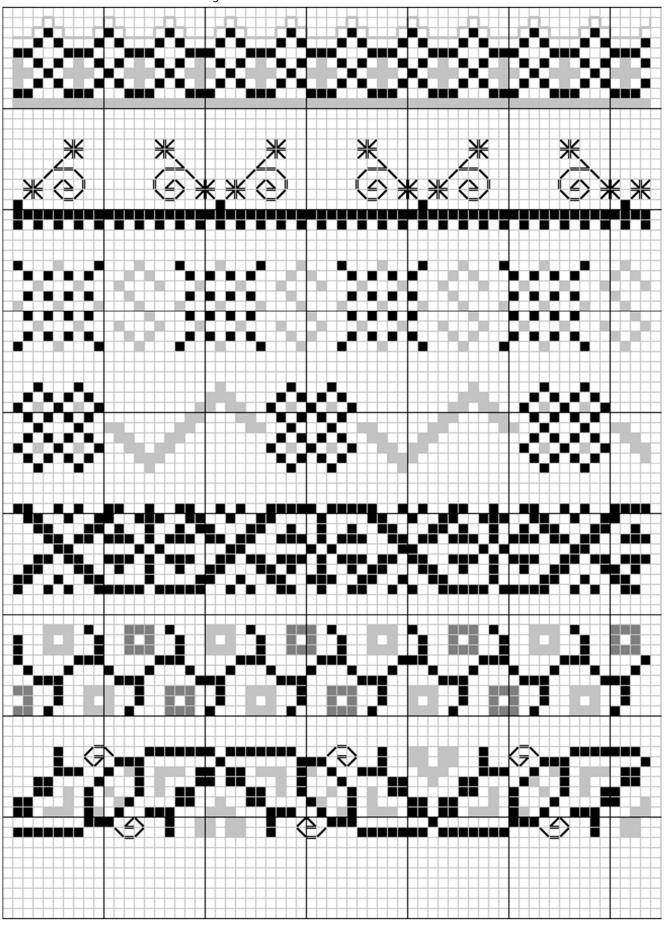

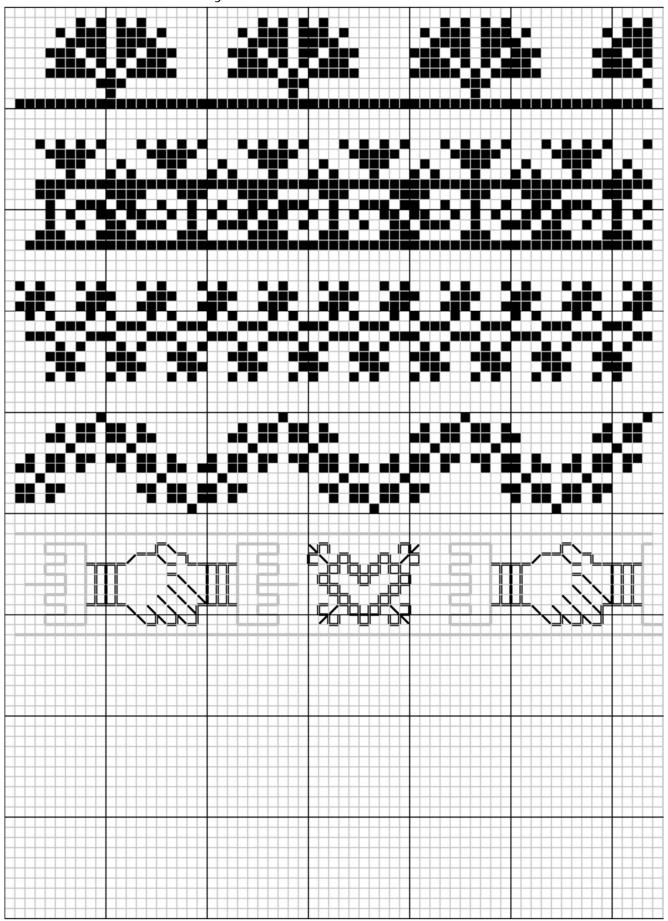

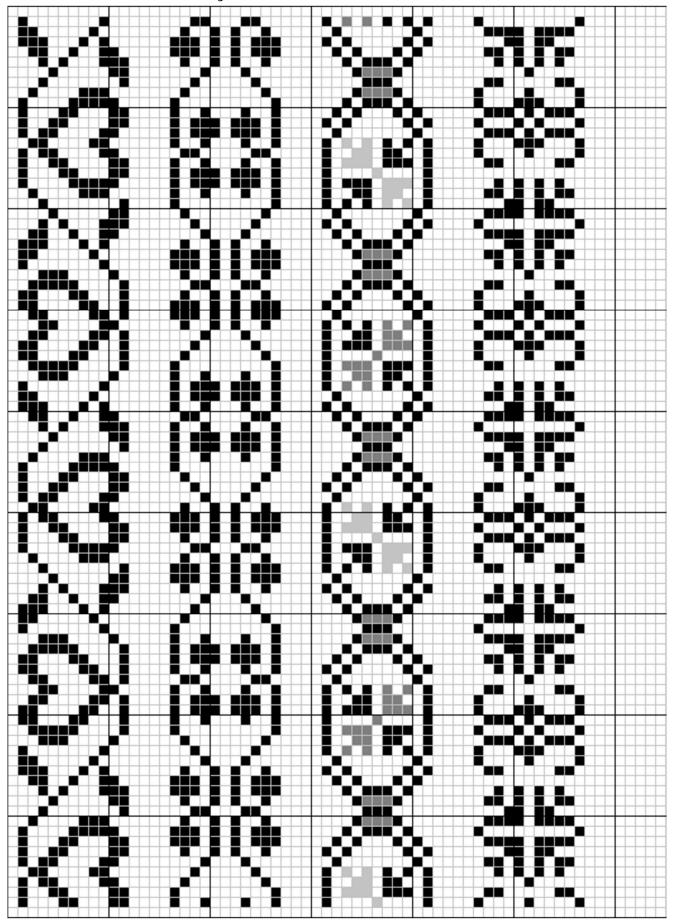

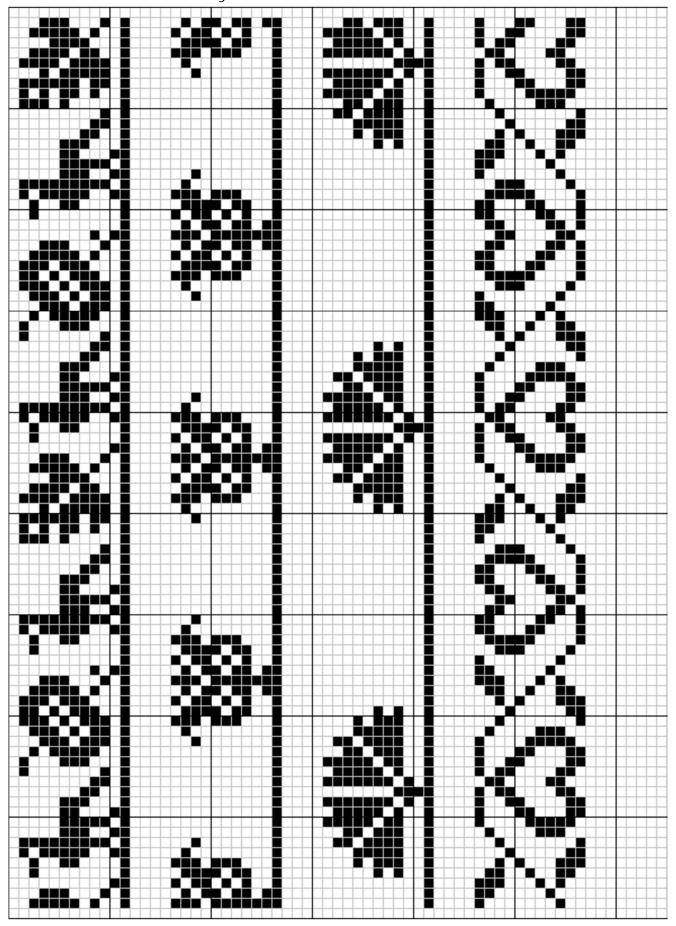

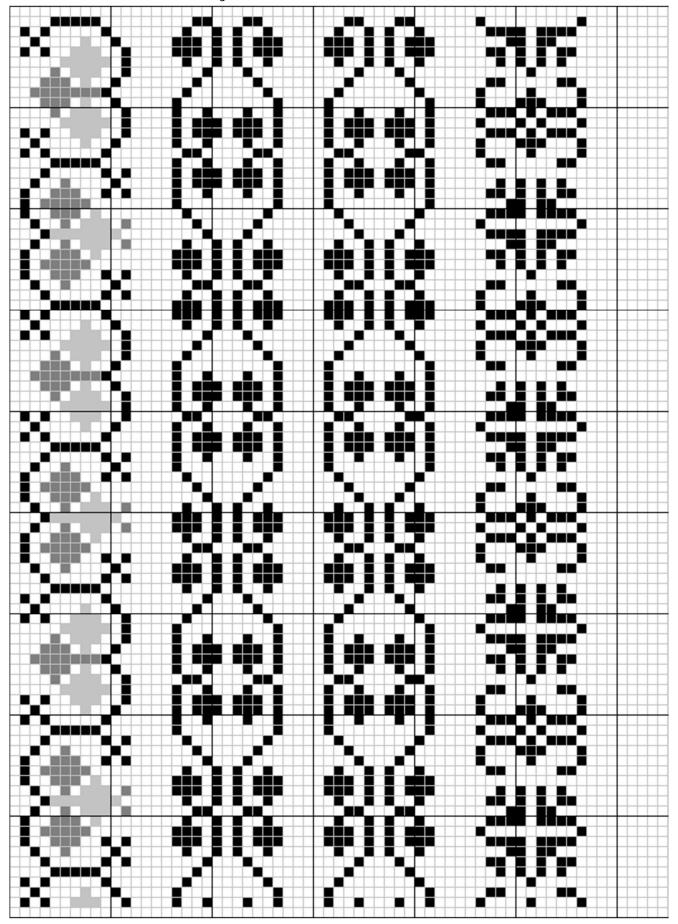

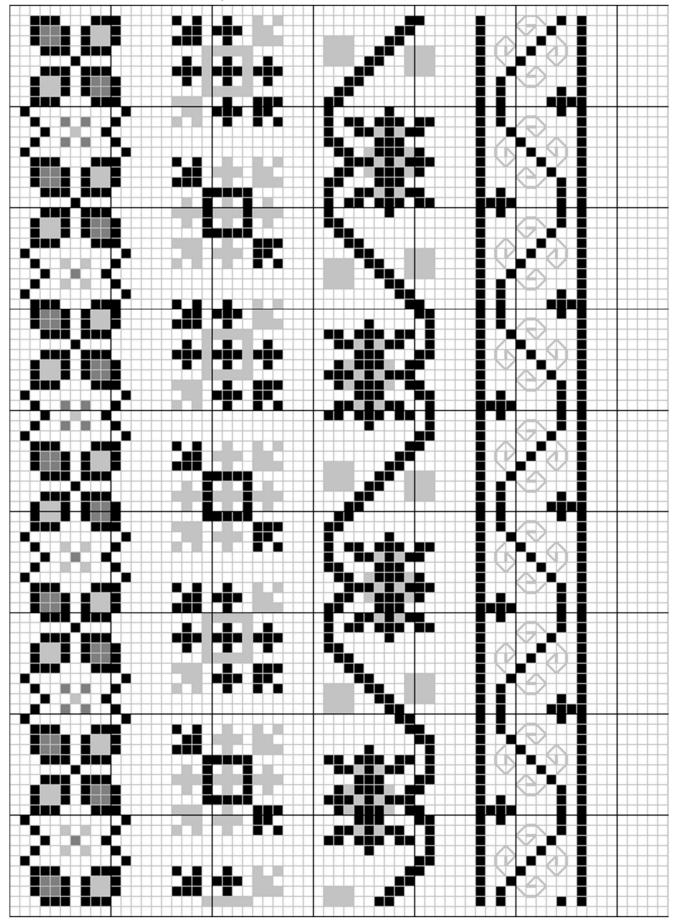

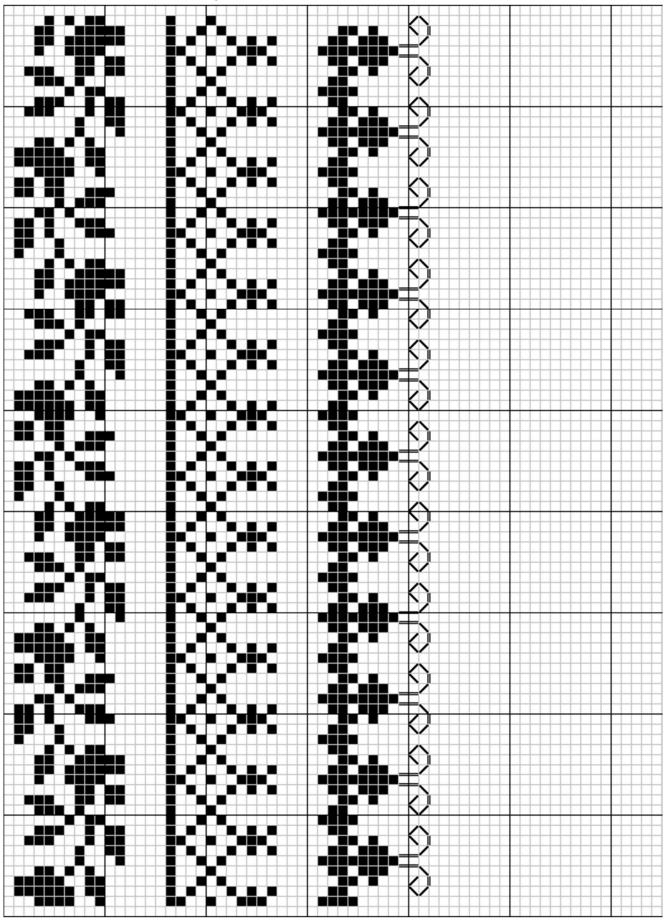

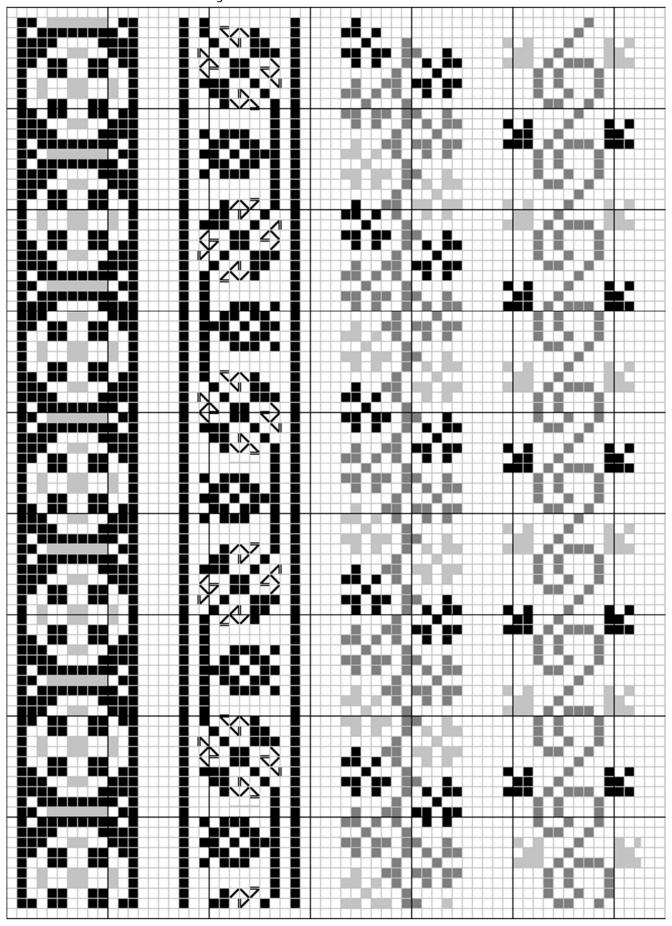

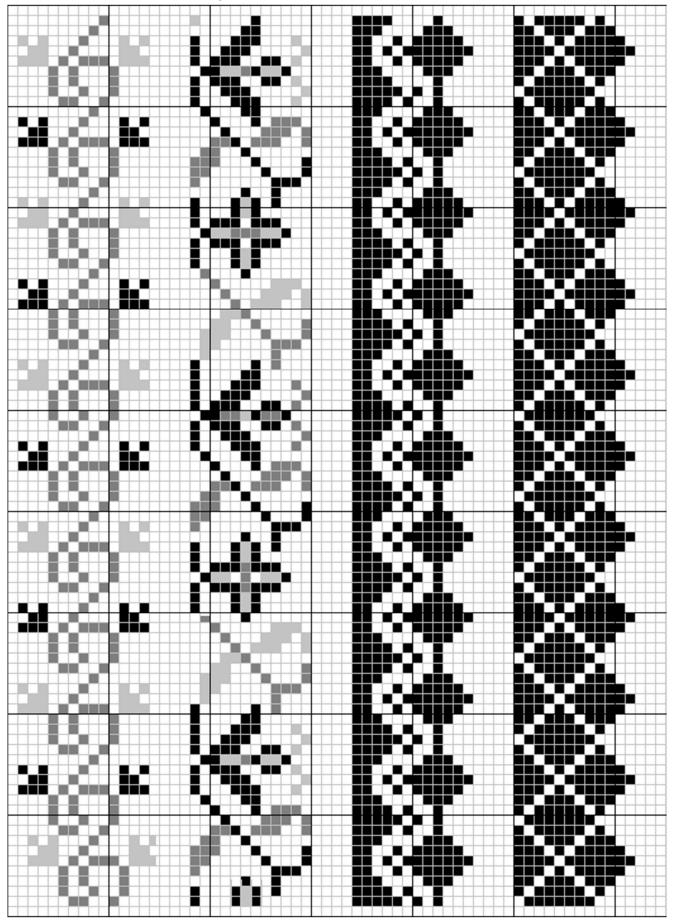

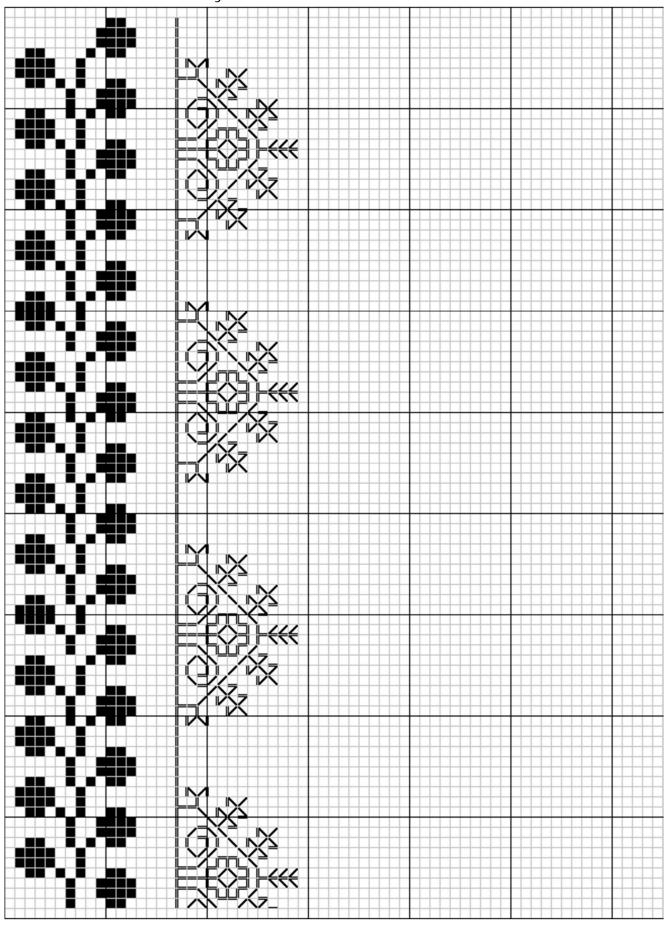

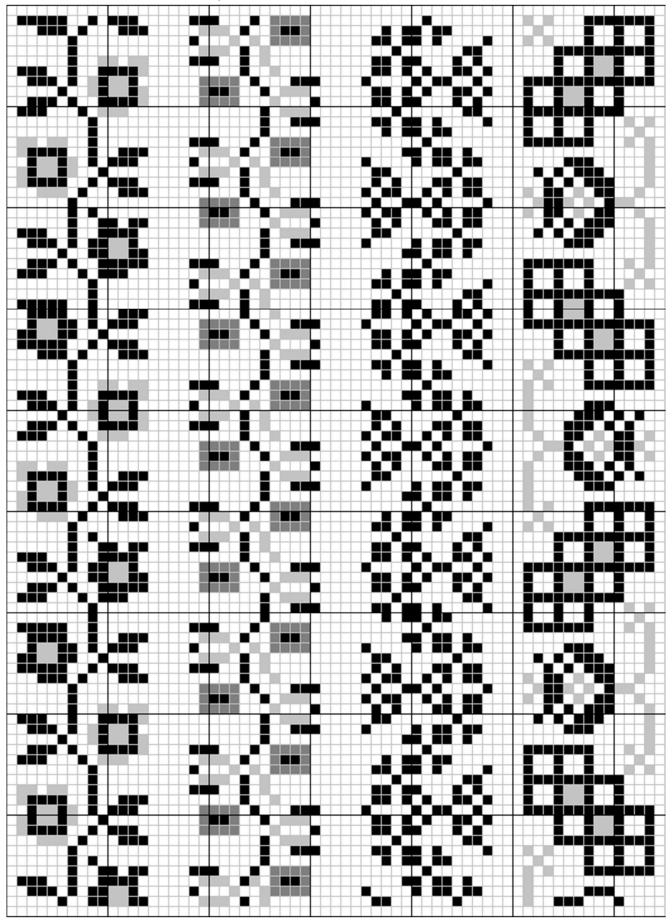

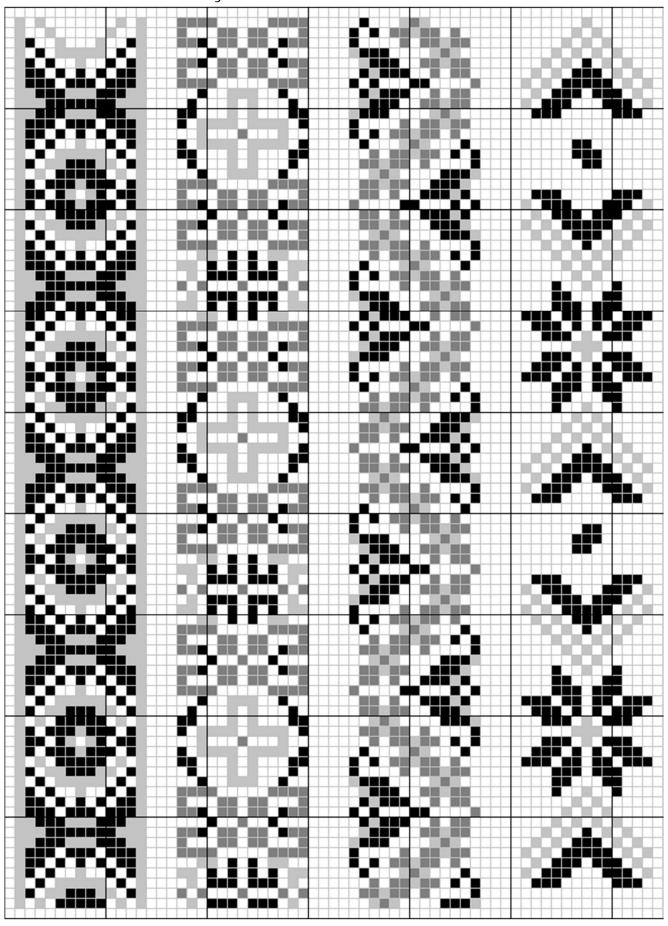

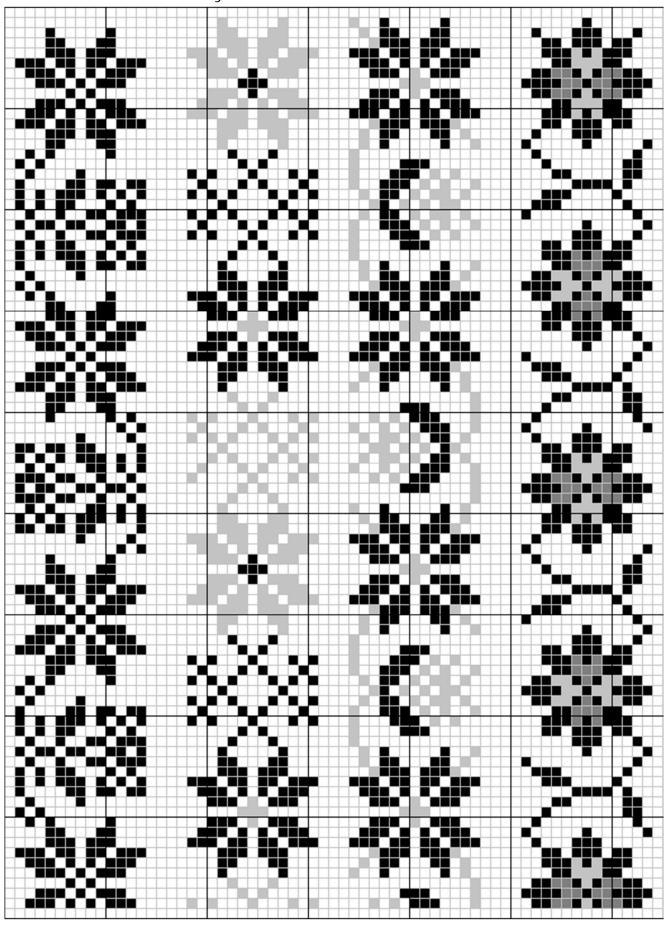

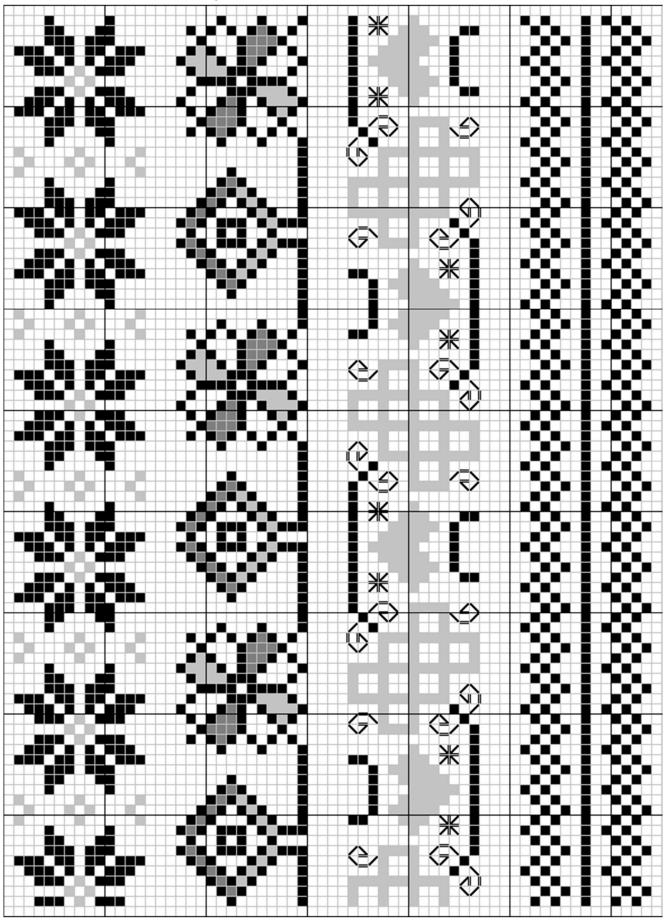

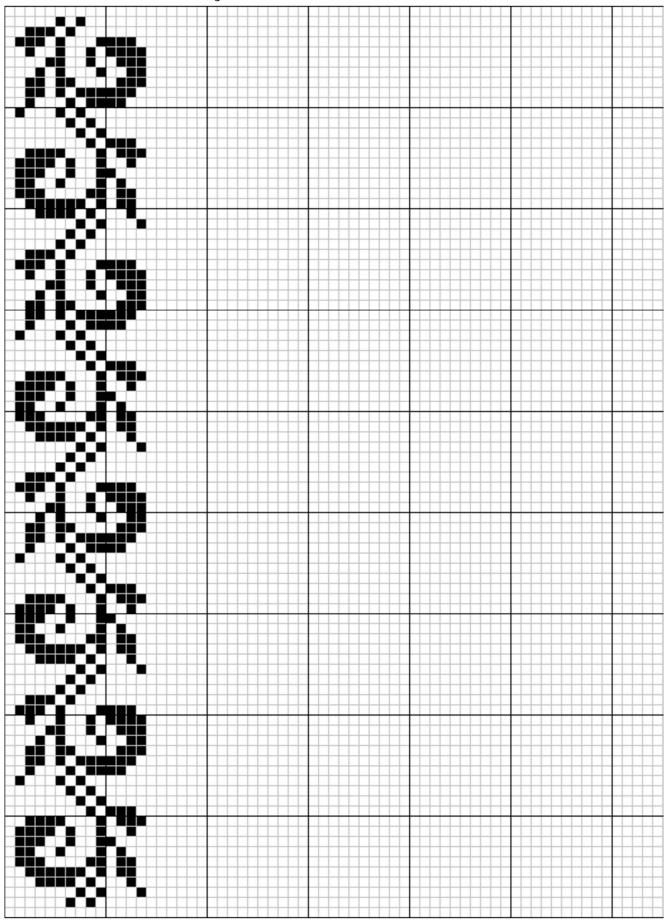

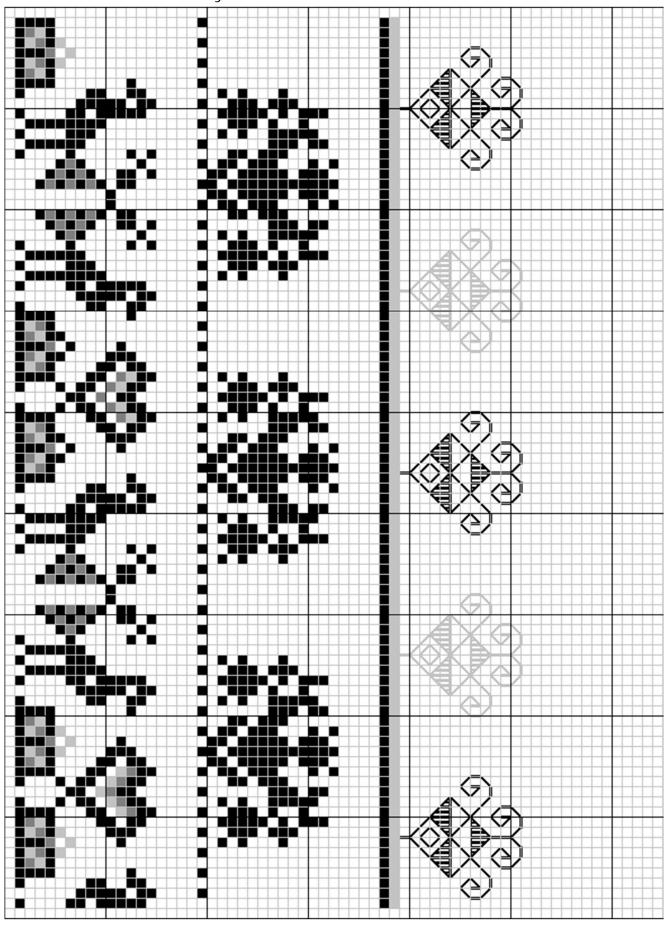

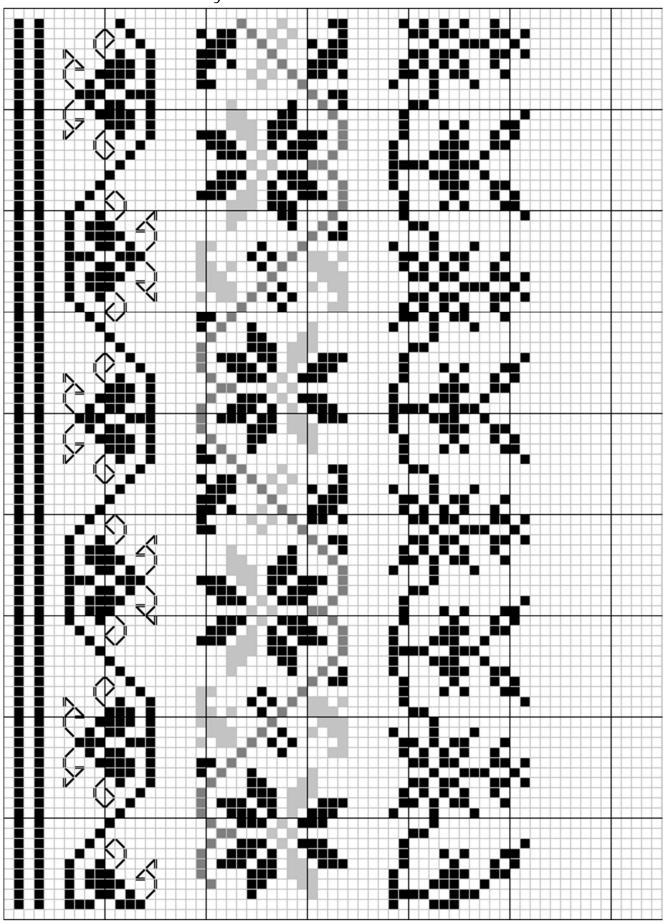

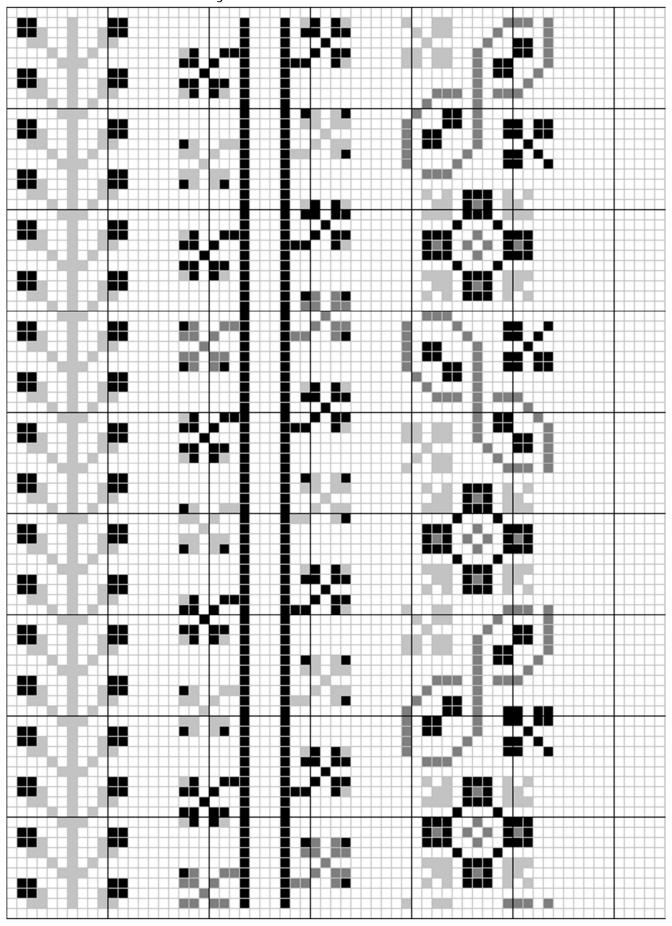

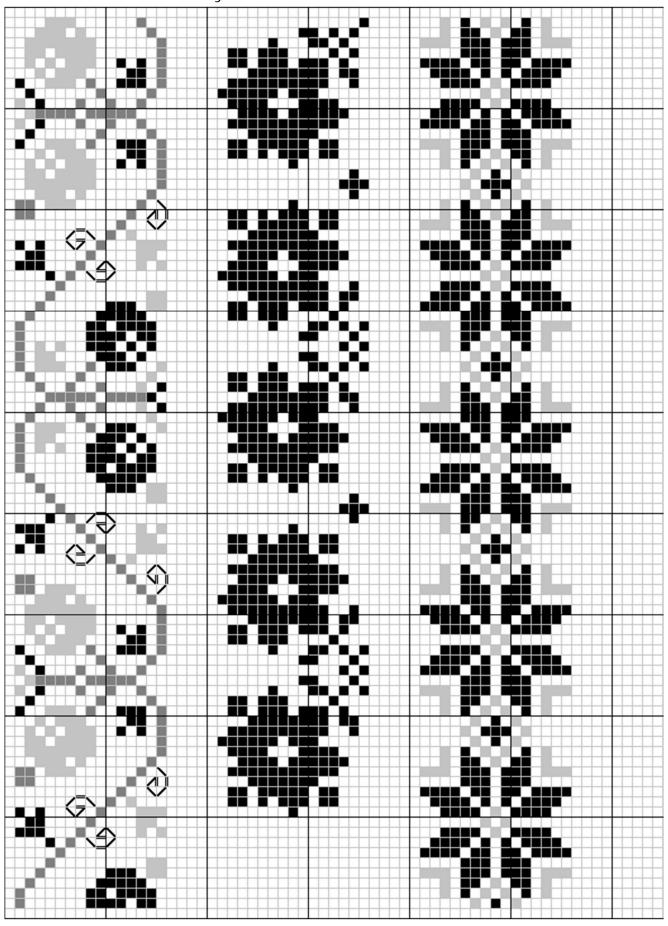

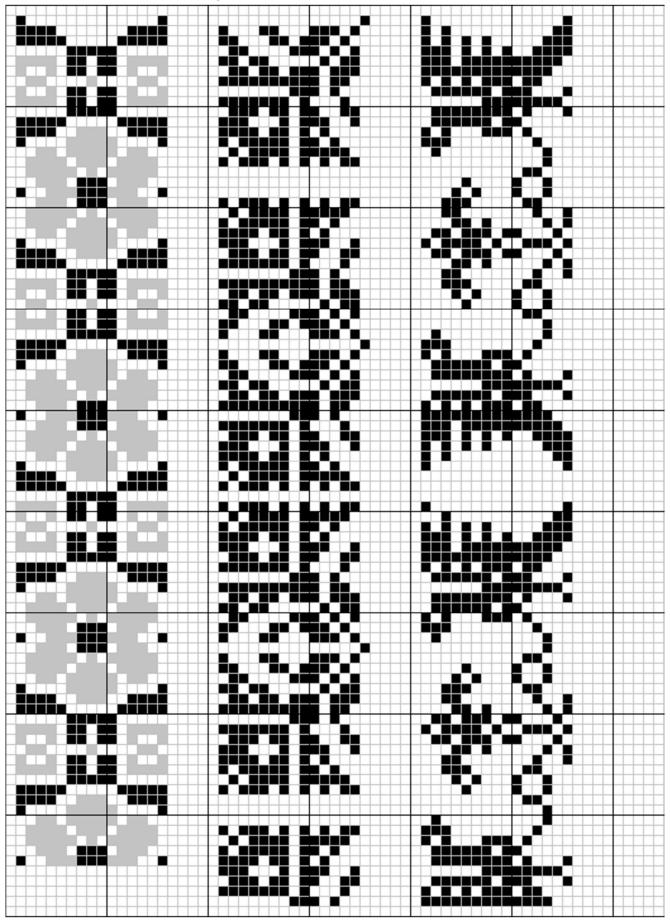

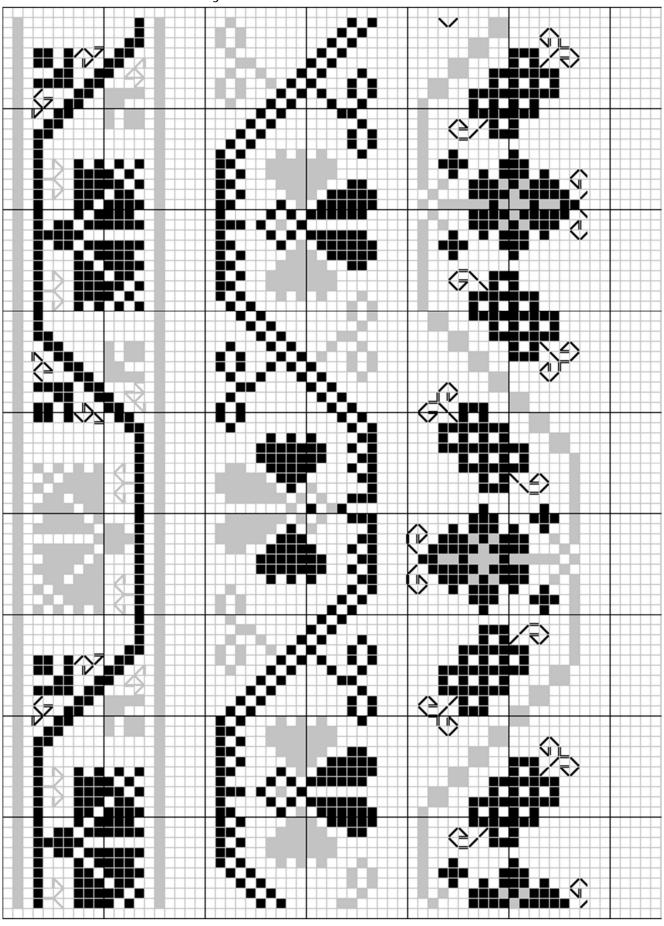

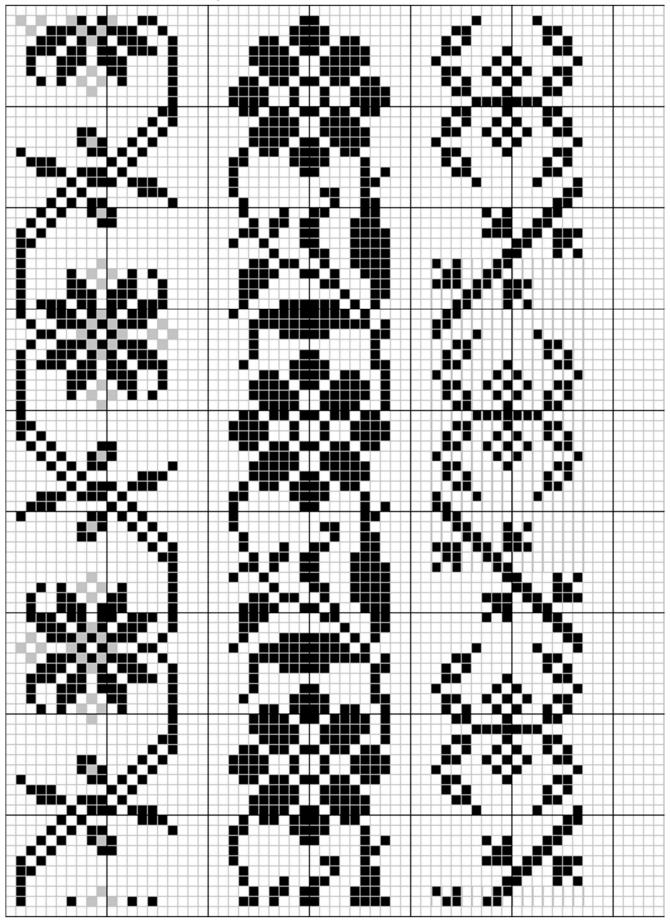

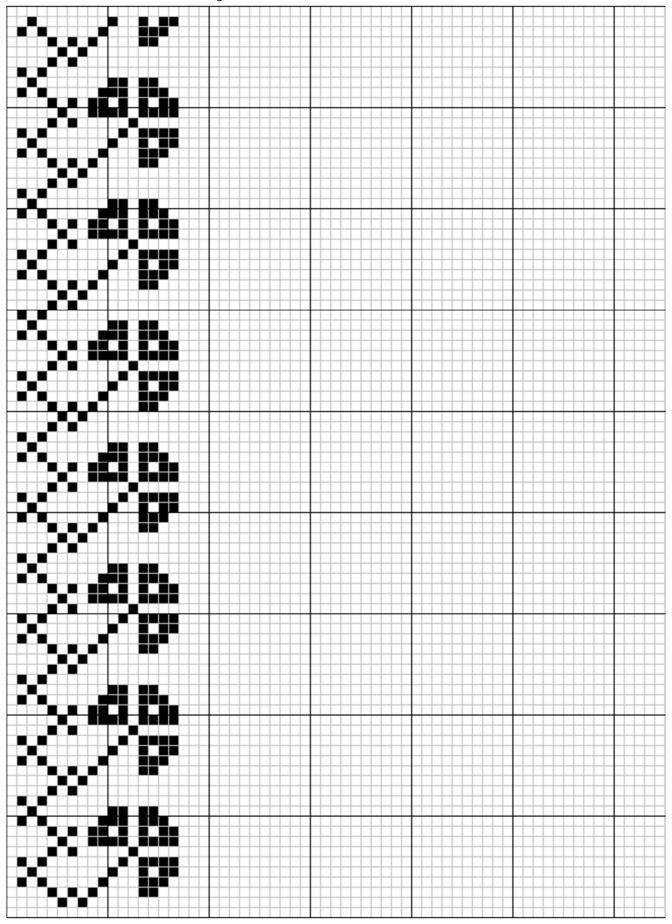

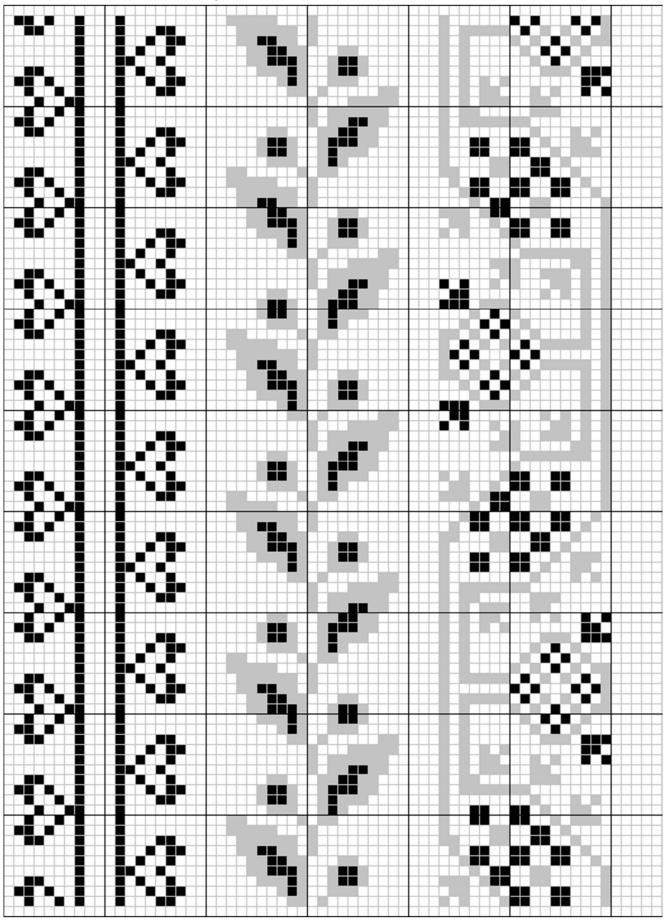

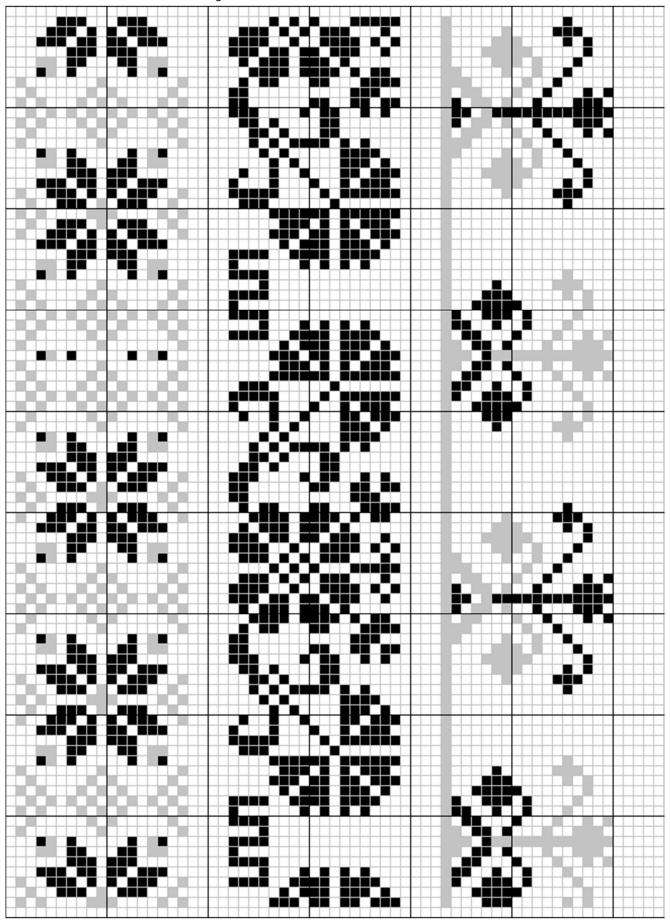

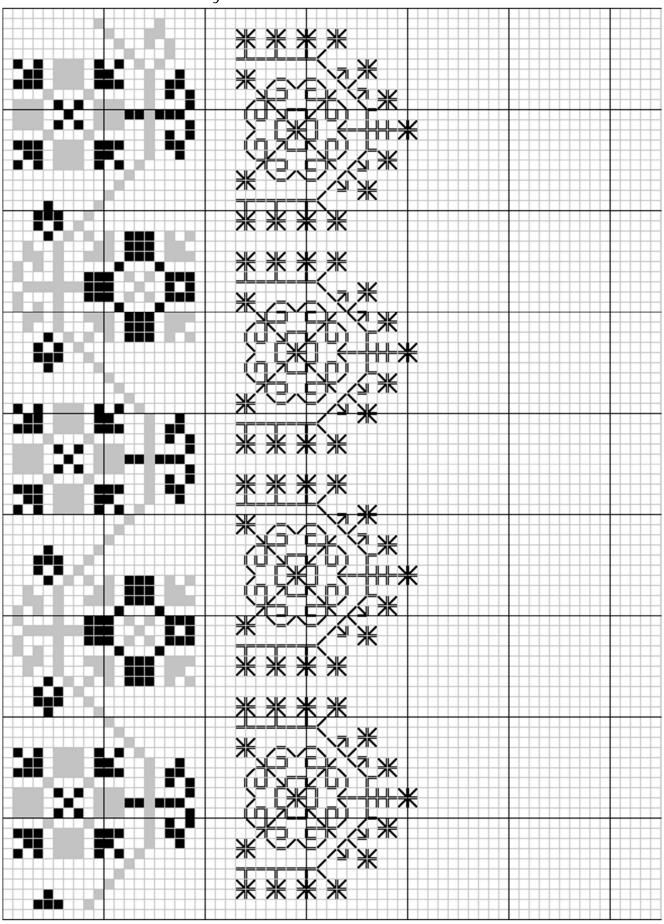

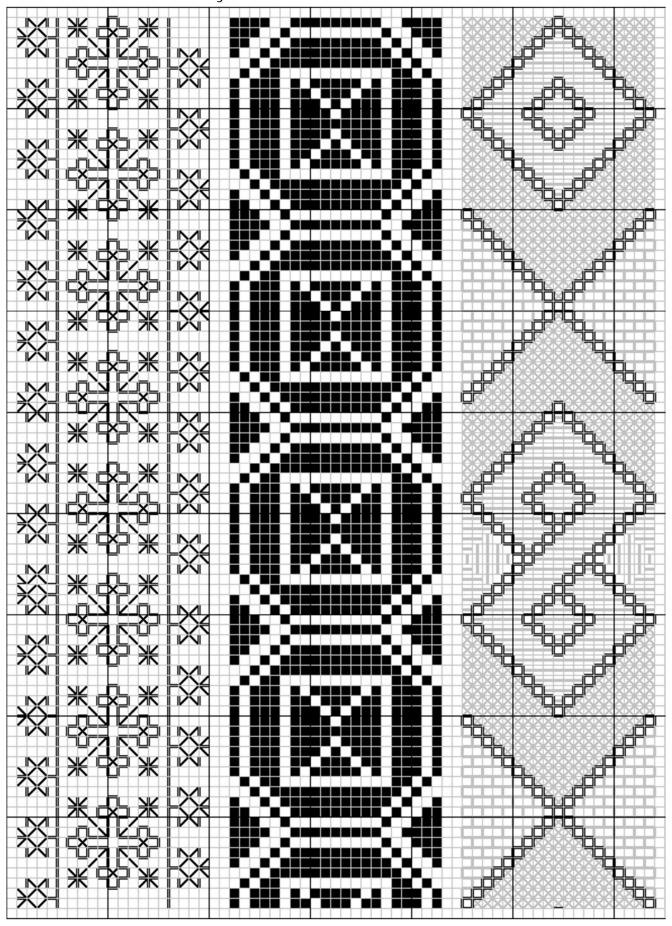

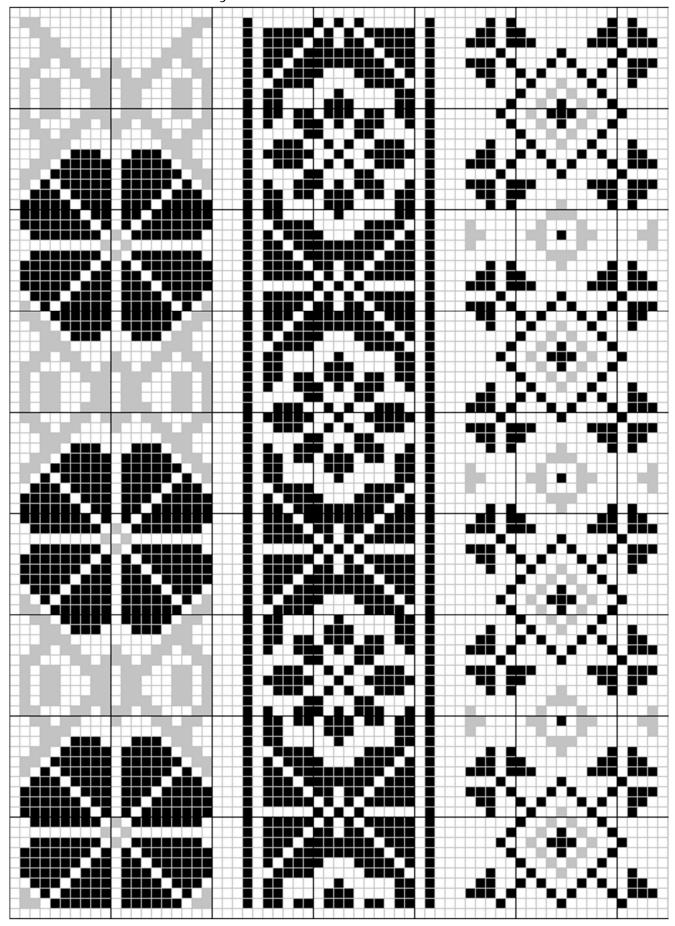

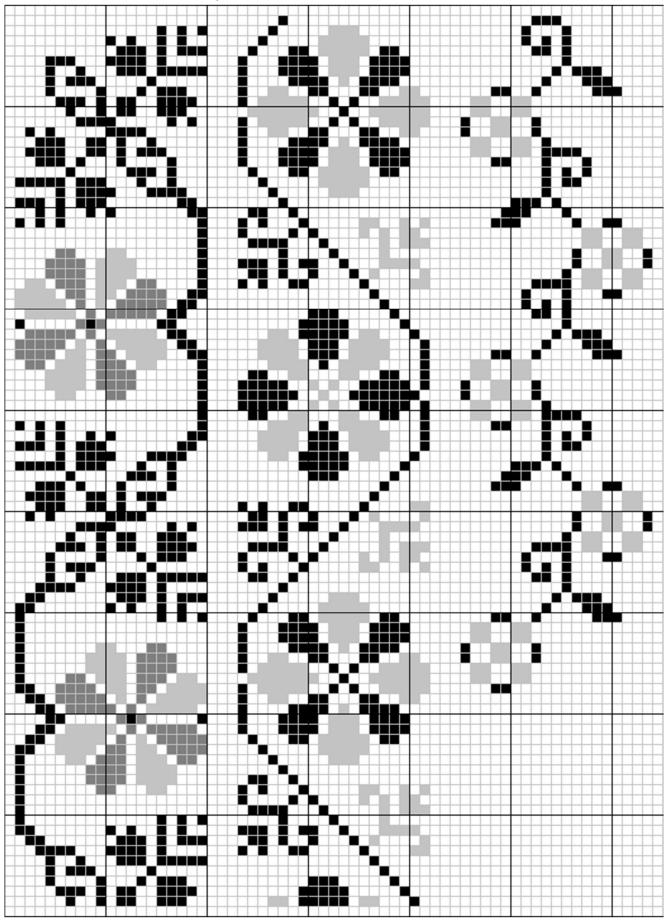

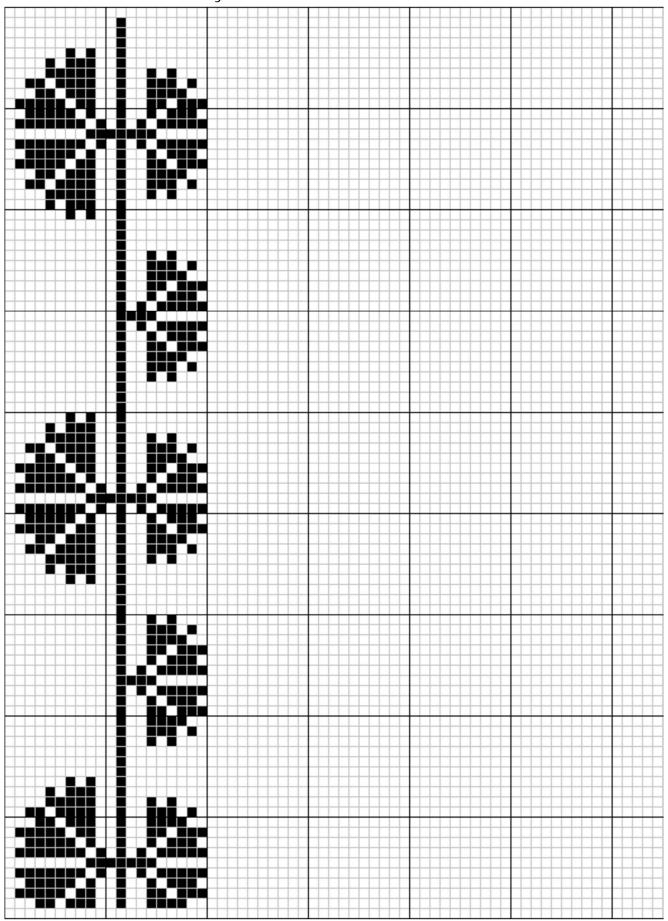

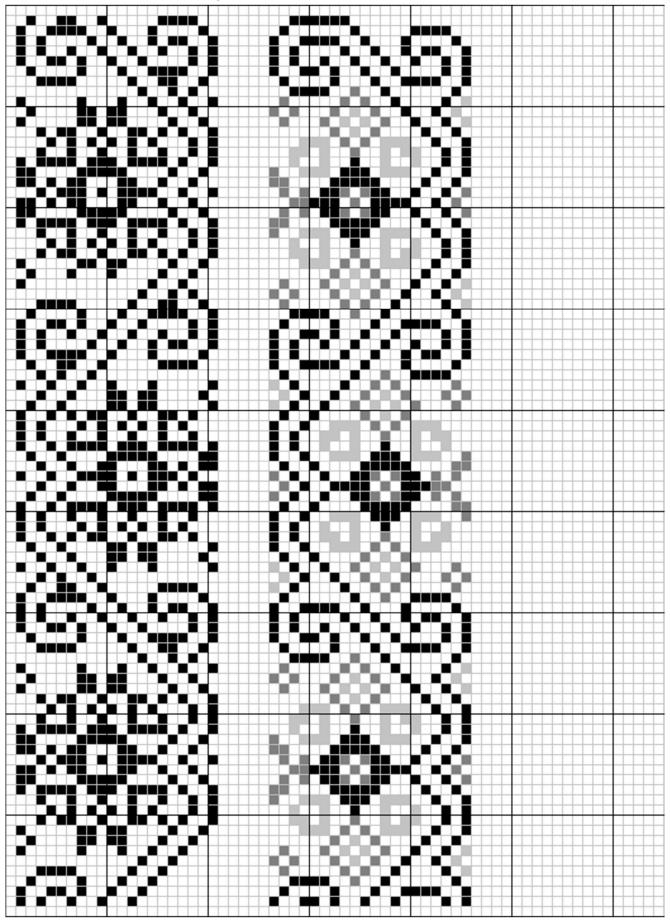

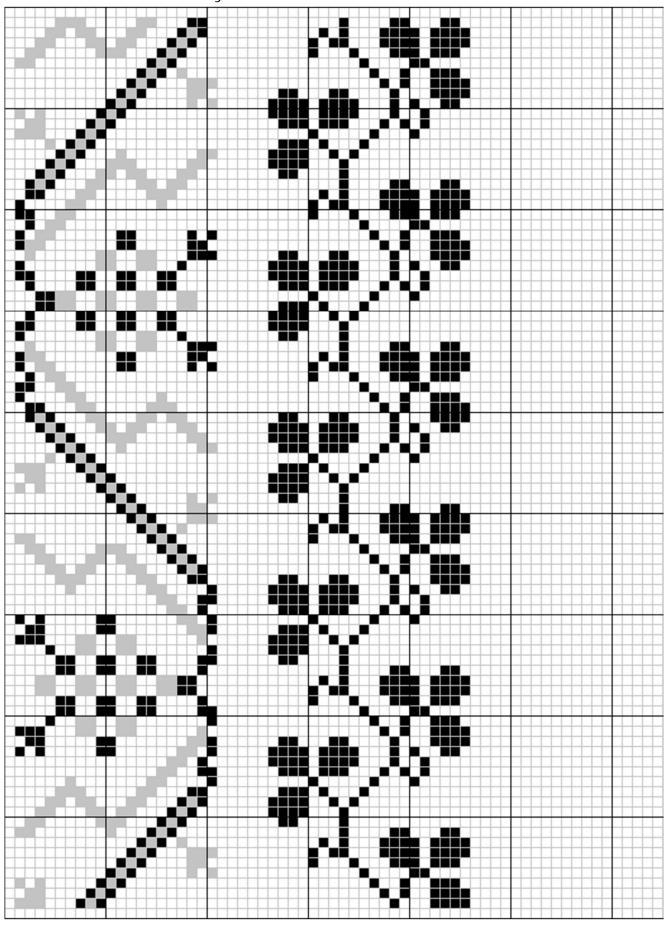

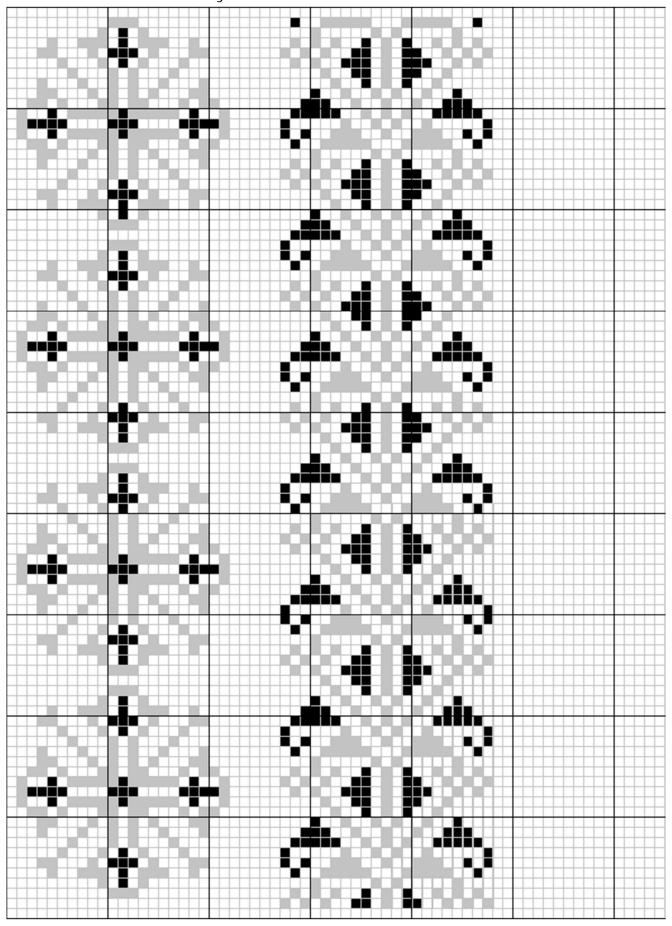

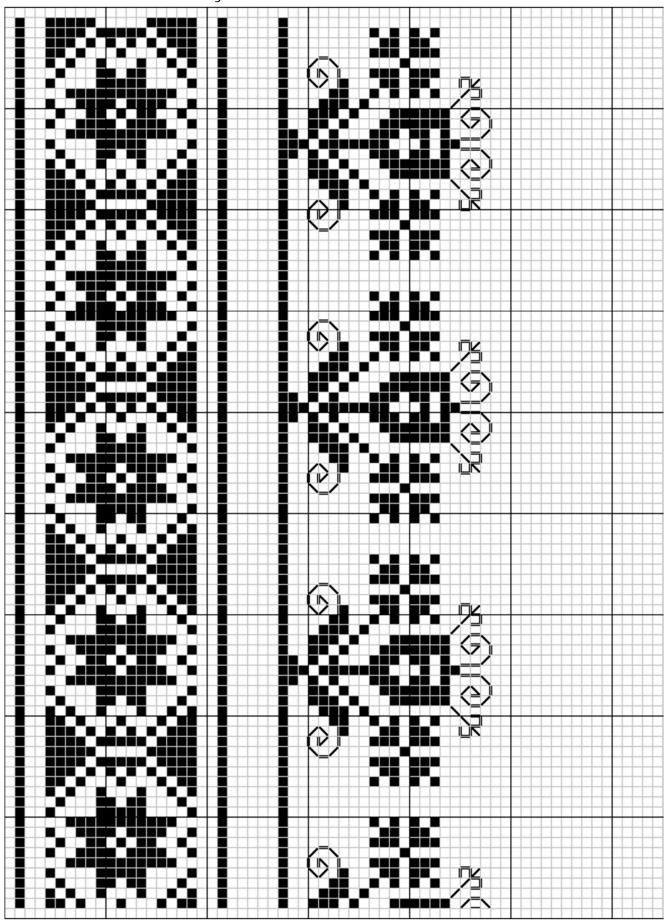

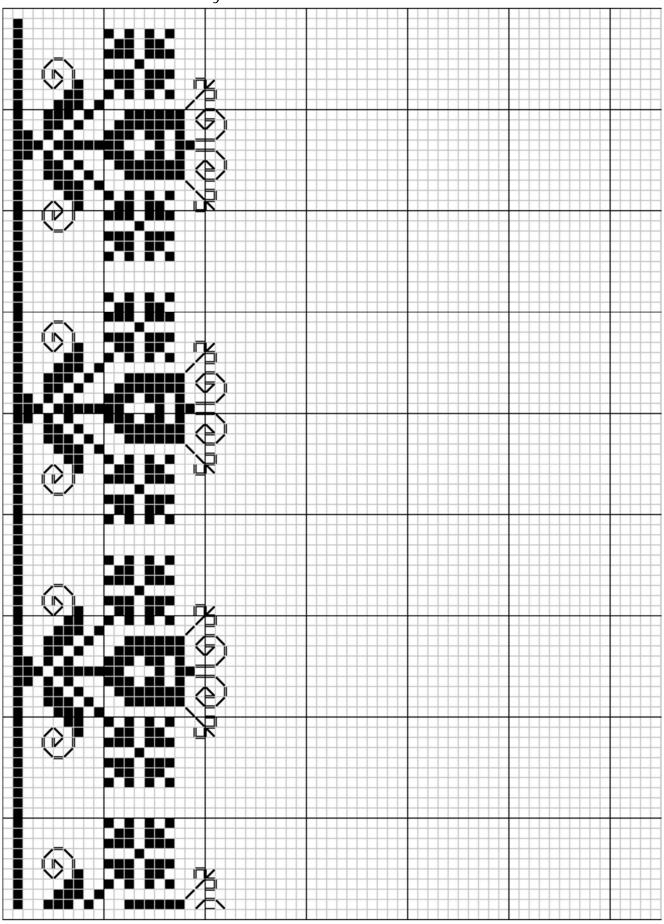

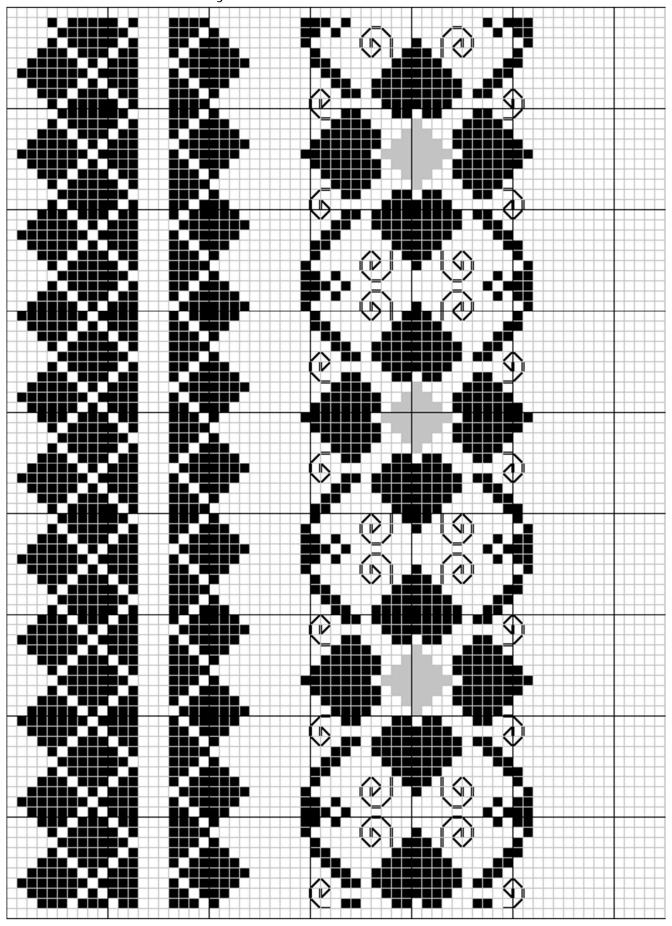

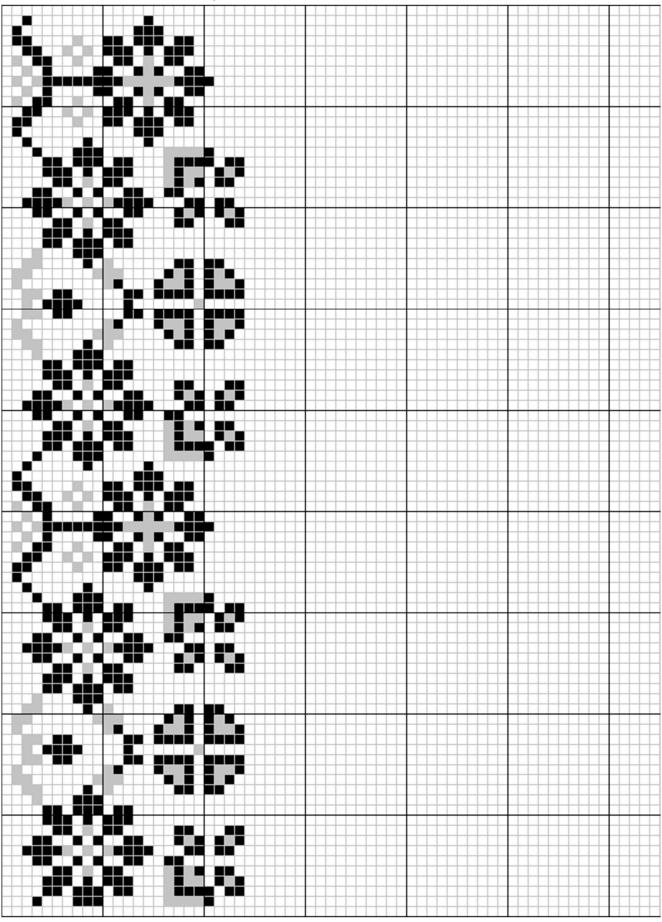

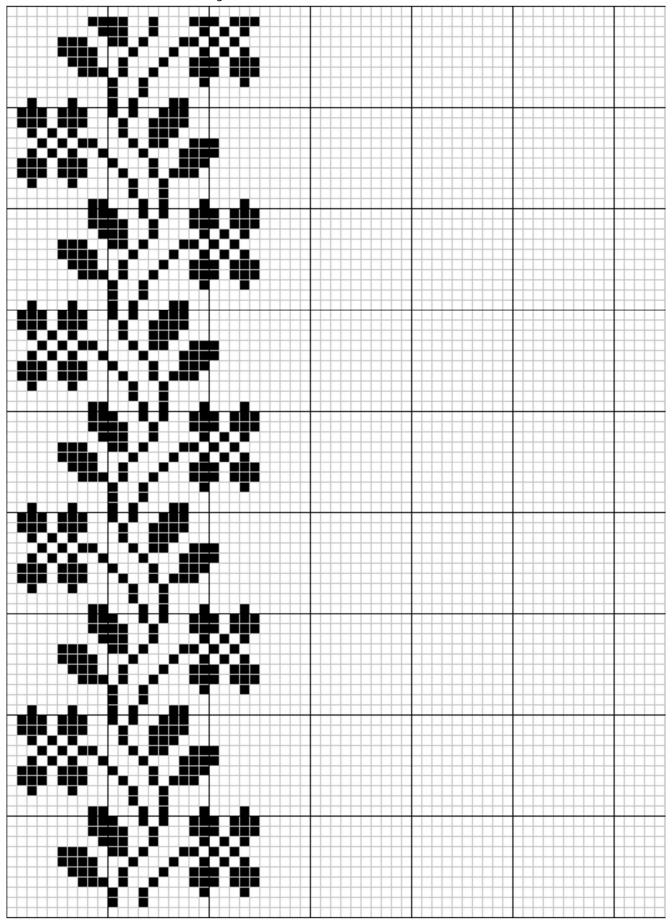

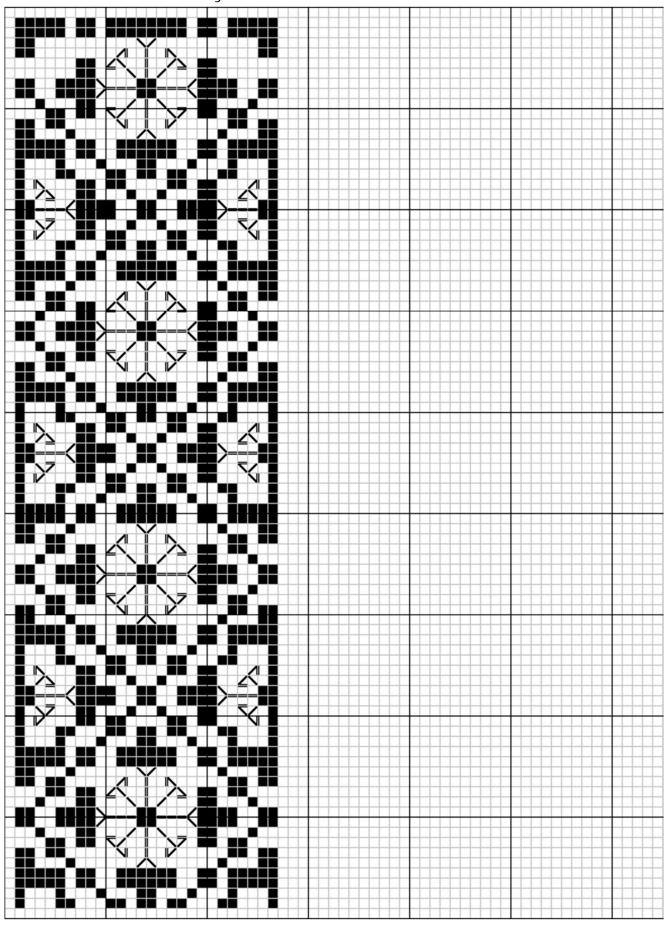

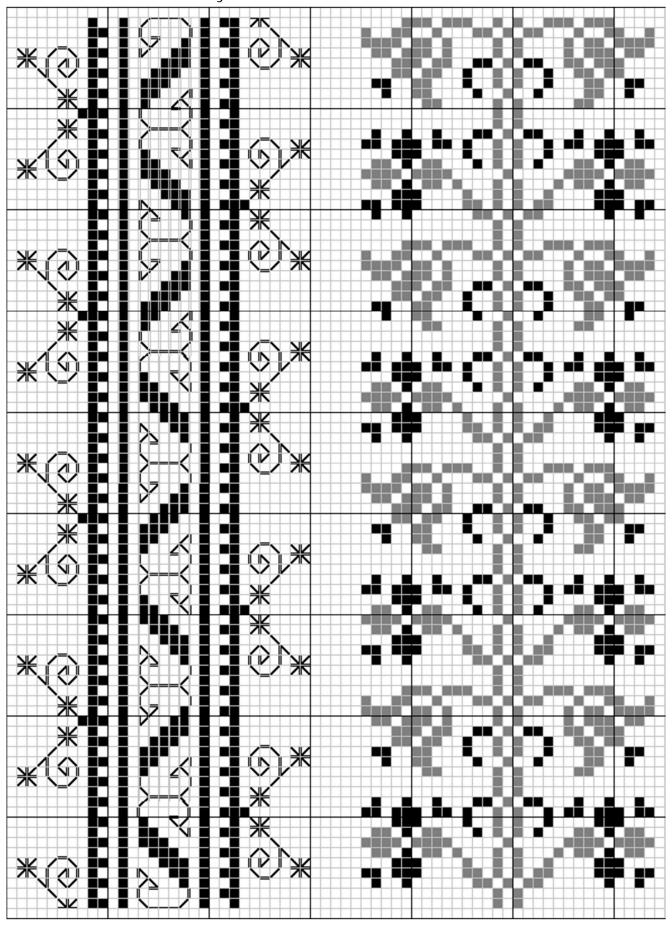

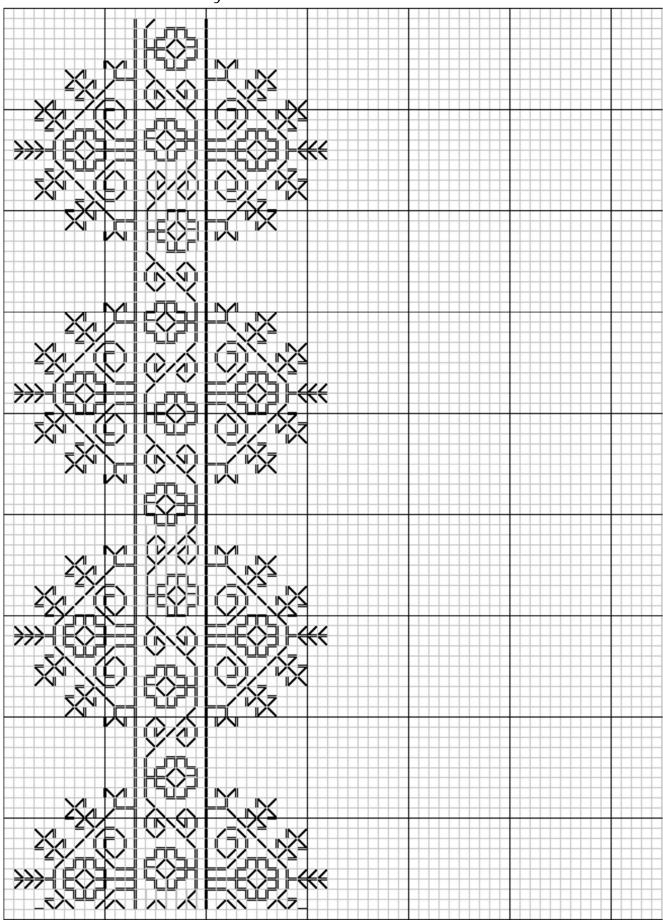

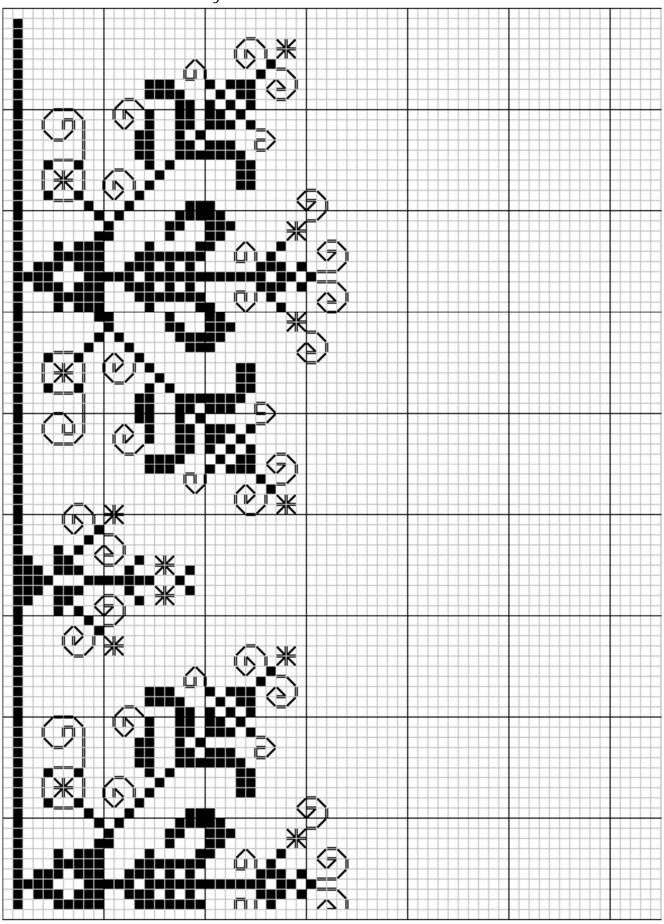

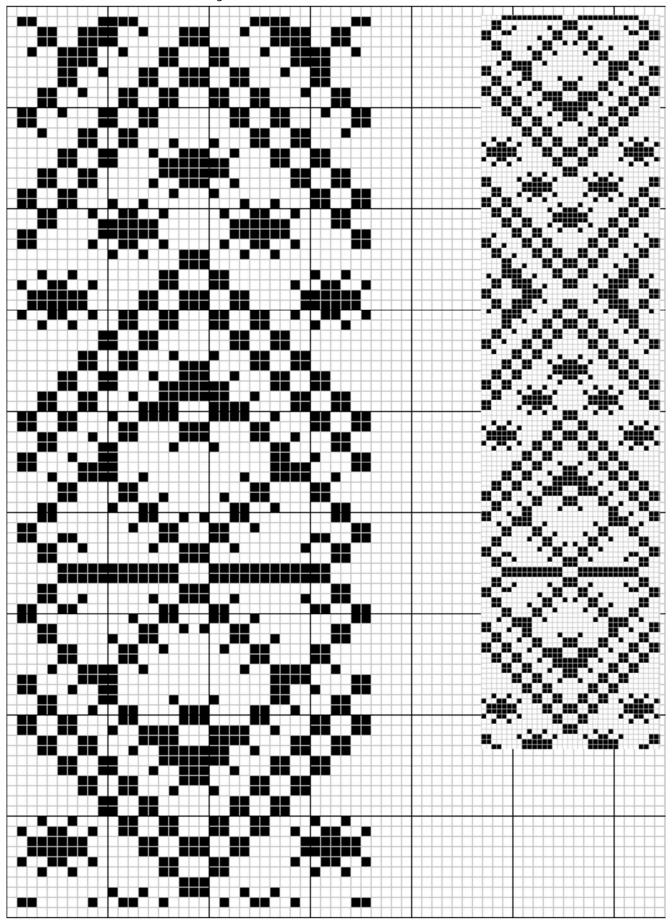

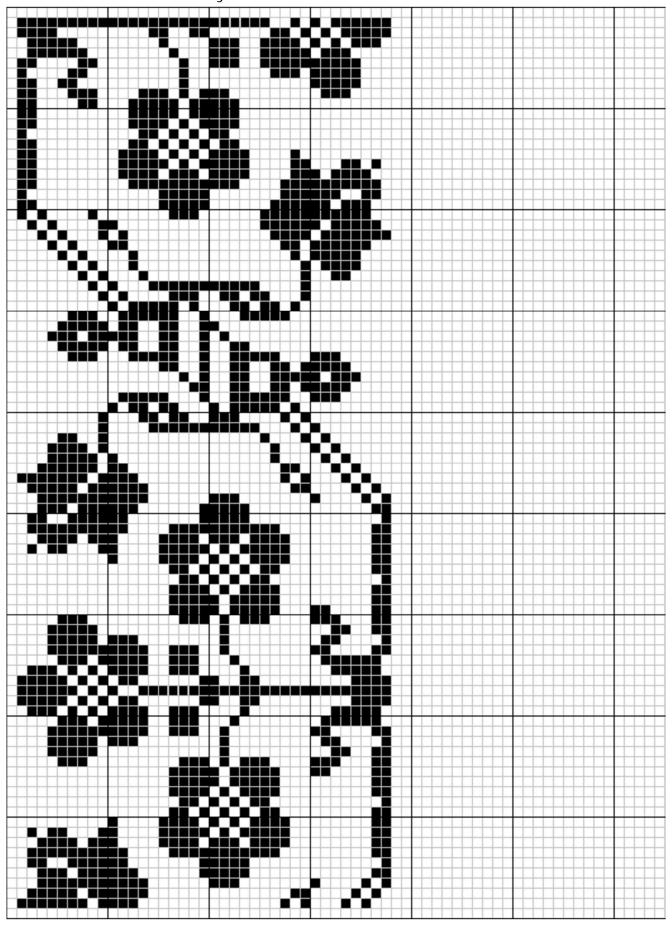

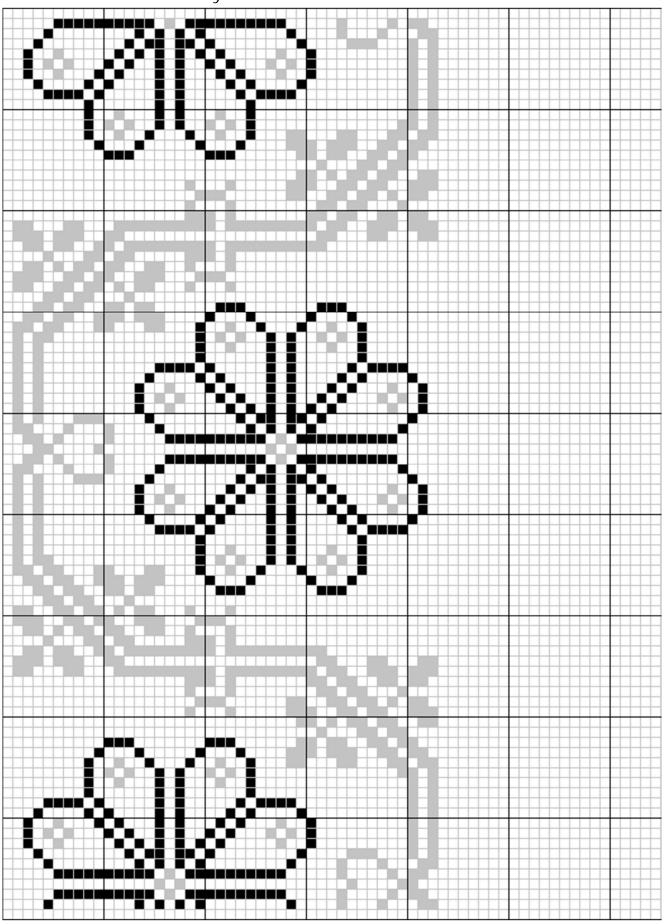

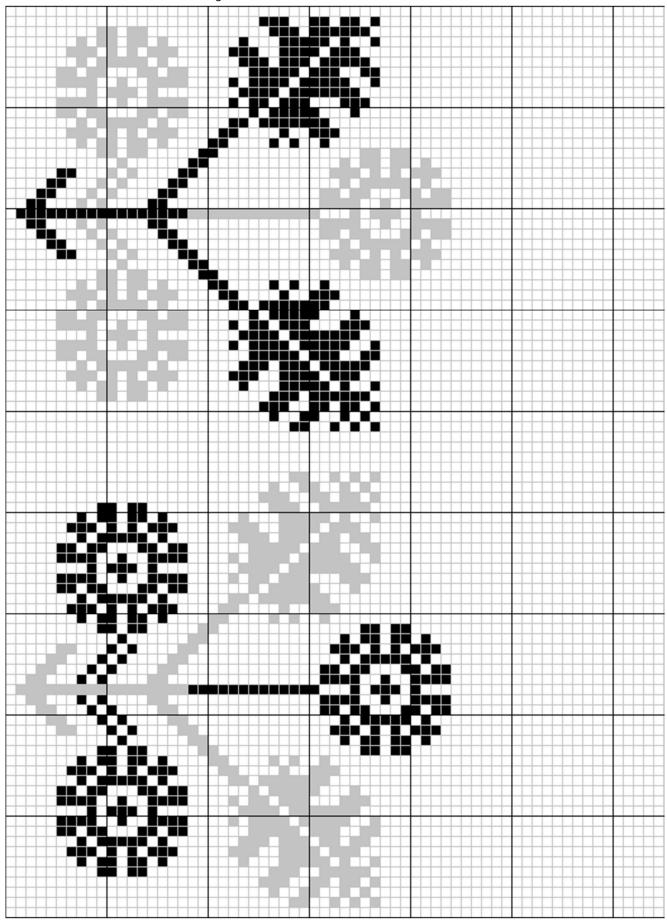

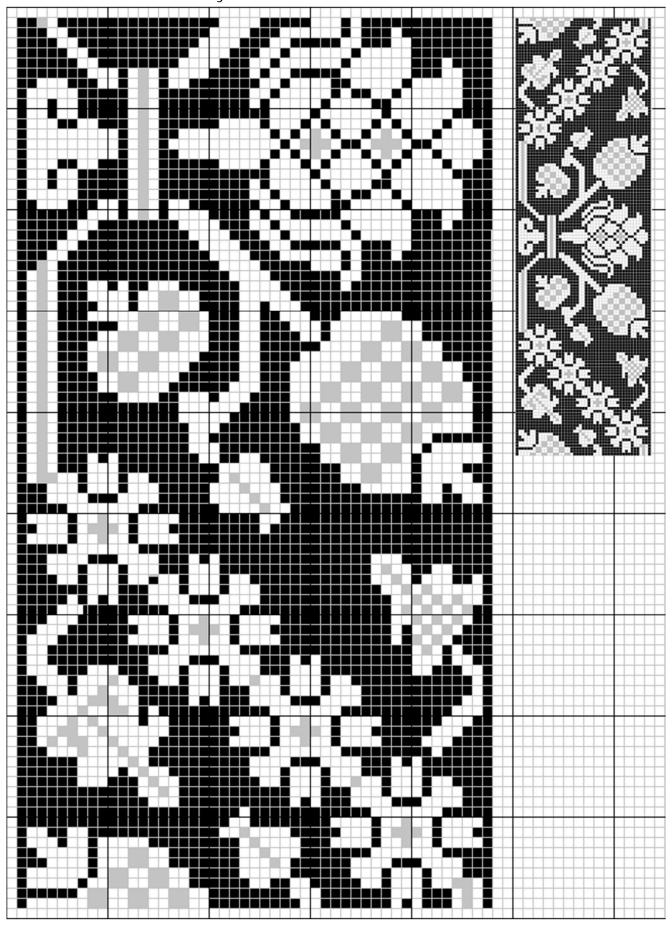

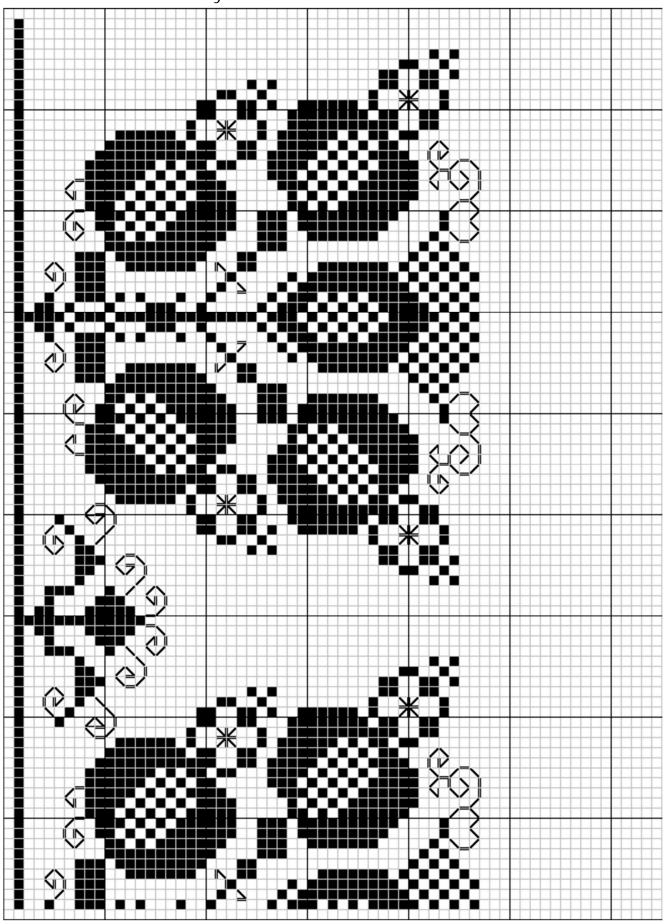

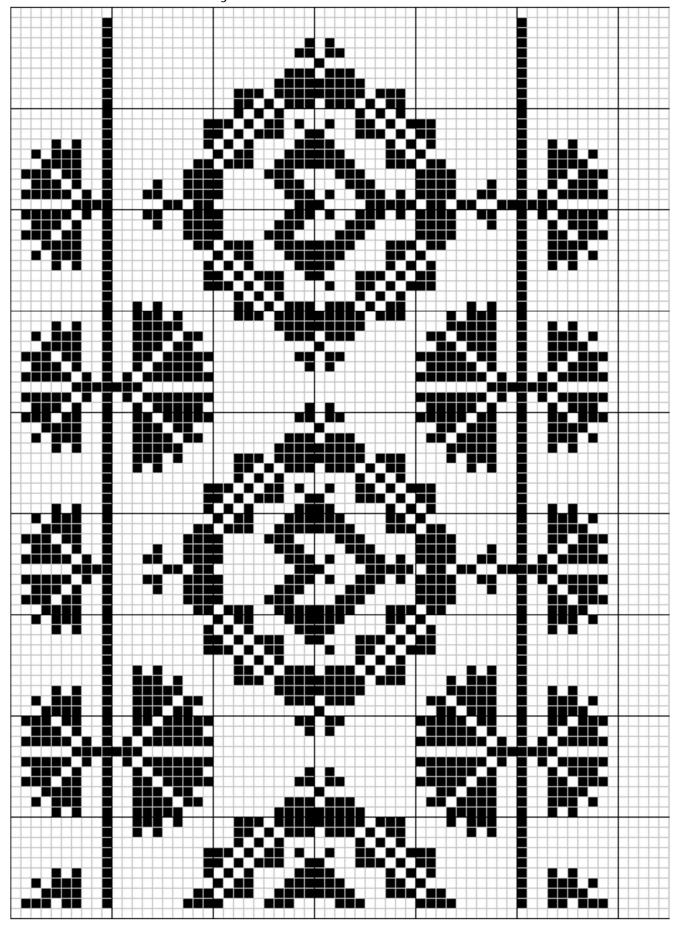

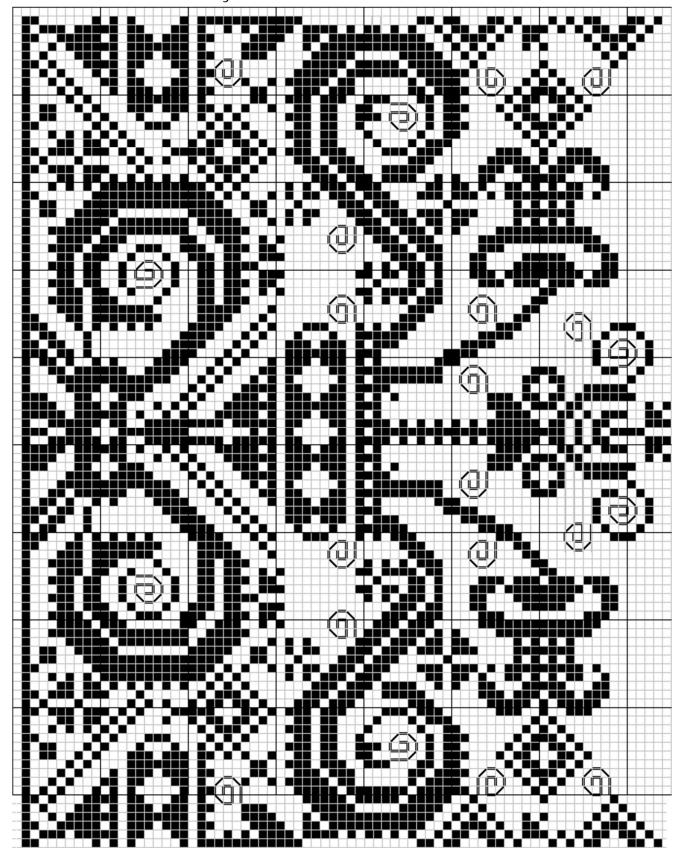

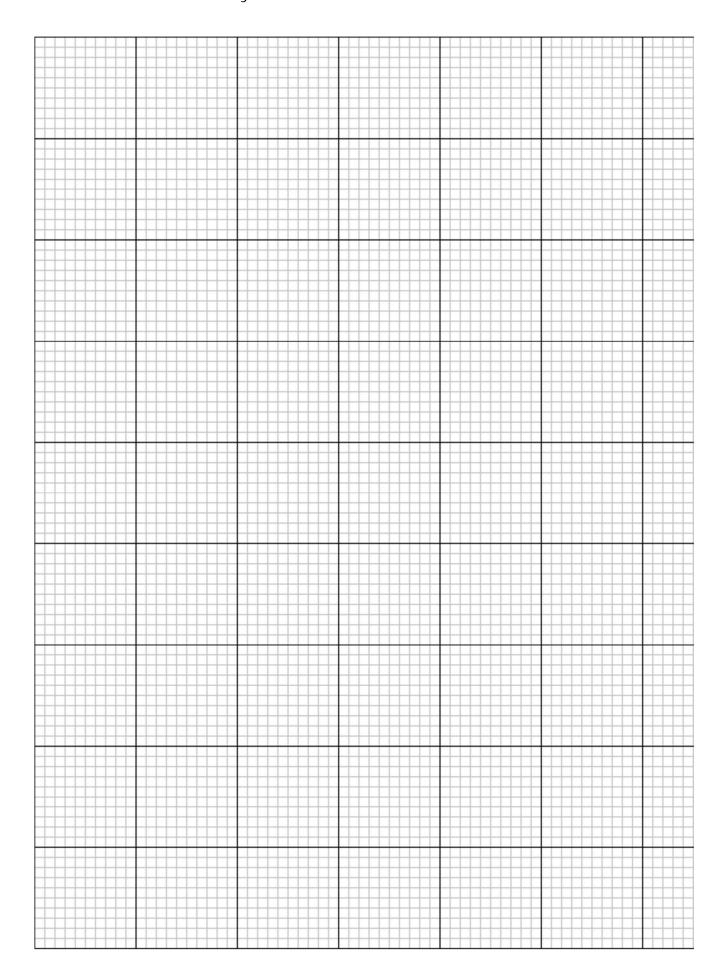

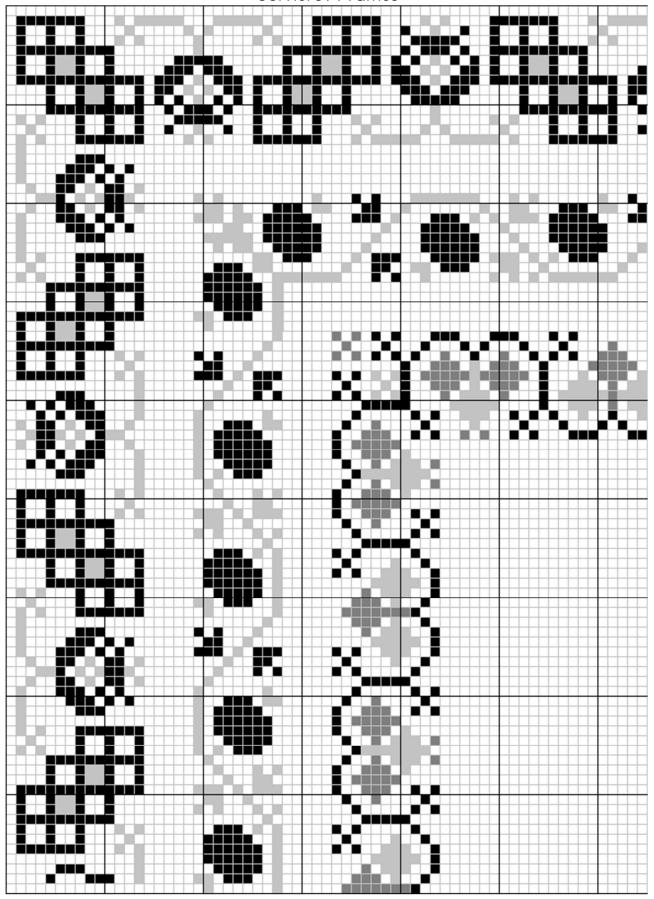

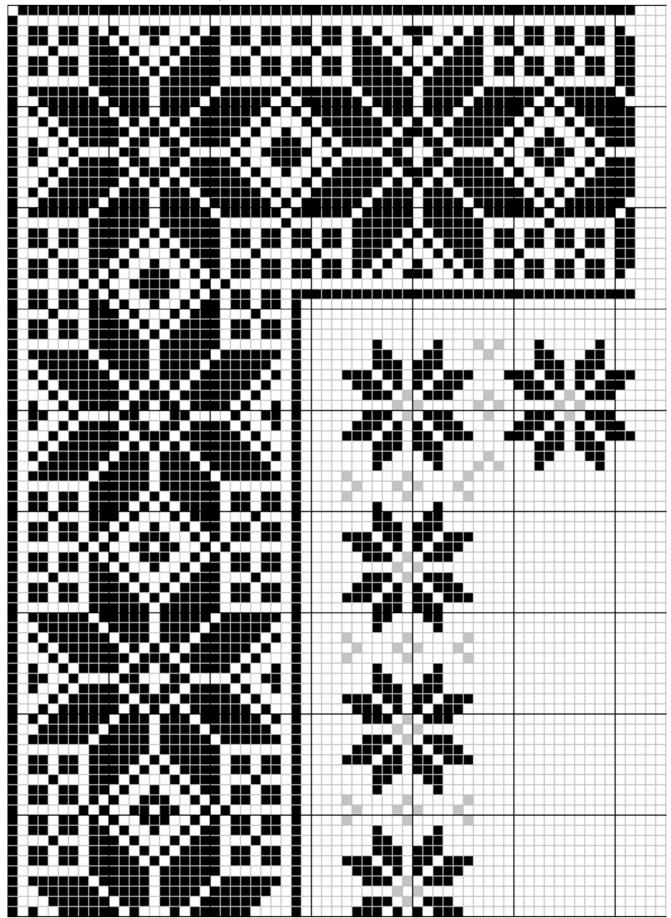

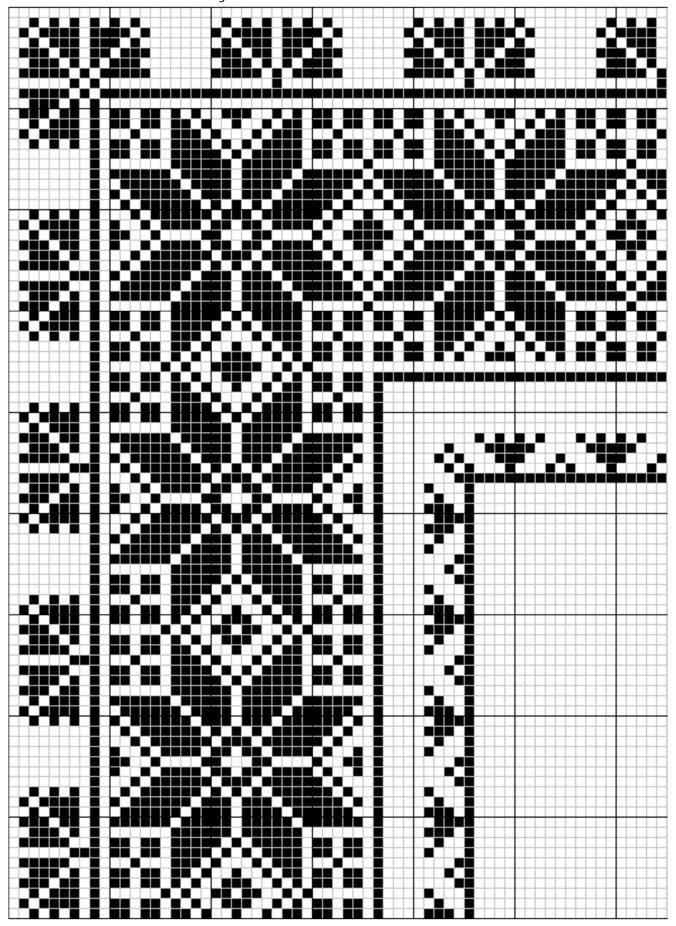

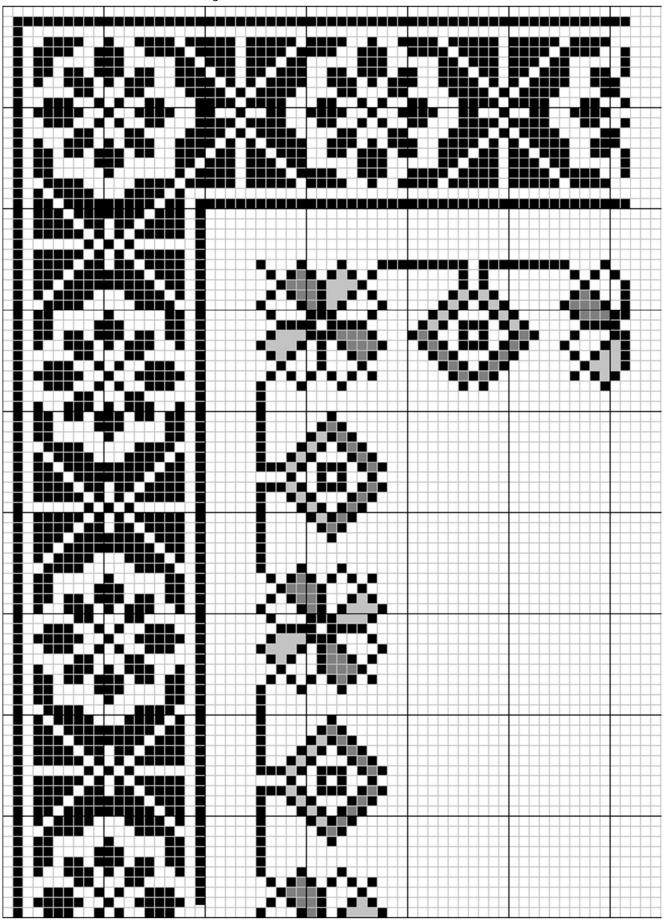

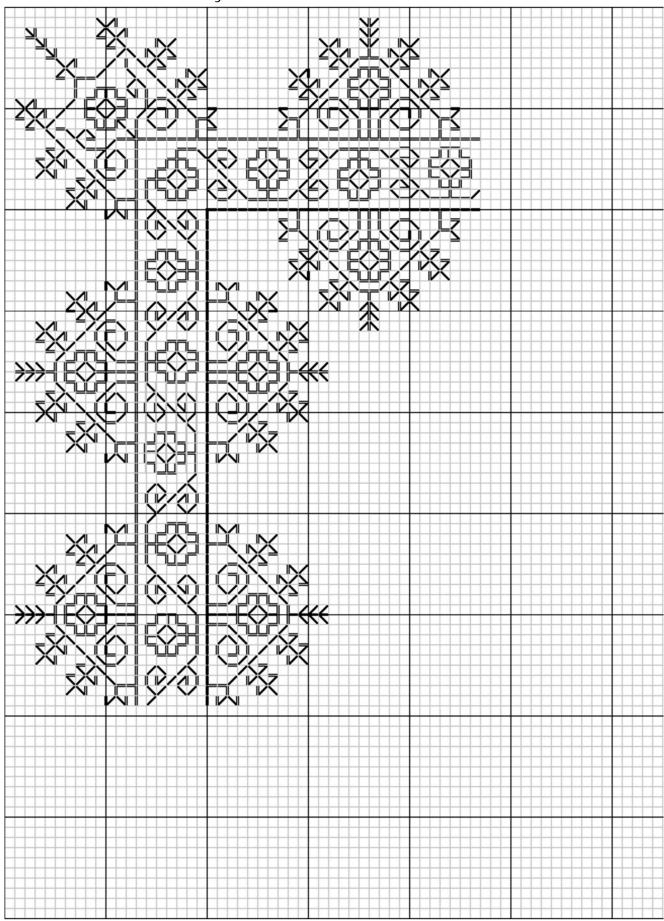
Corners / Frames

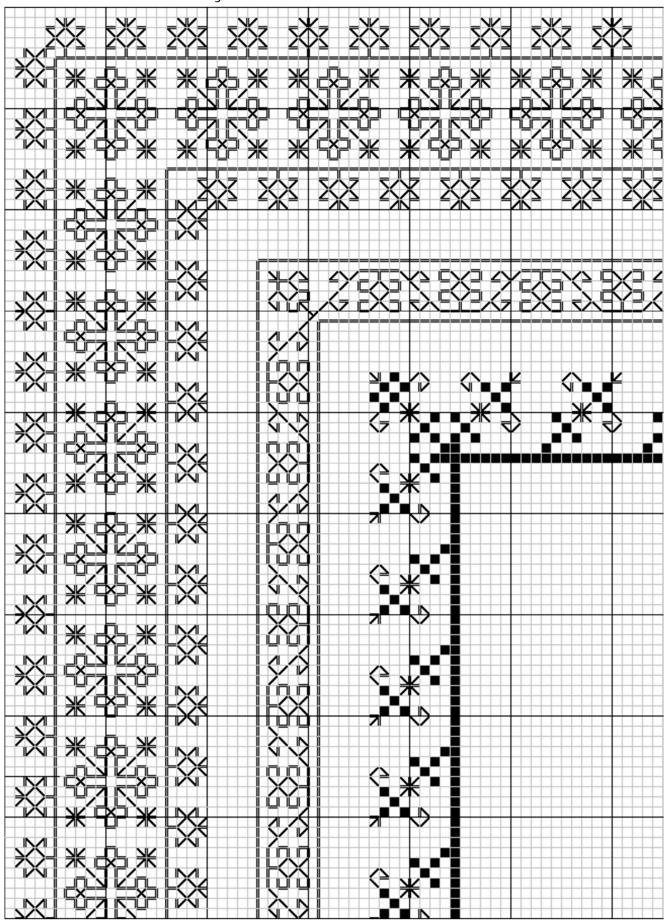

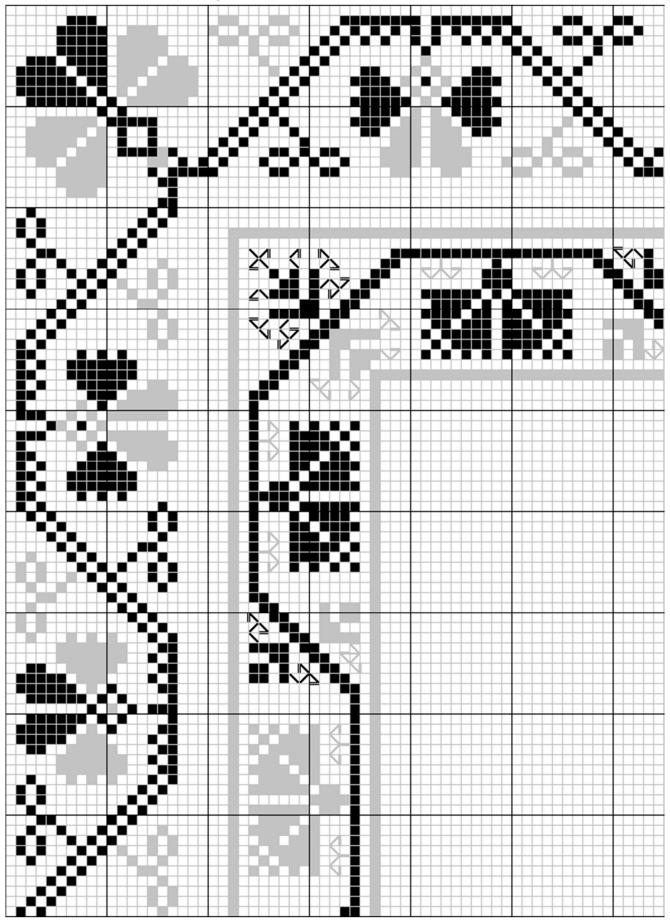

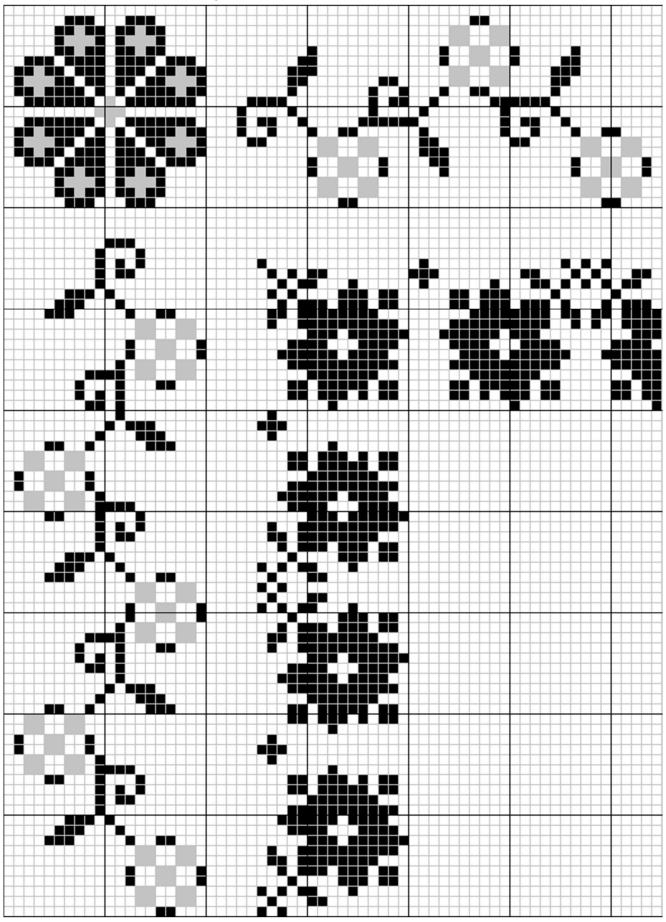

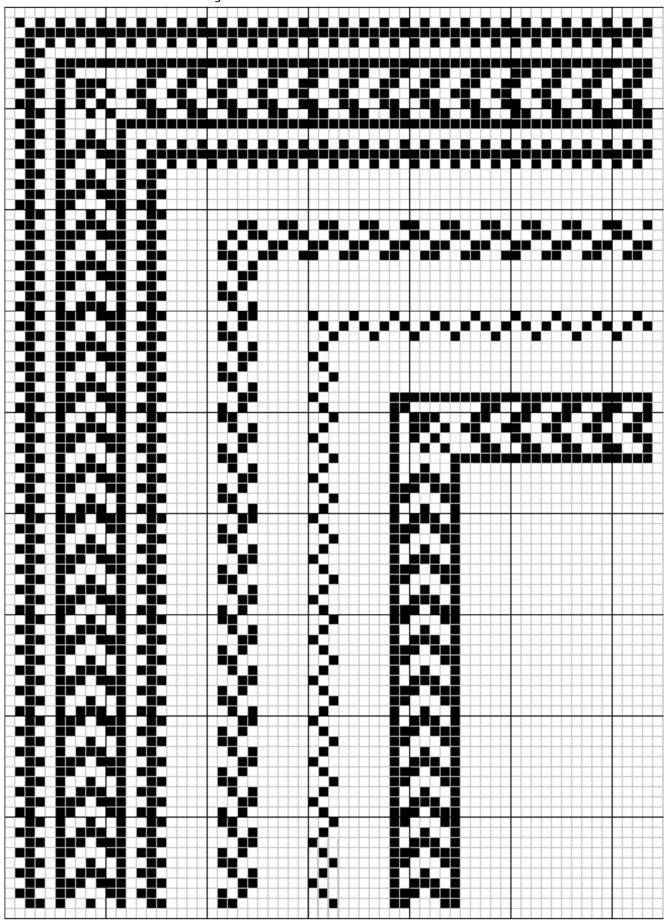

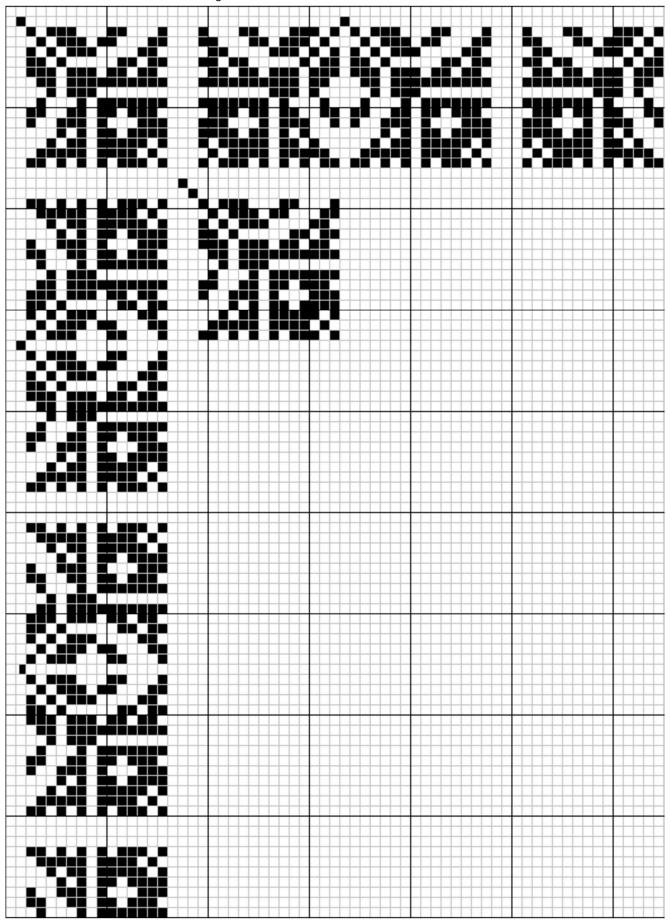

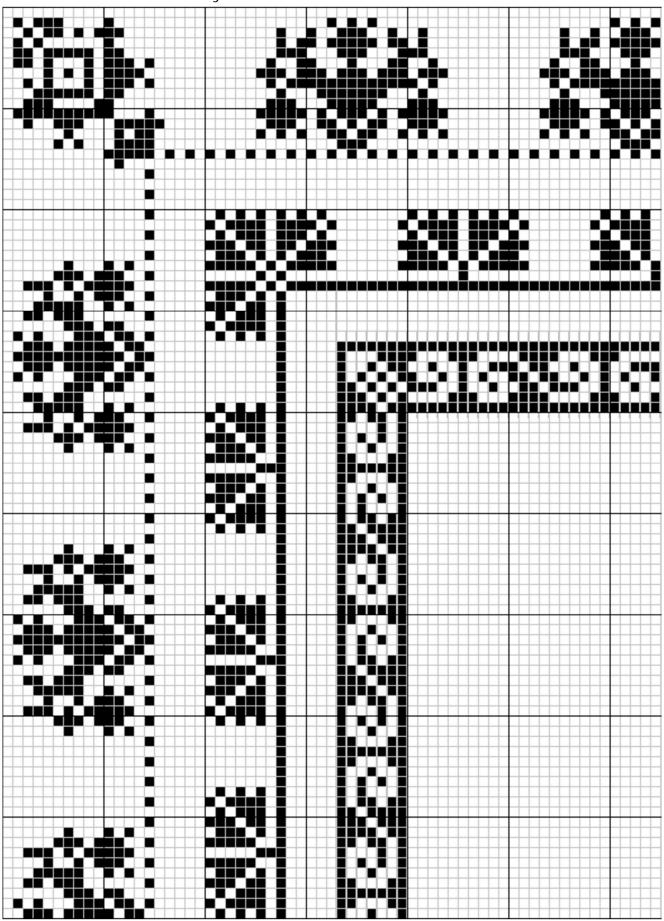

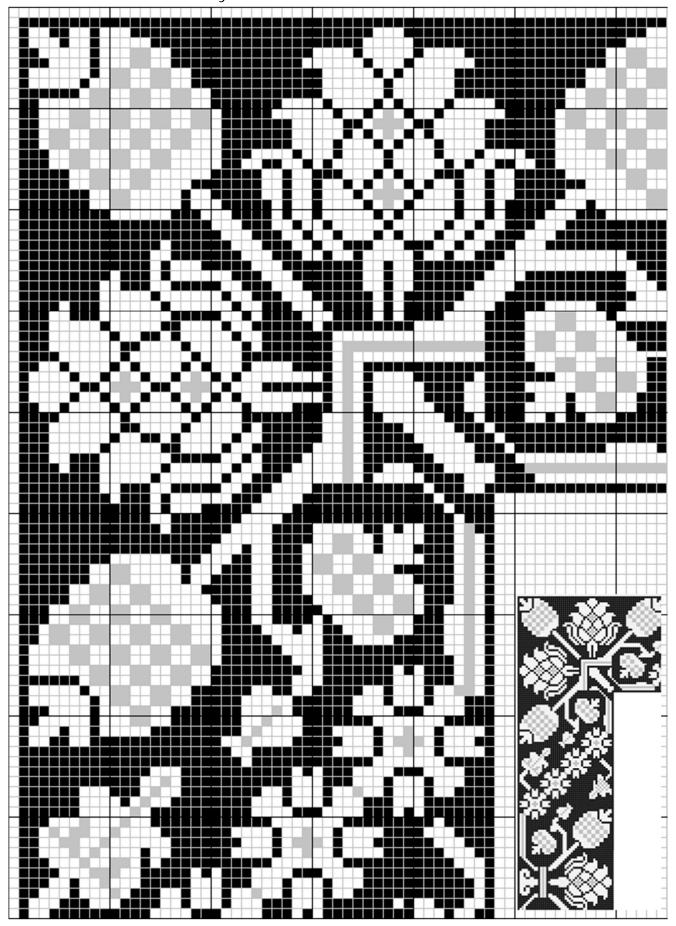

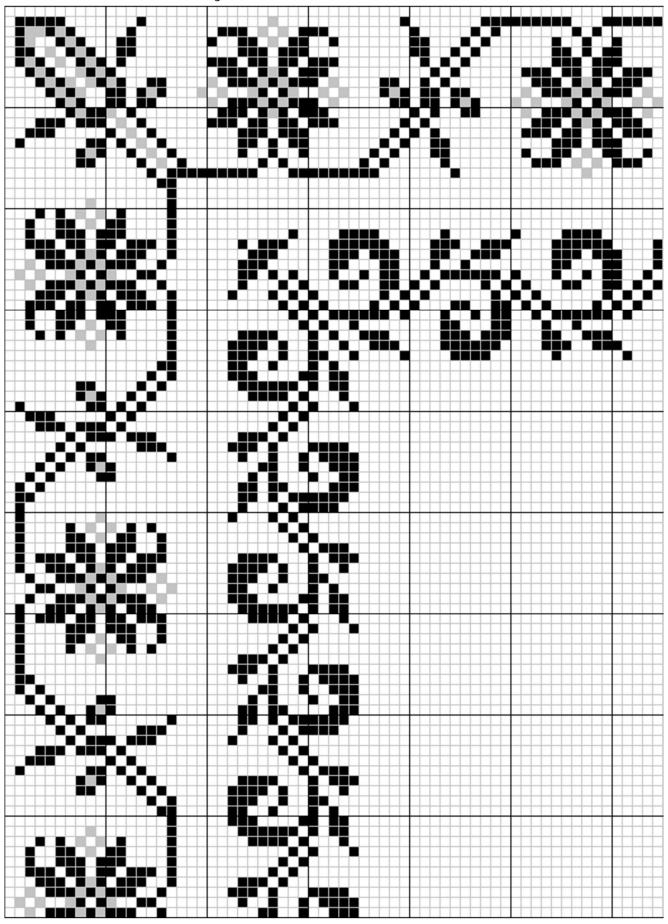

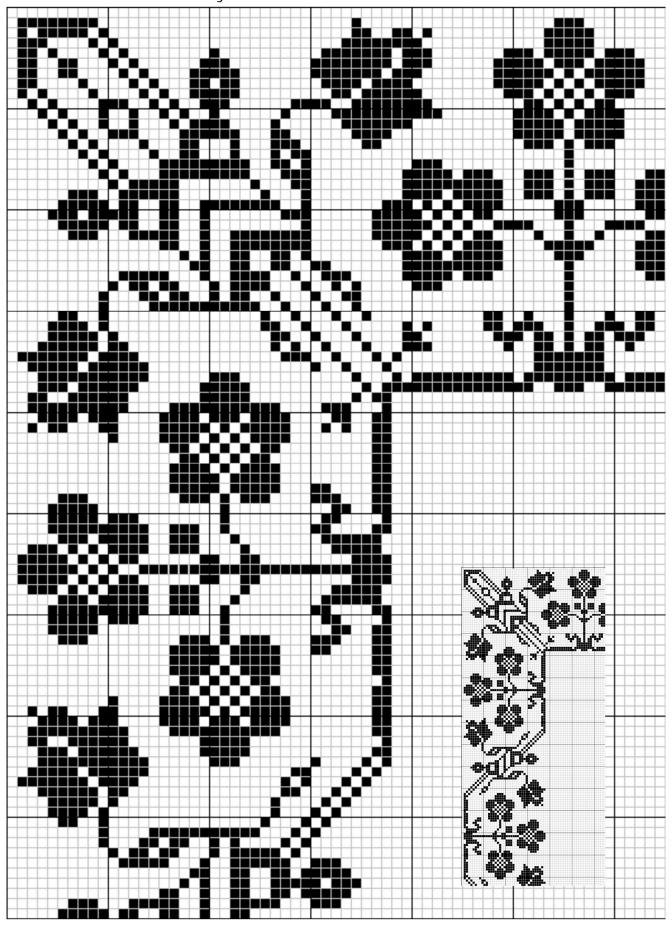

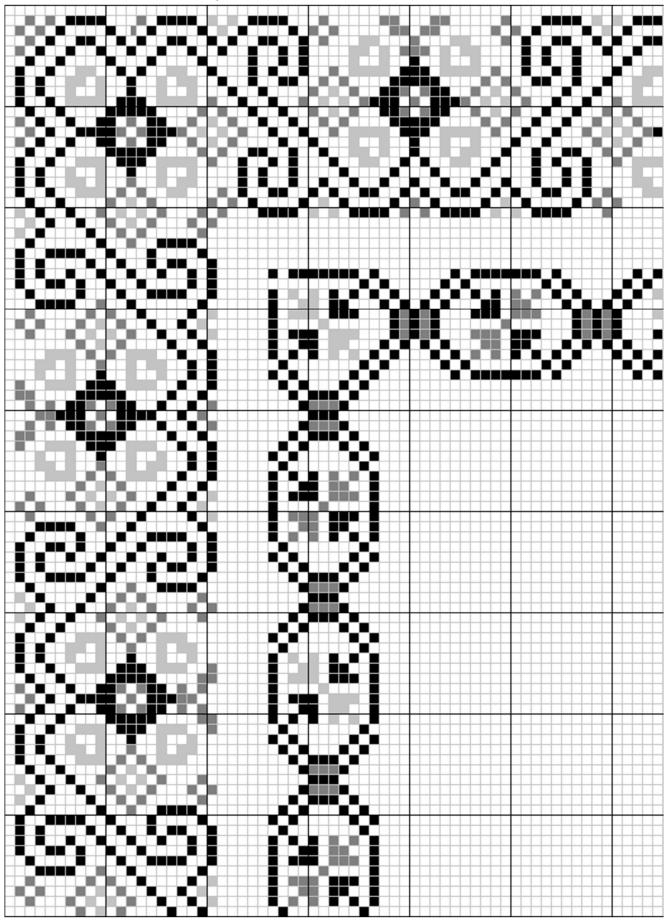

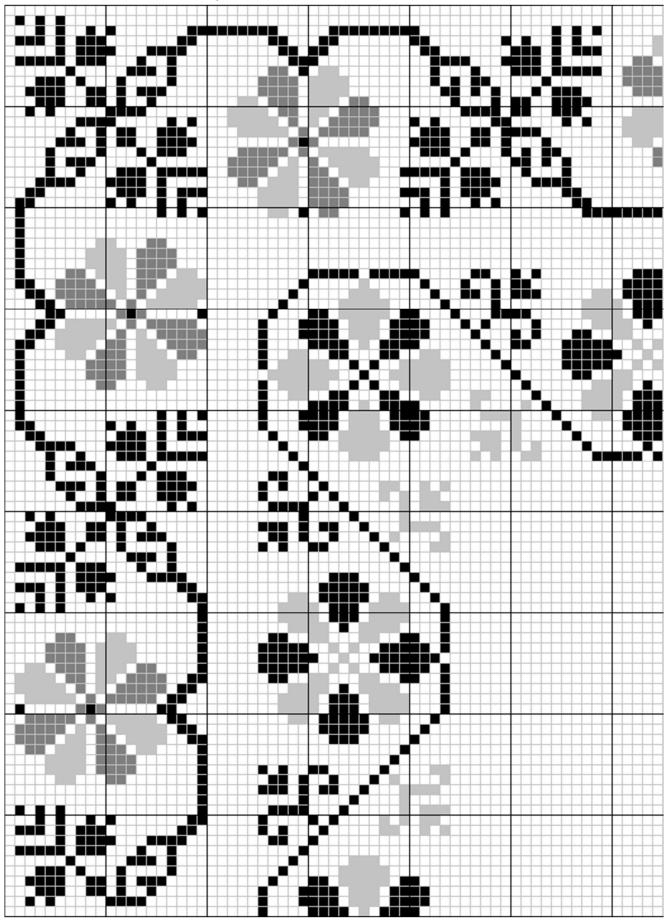

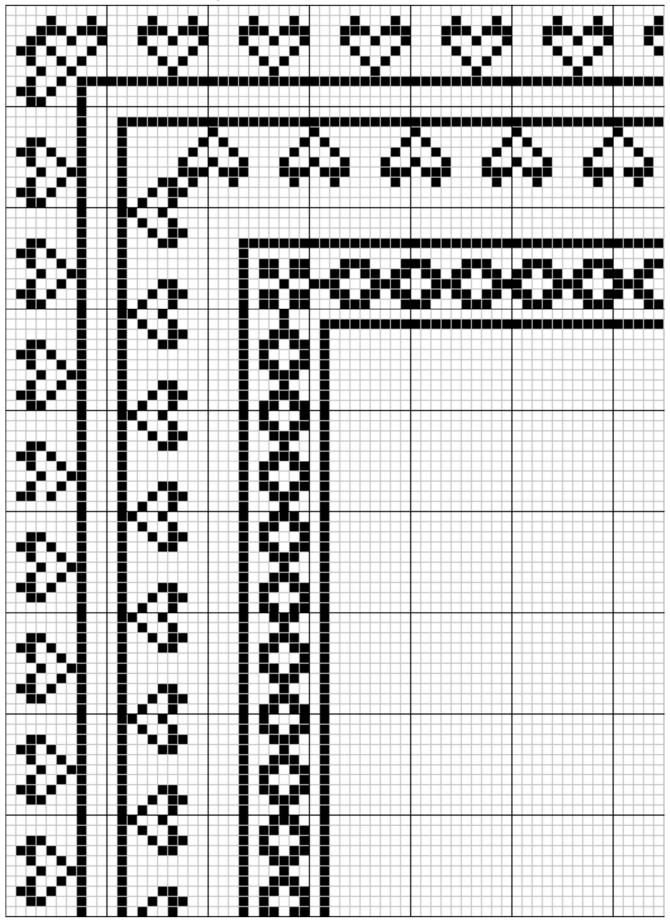

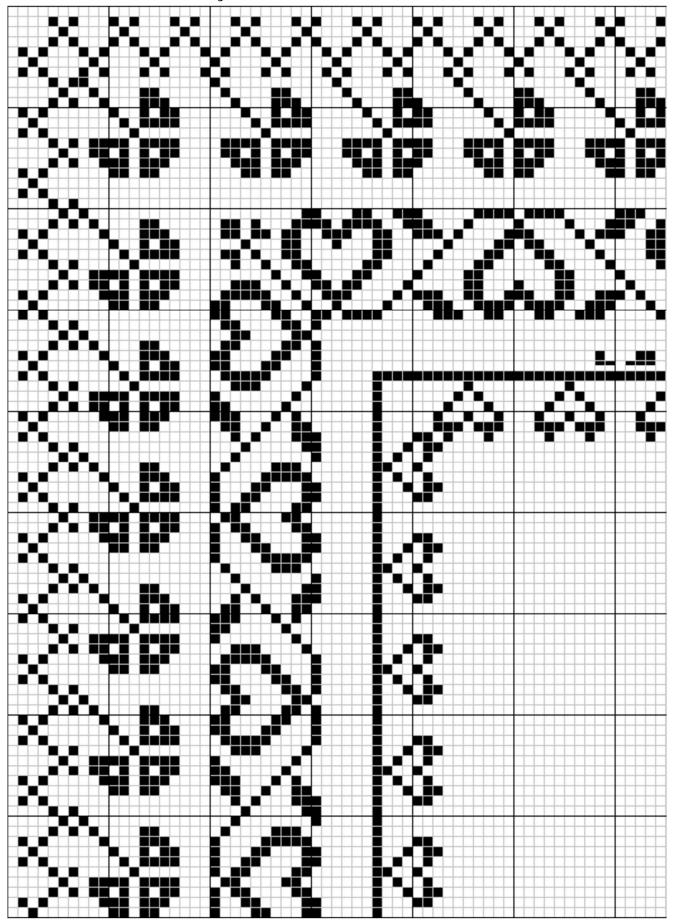

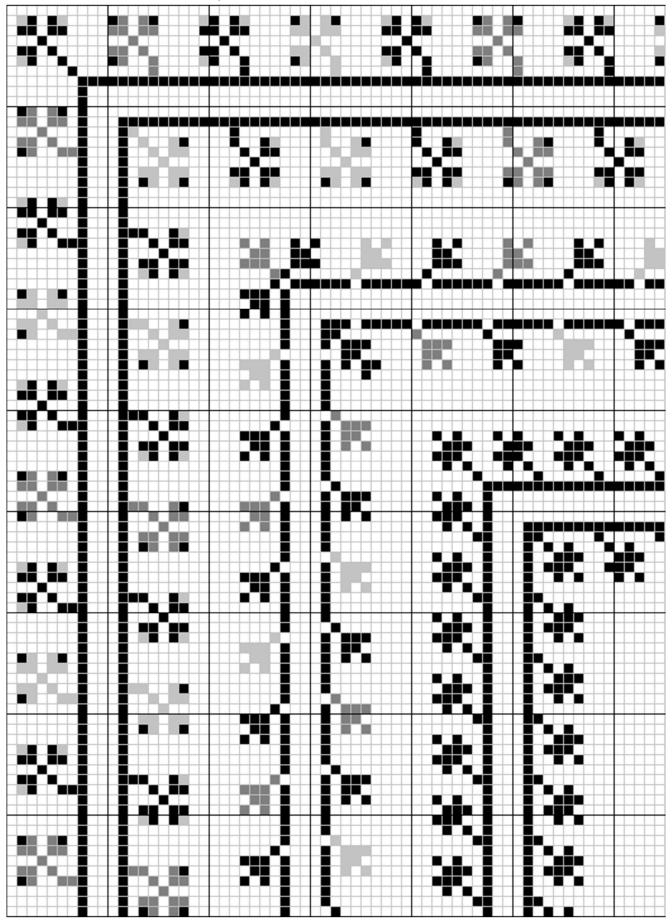

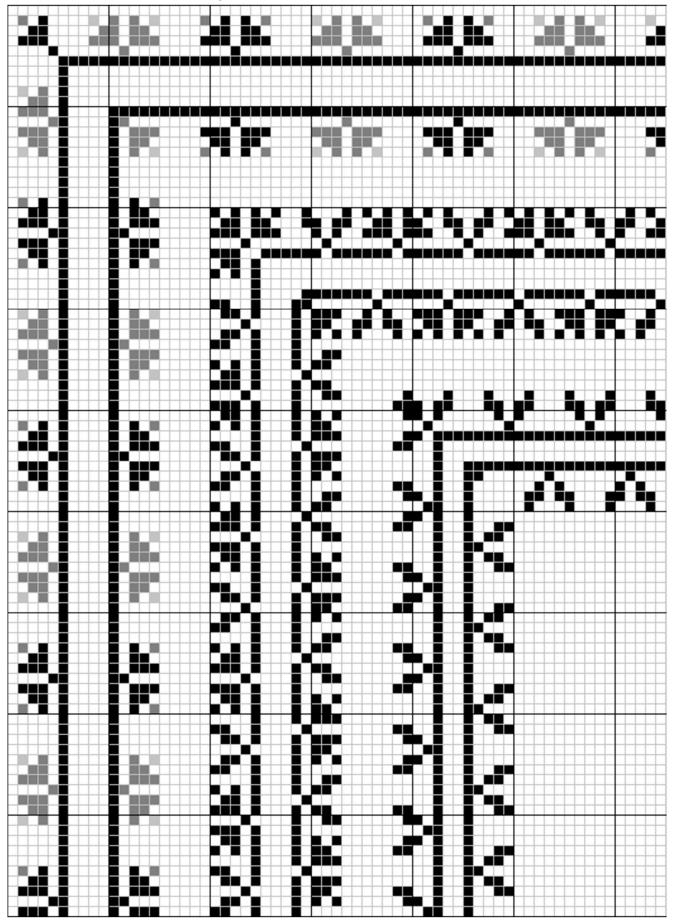

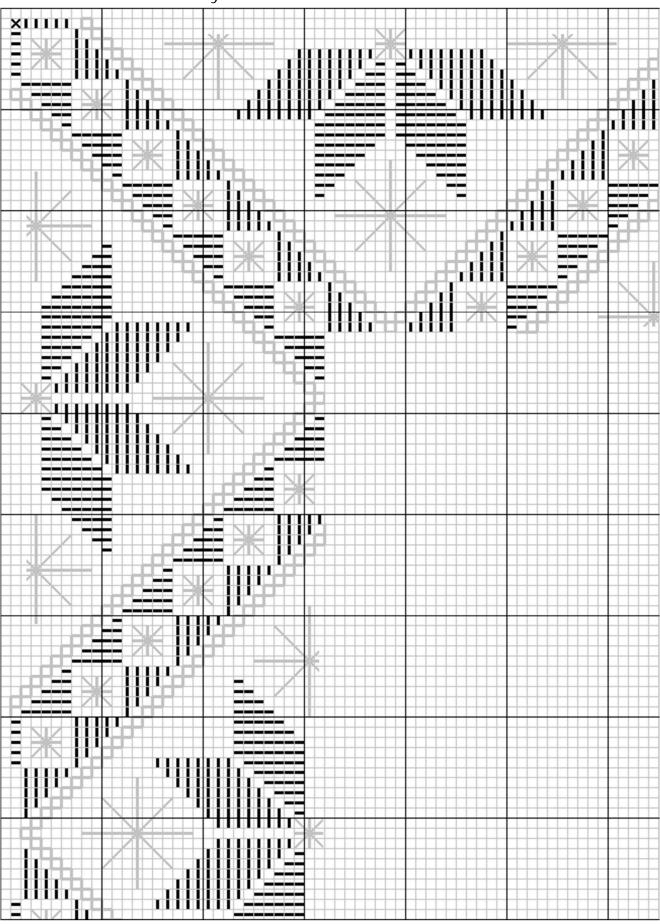

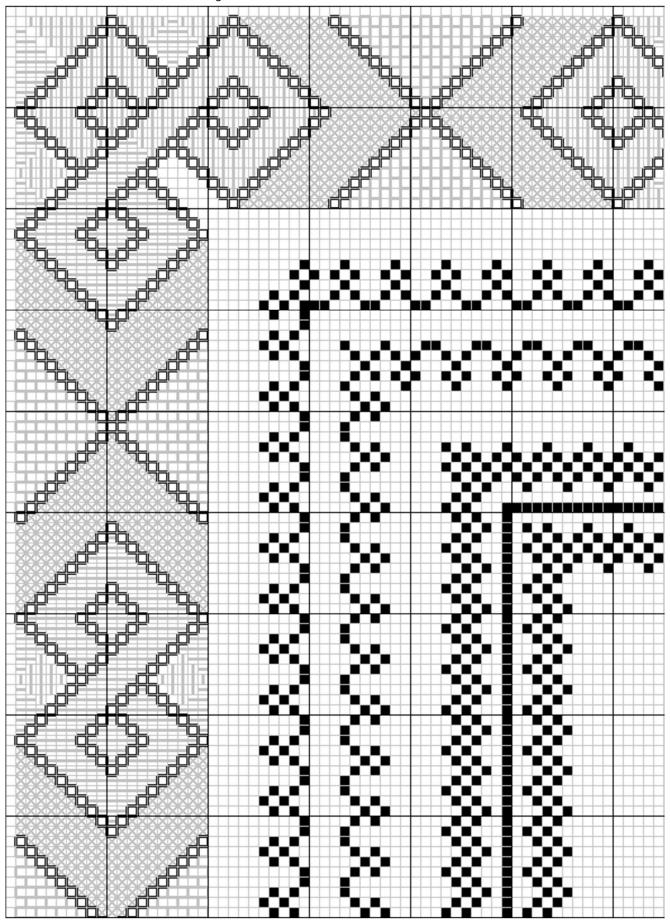

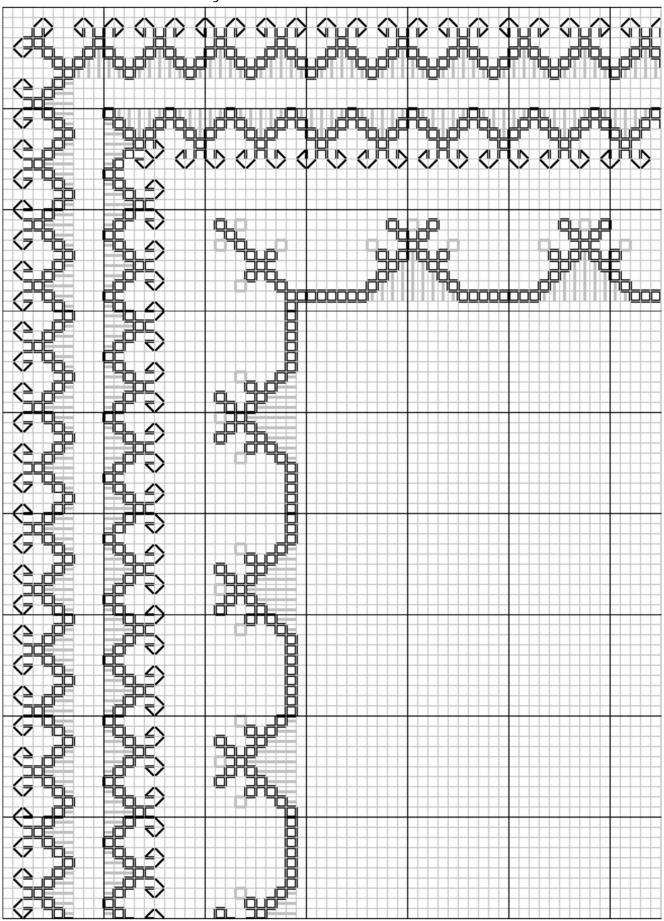

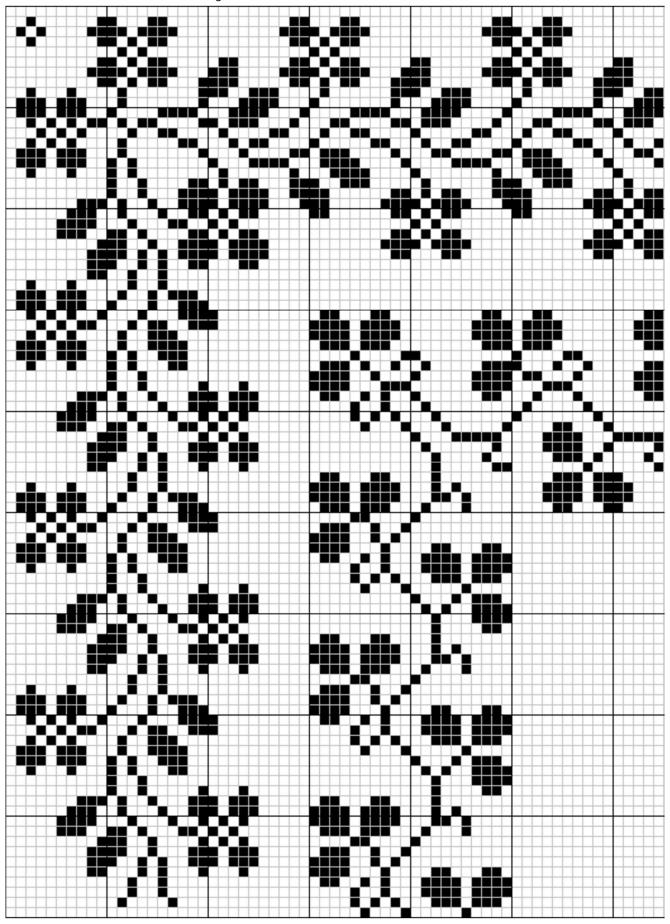

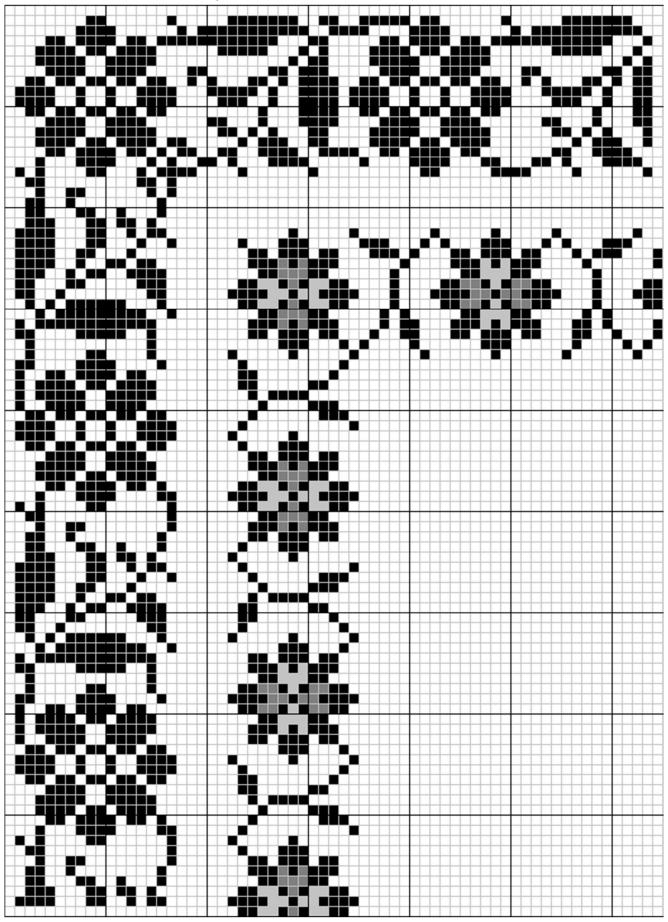

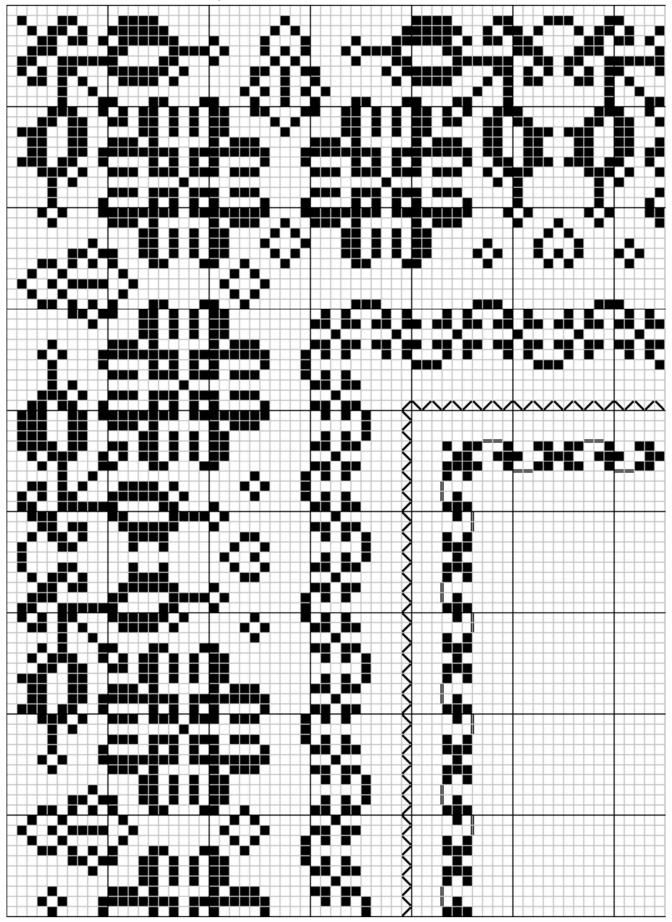

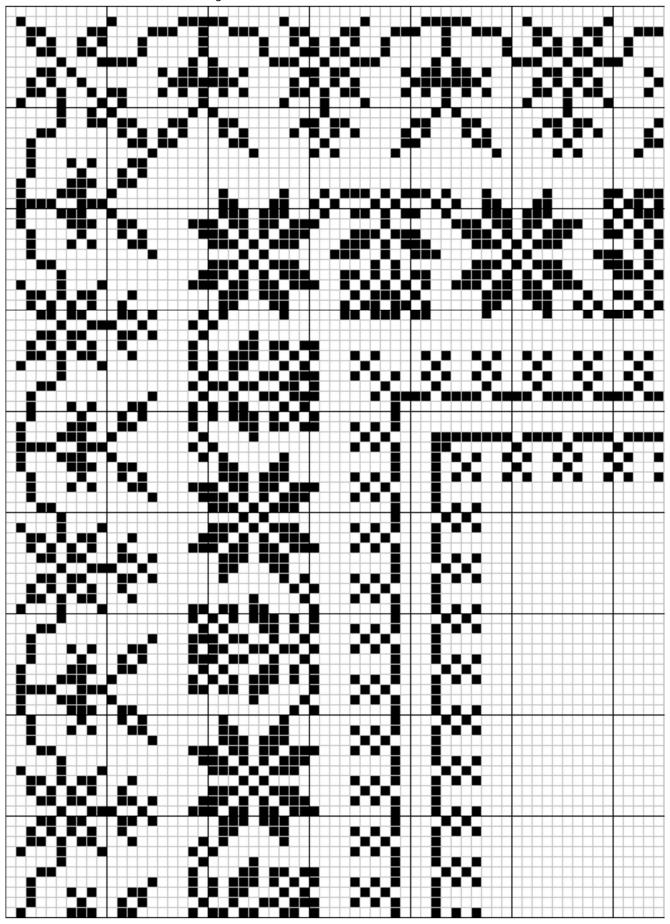

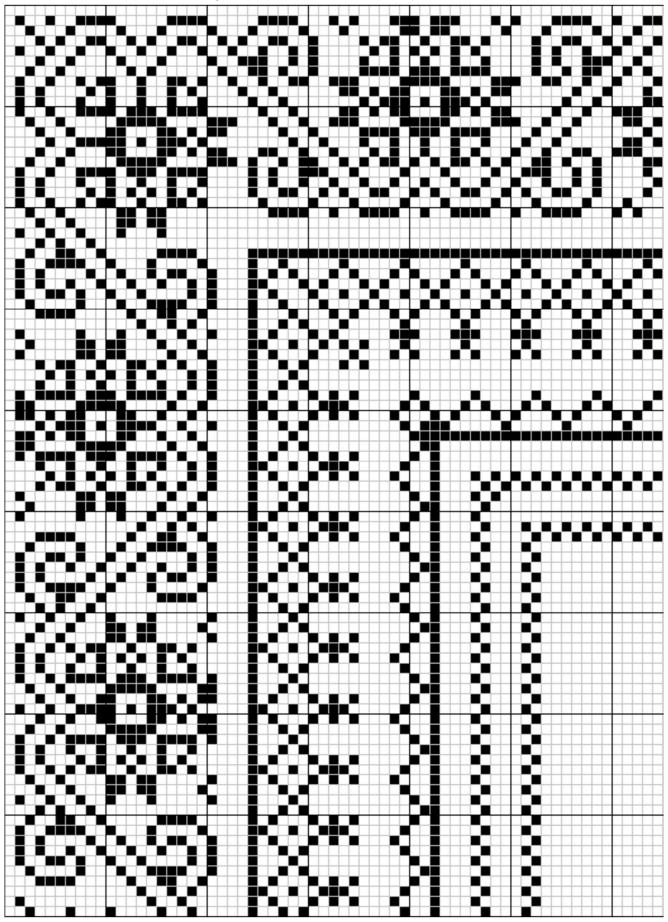

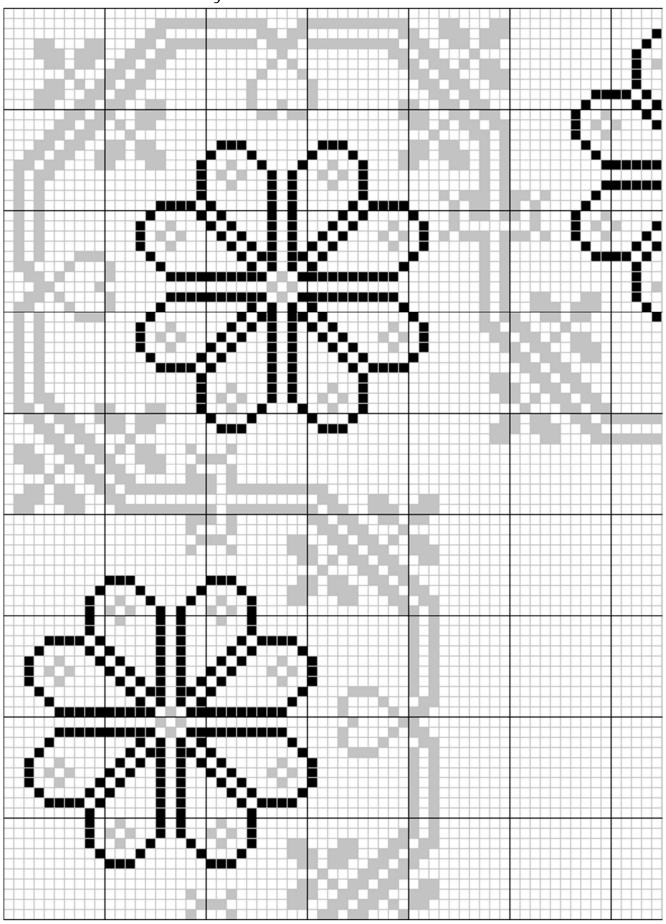

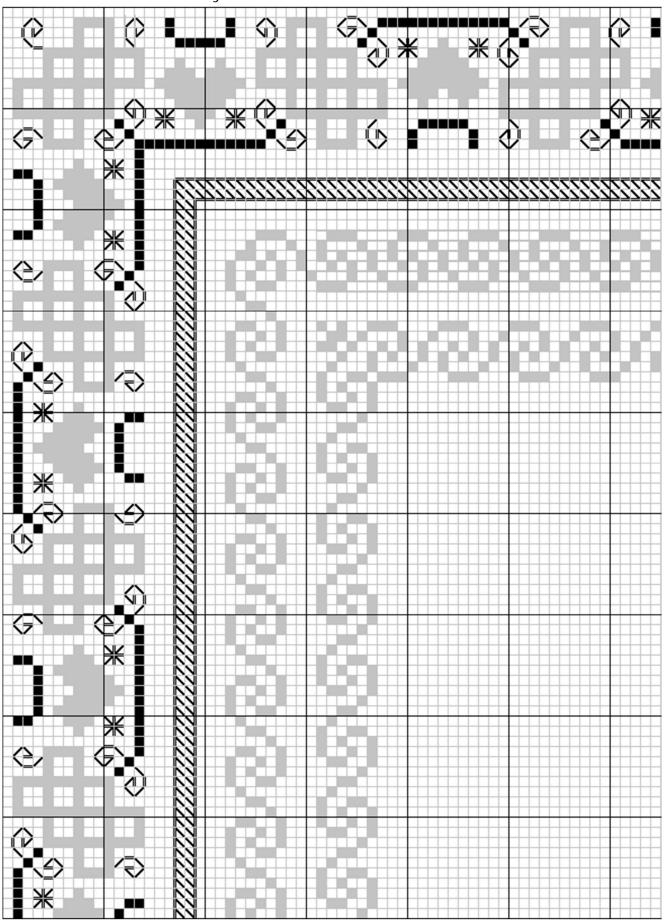

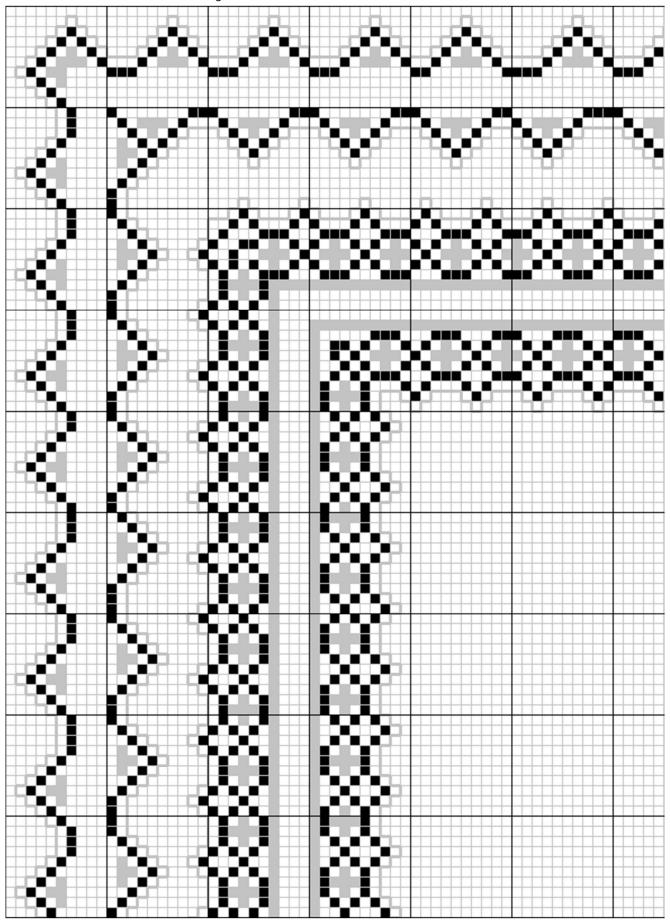

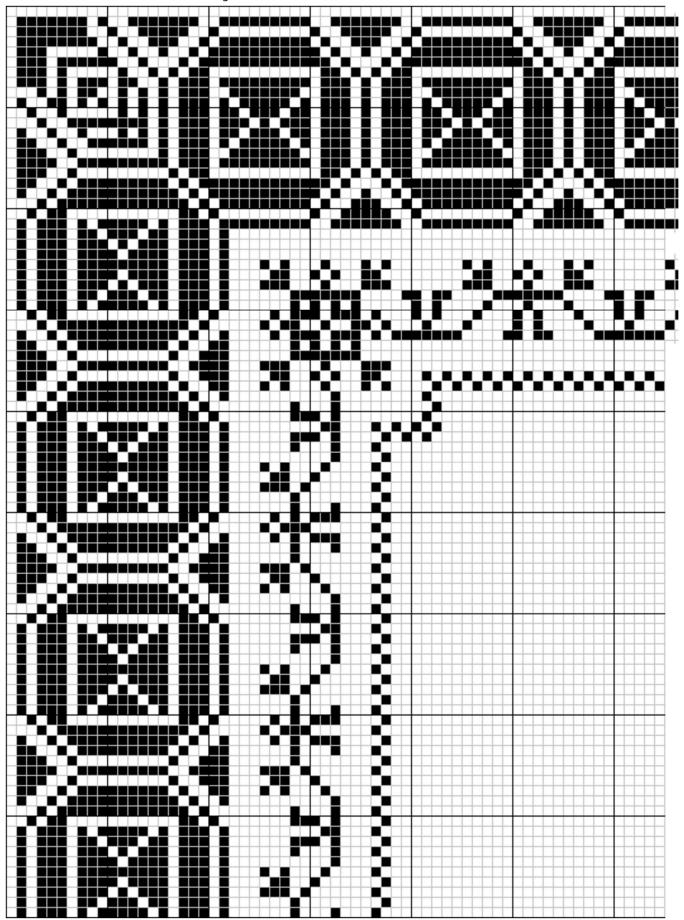

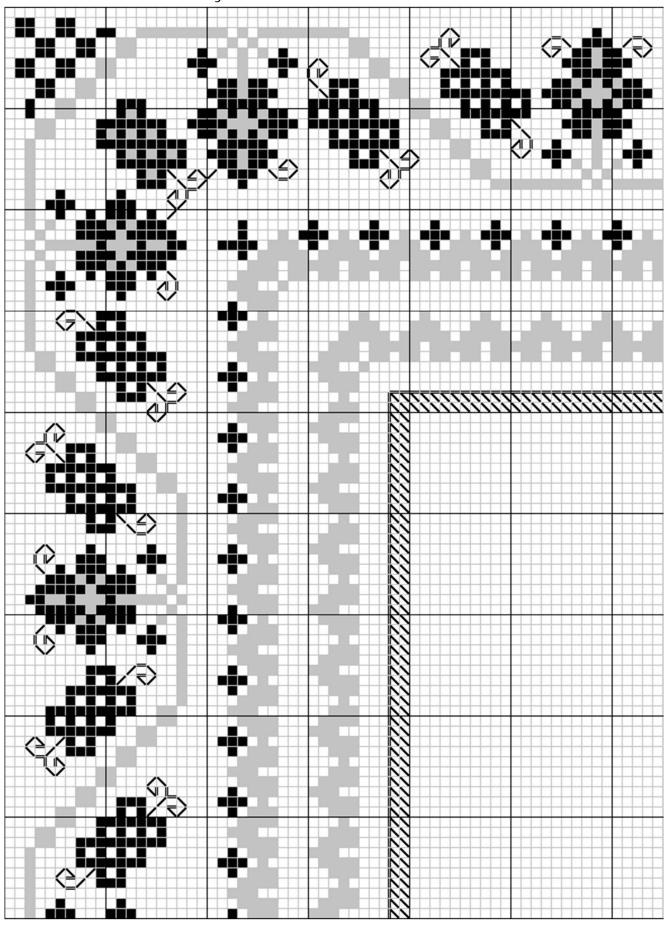

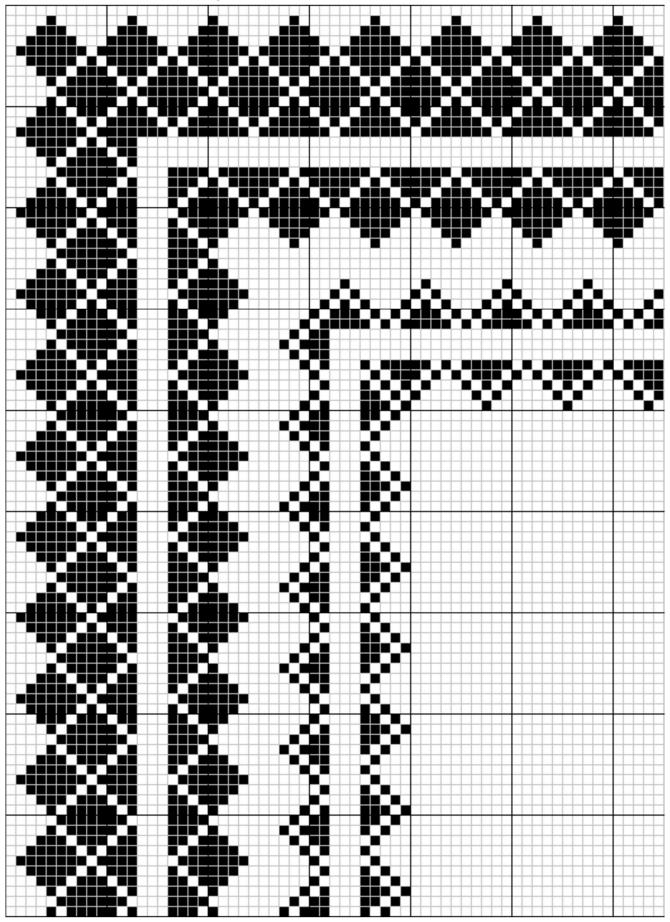

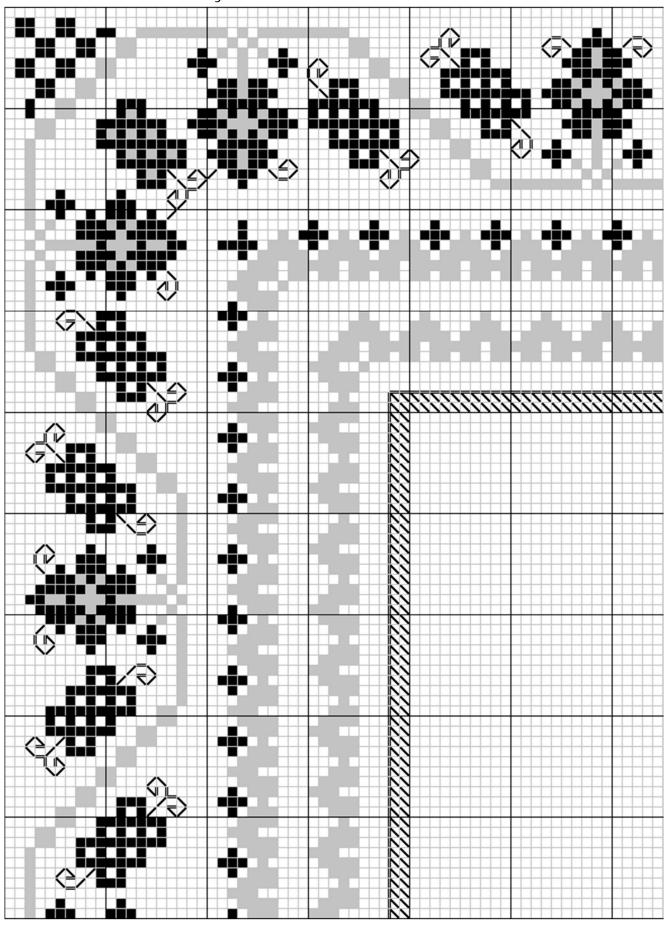

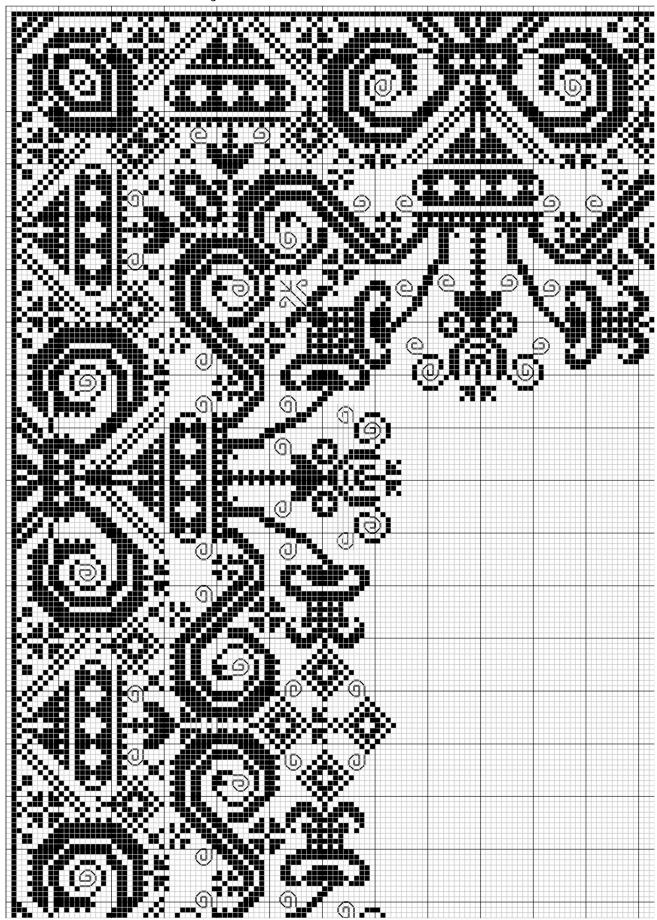

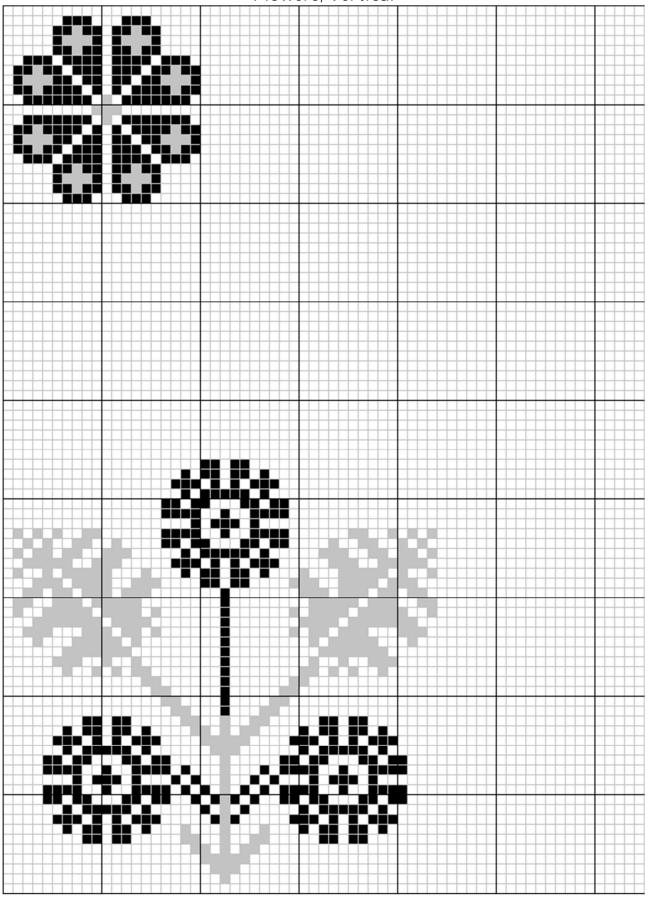

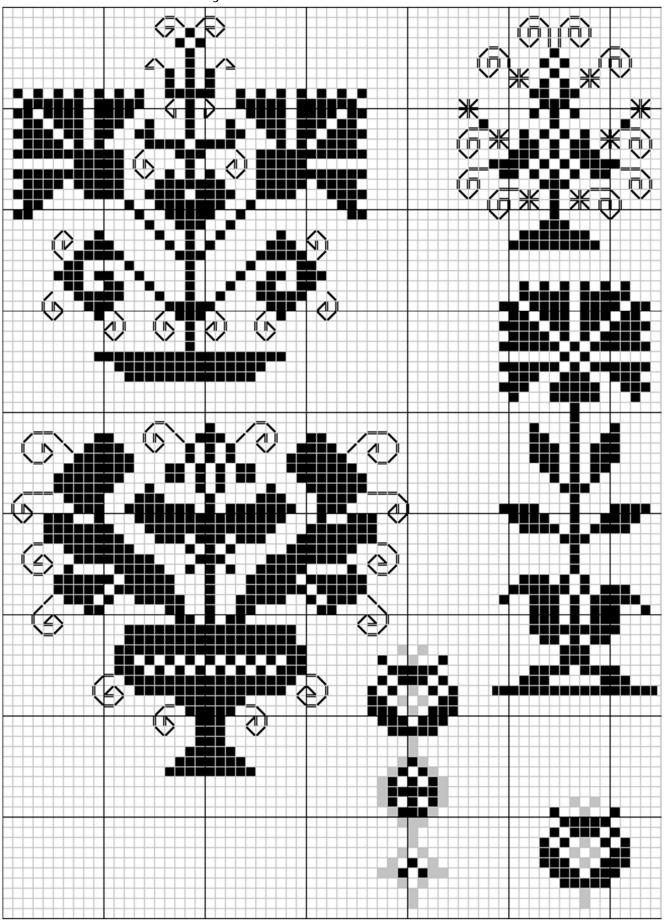

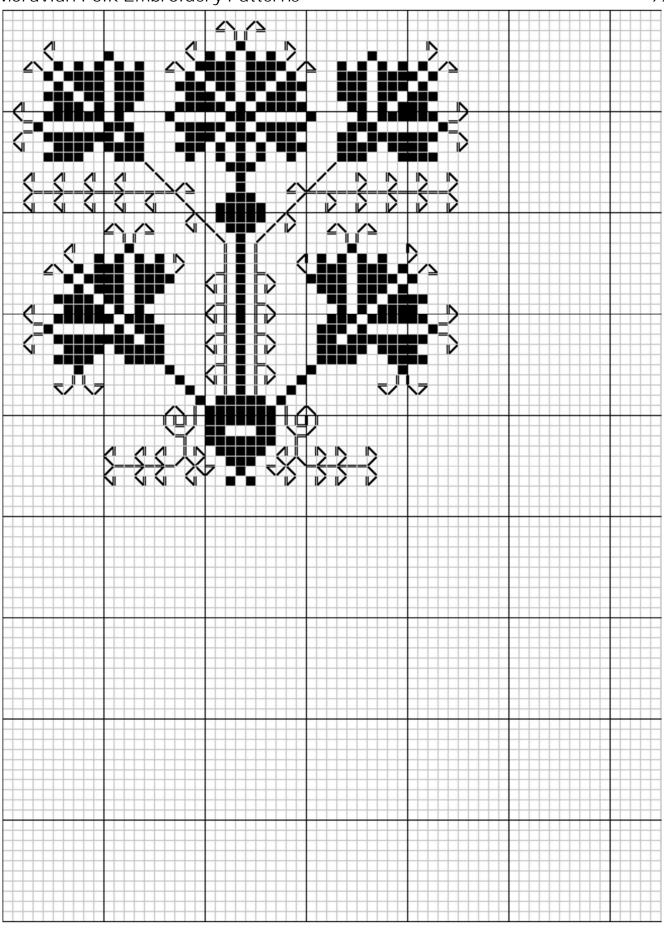

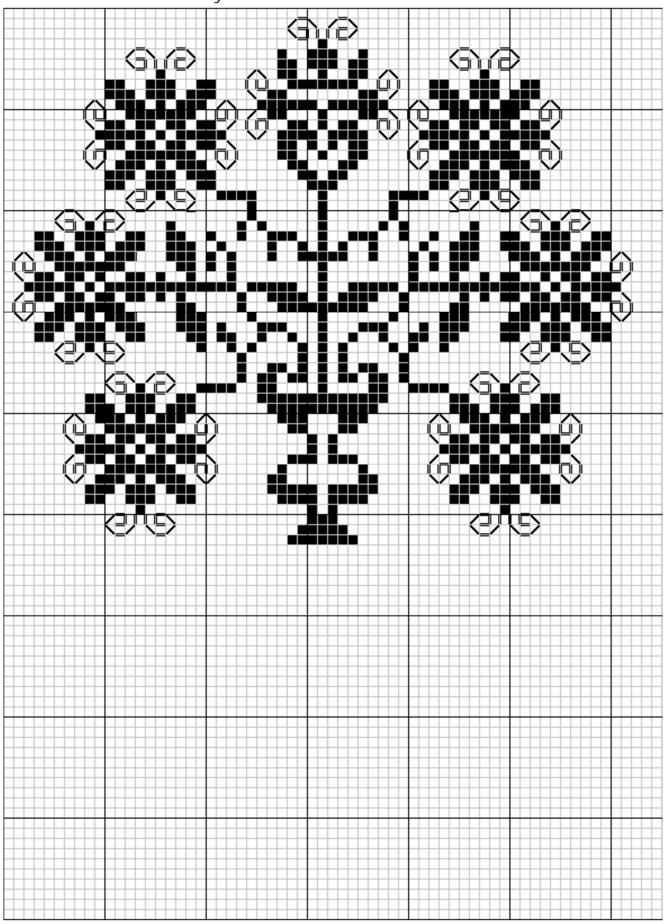

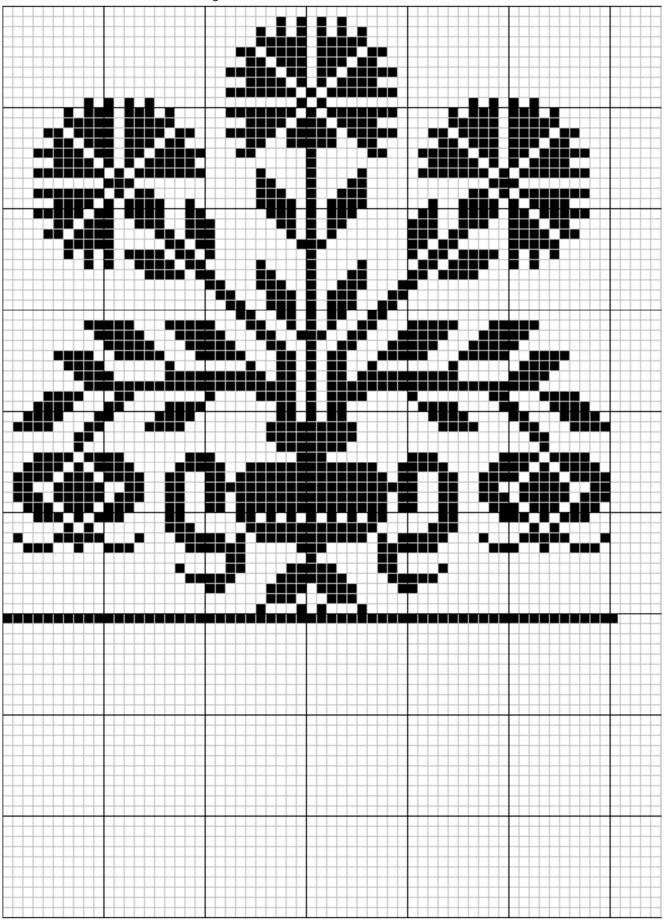
Flowers, Vertical

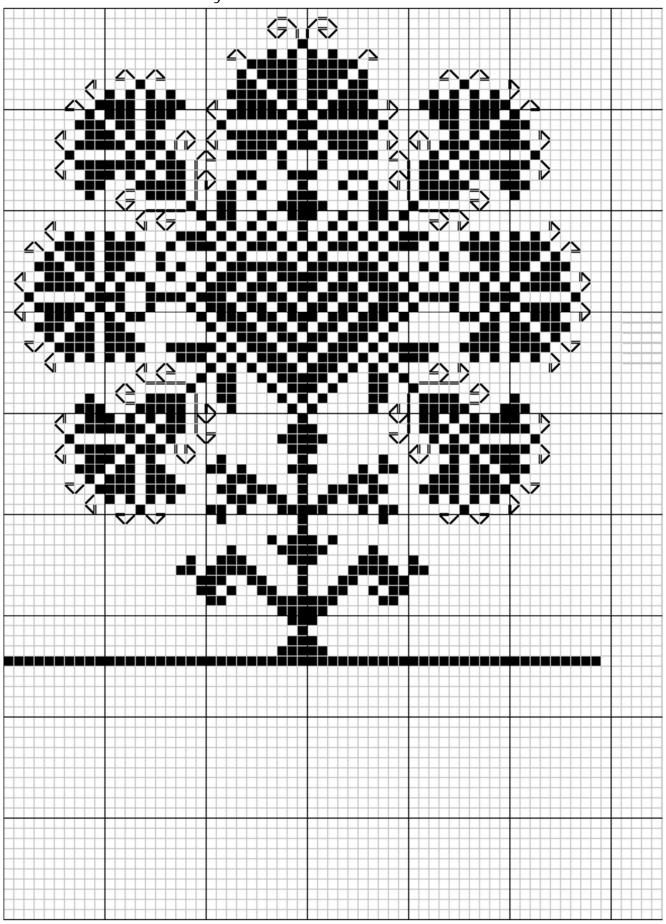

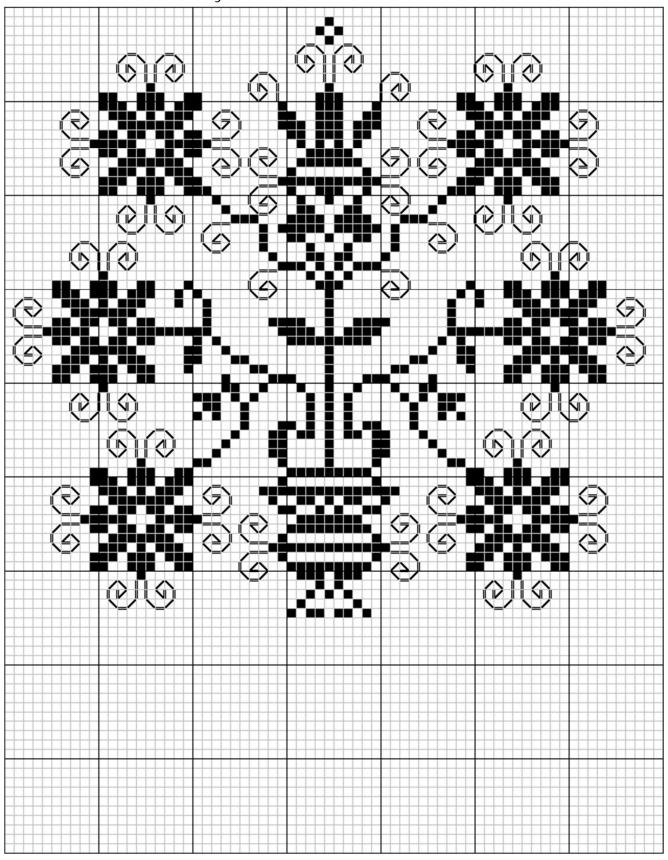

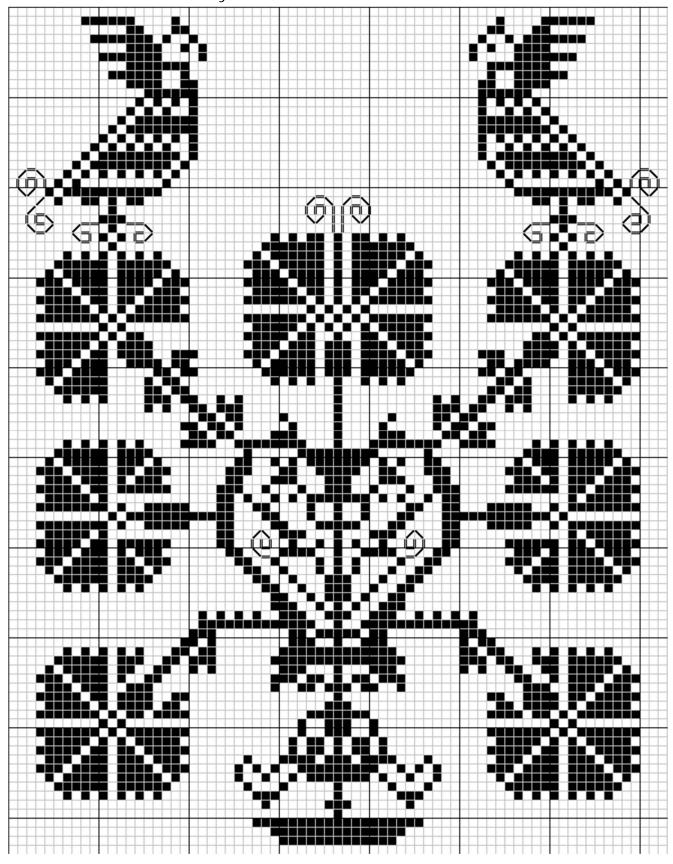

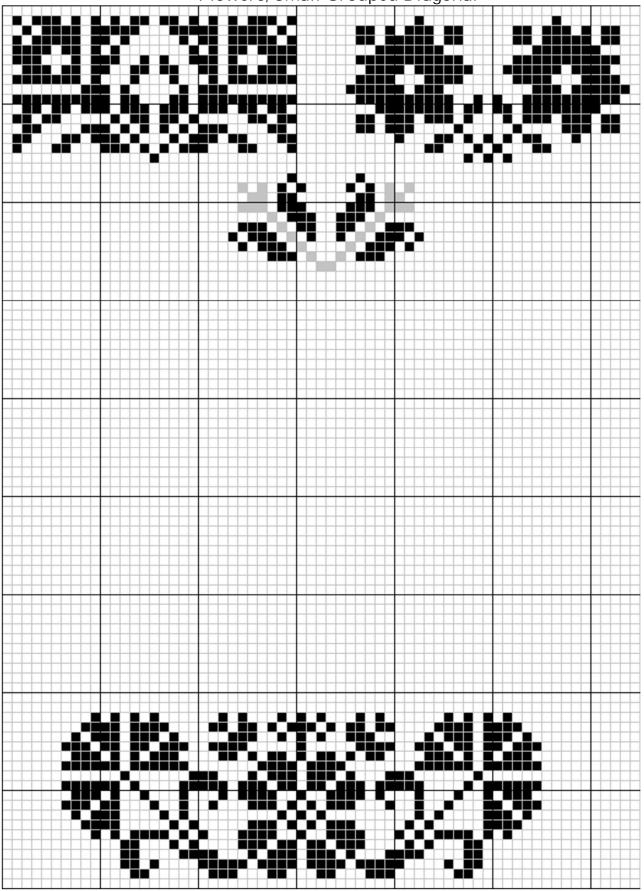

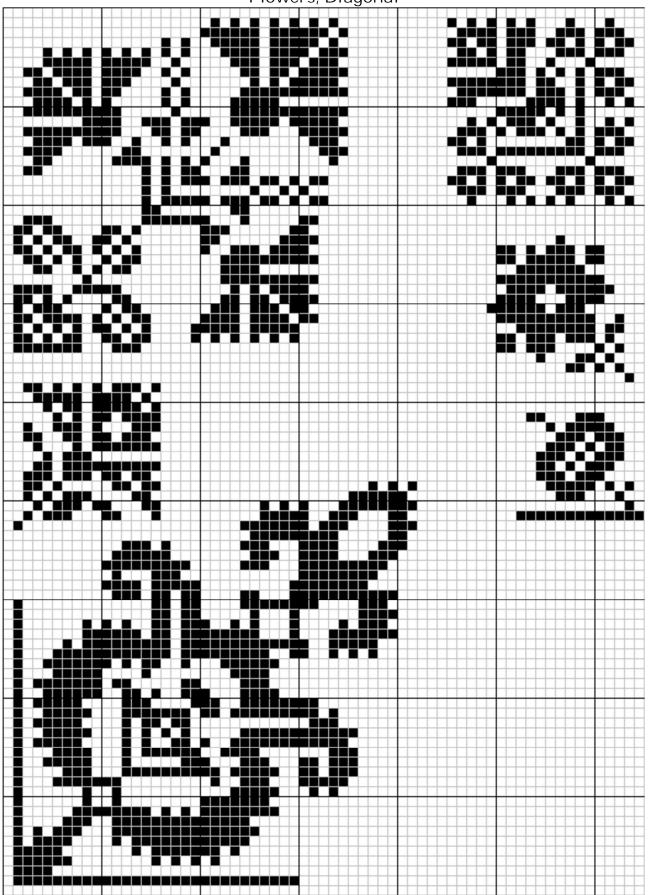

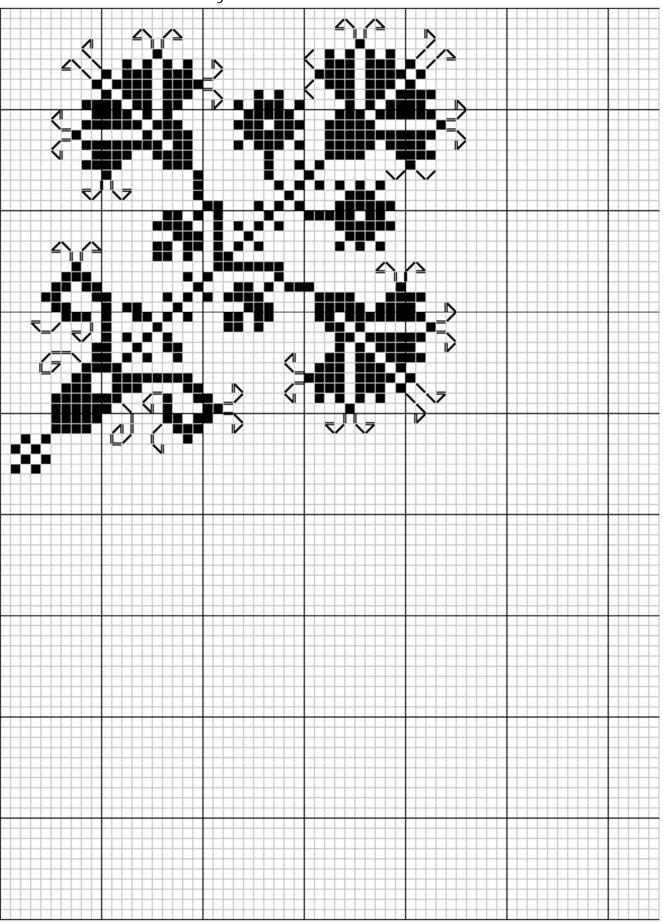

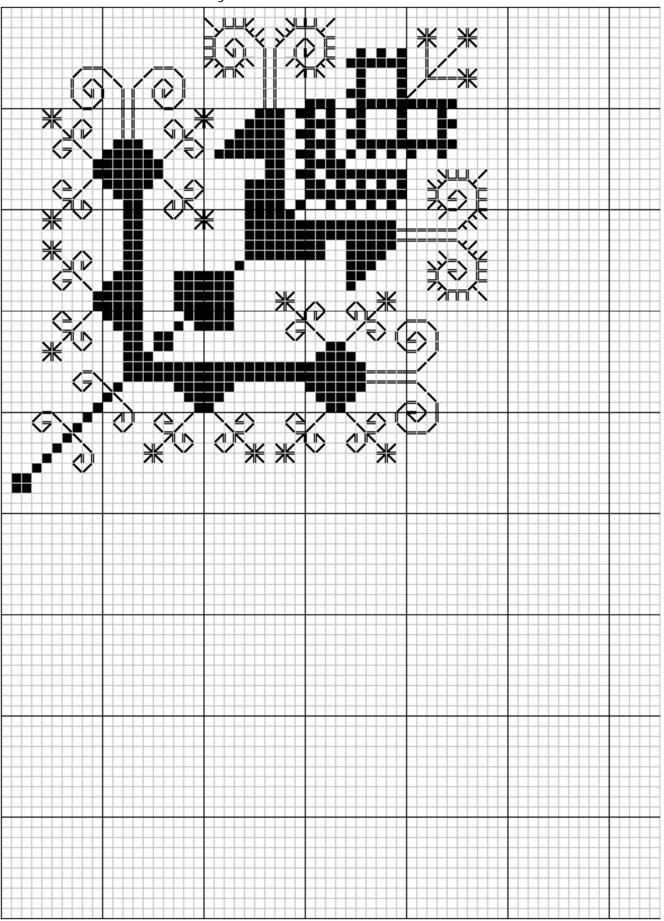
Flowers, Small Grouped Diagonal

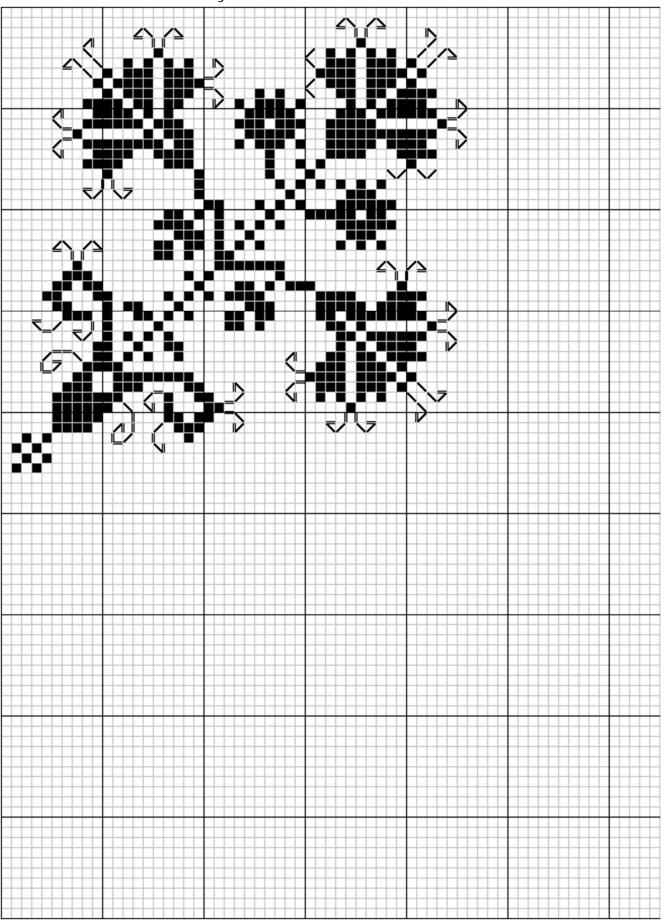

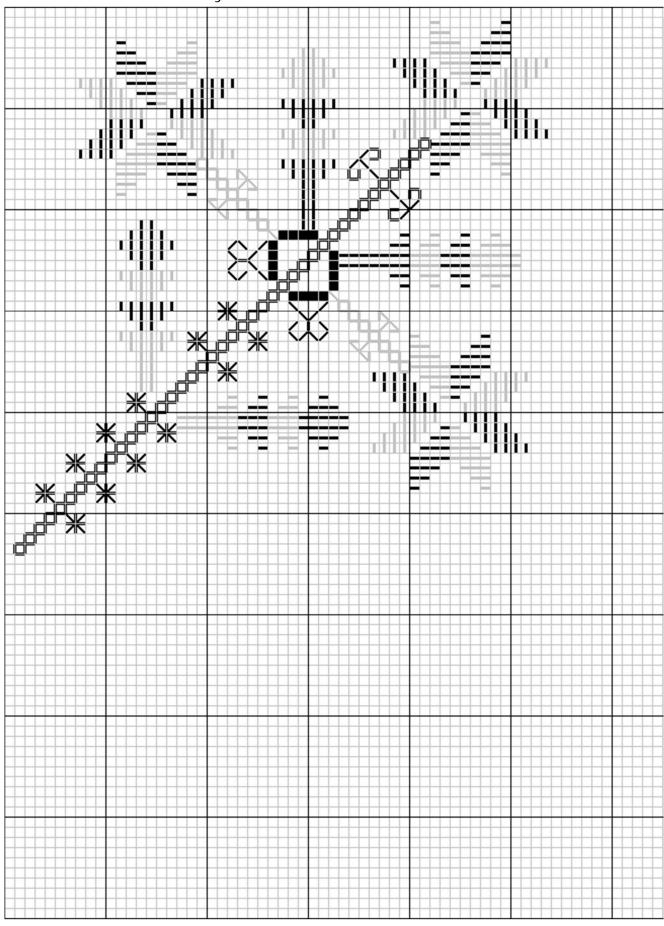
Flowers, Diagonal

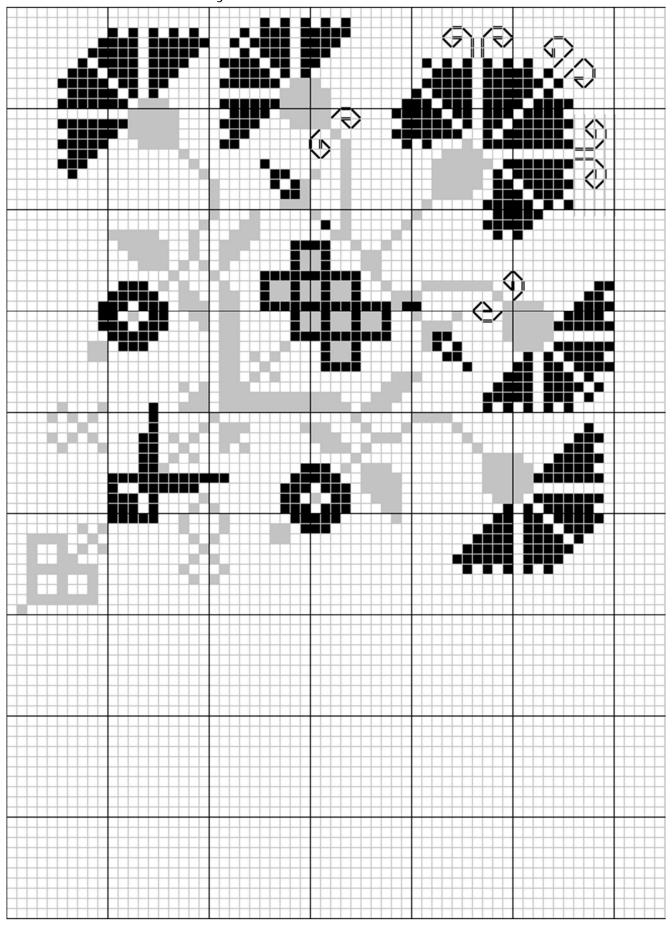

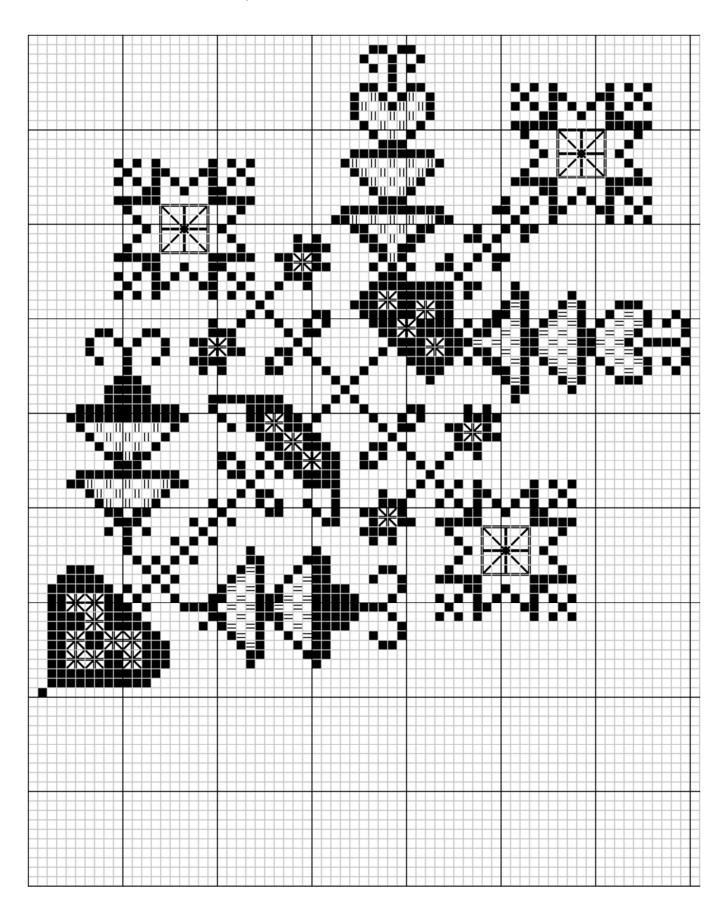

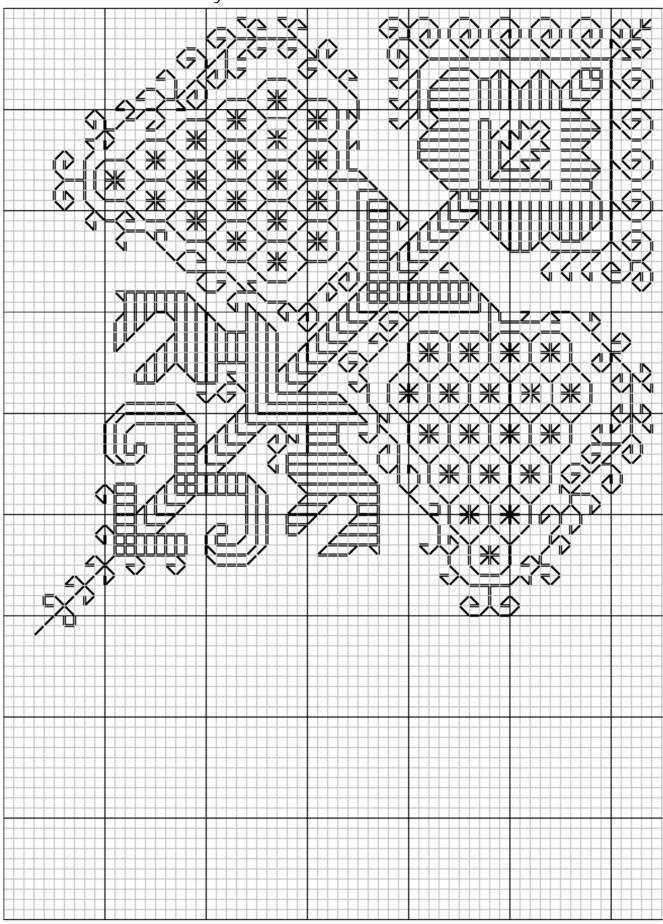

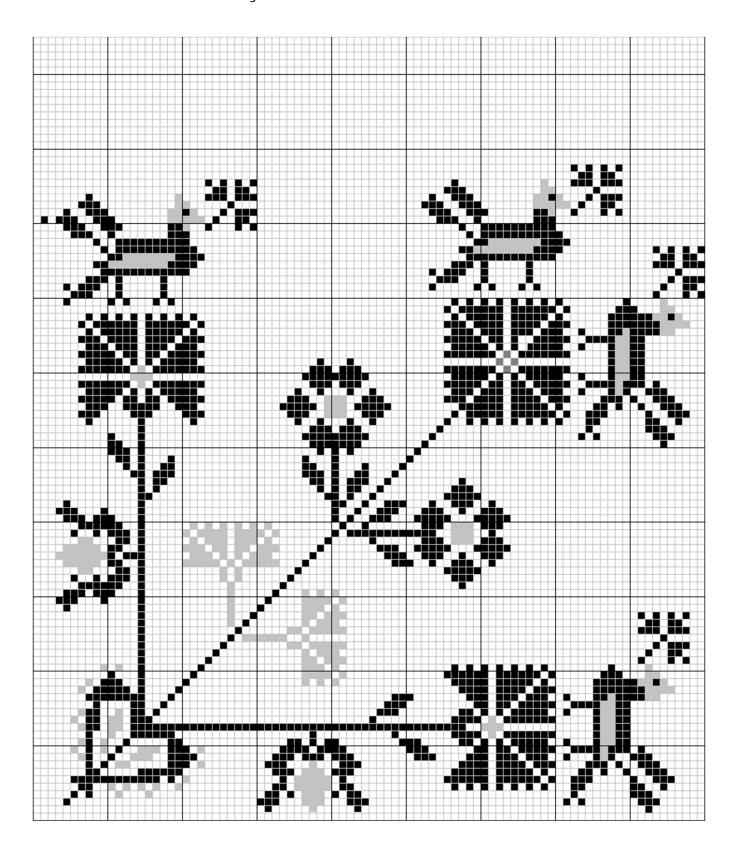

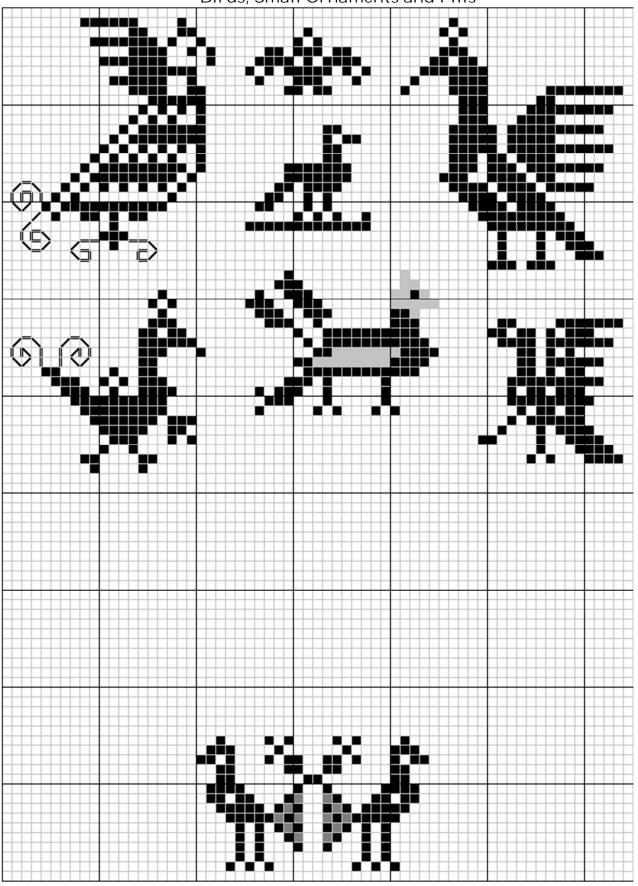

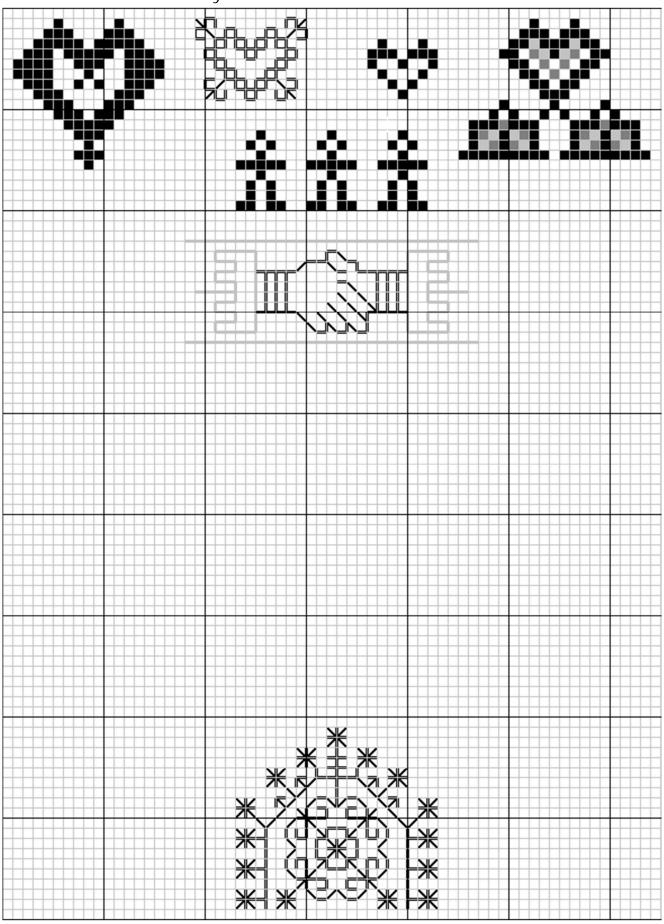

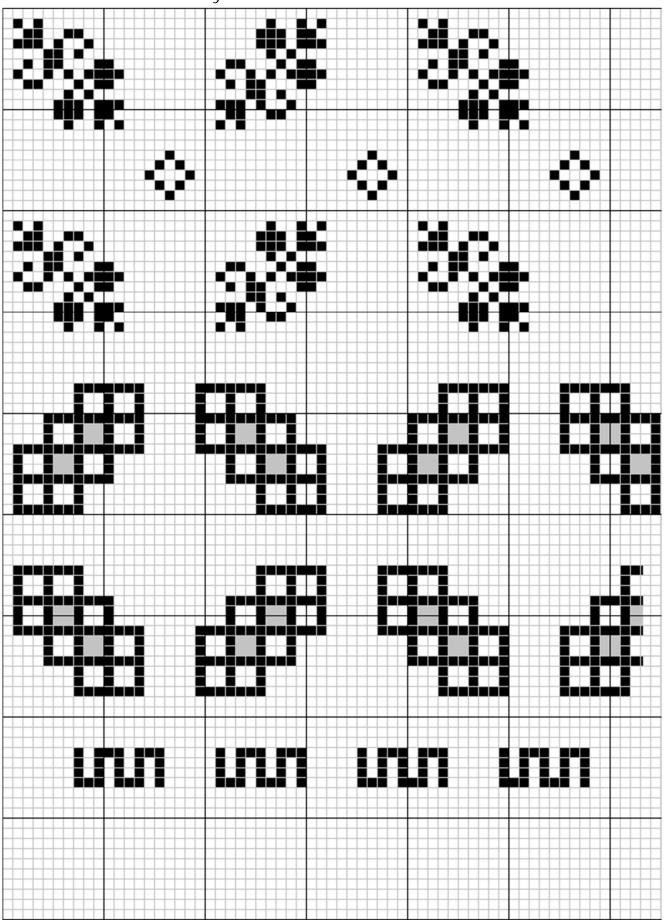

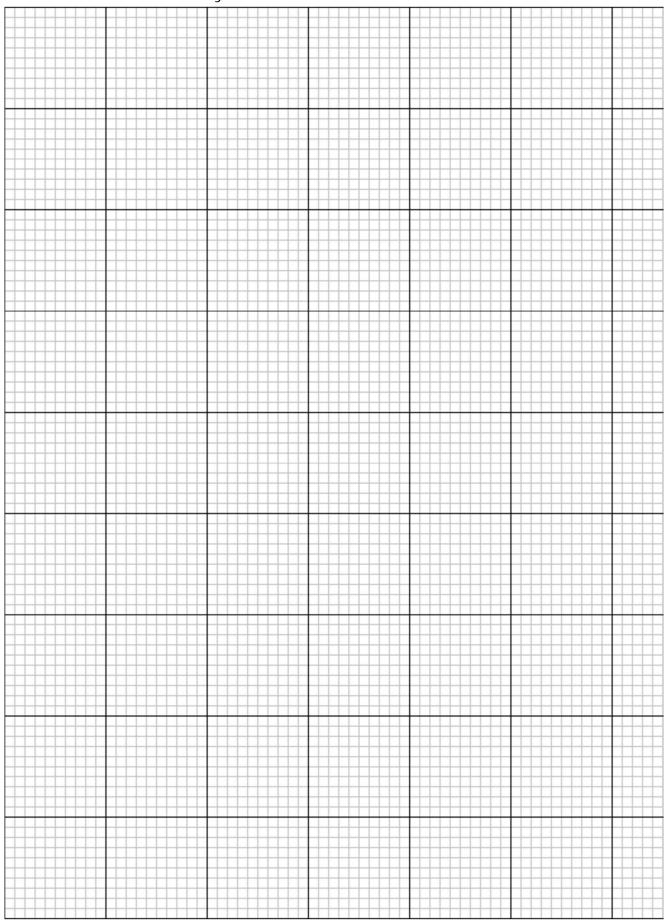

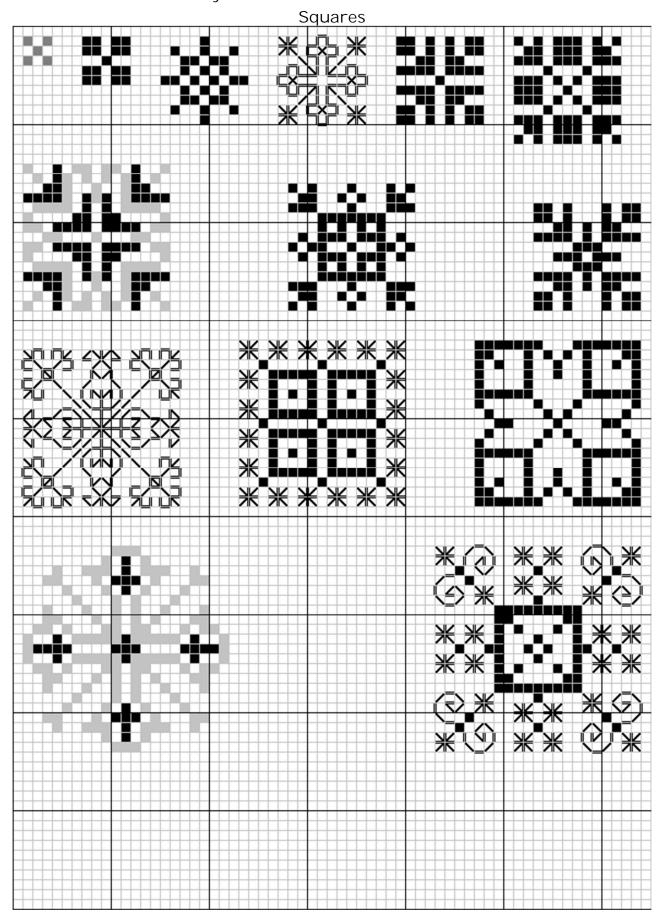
Birds, Small Ornaments and Fills

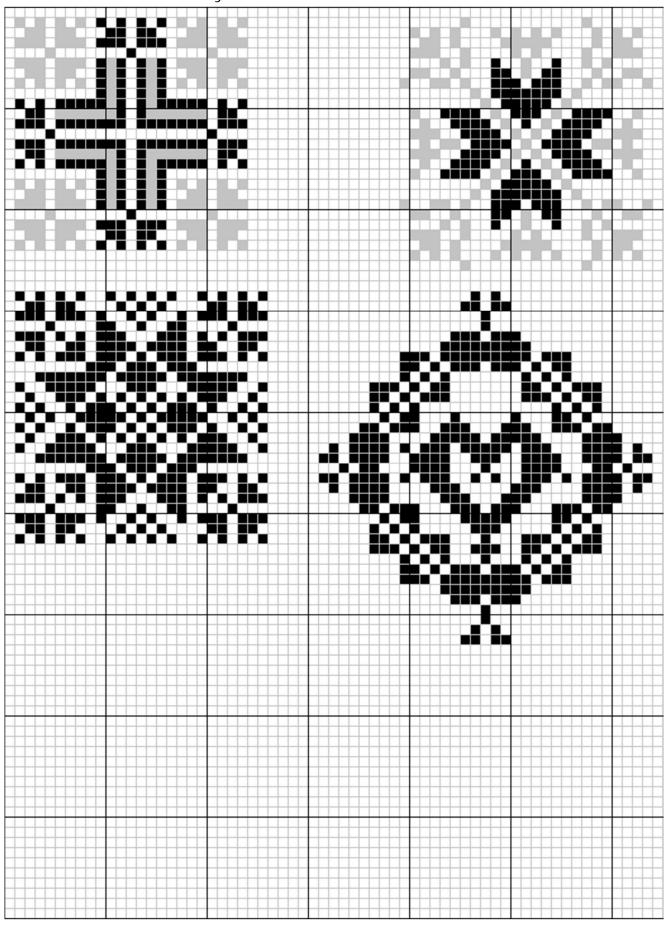

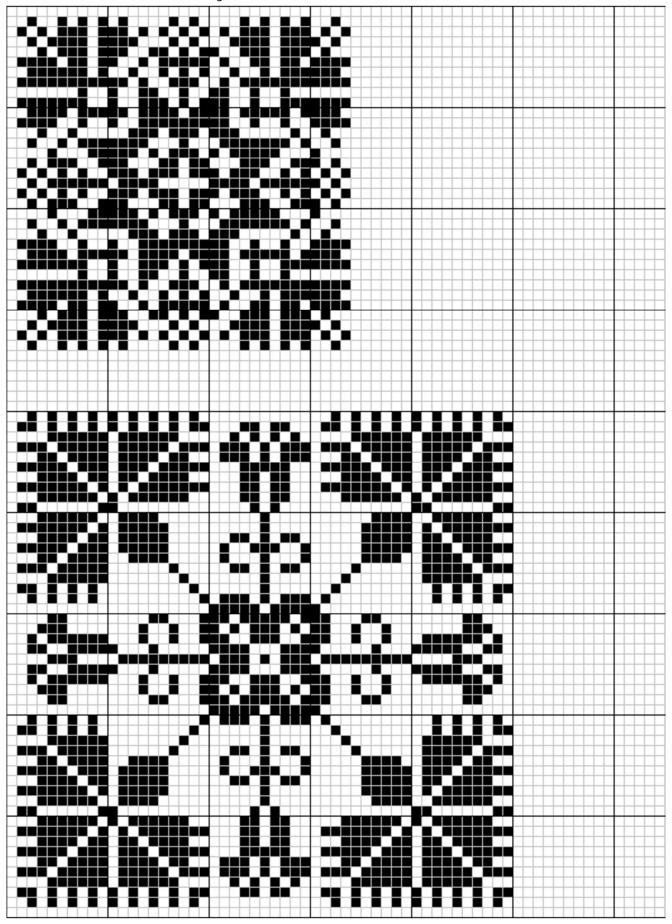

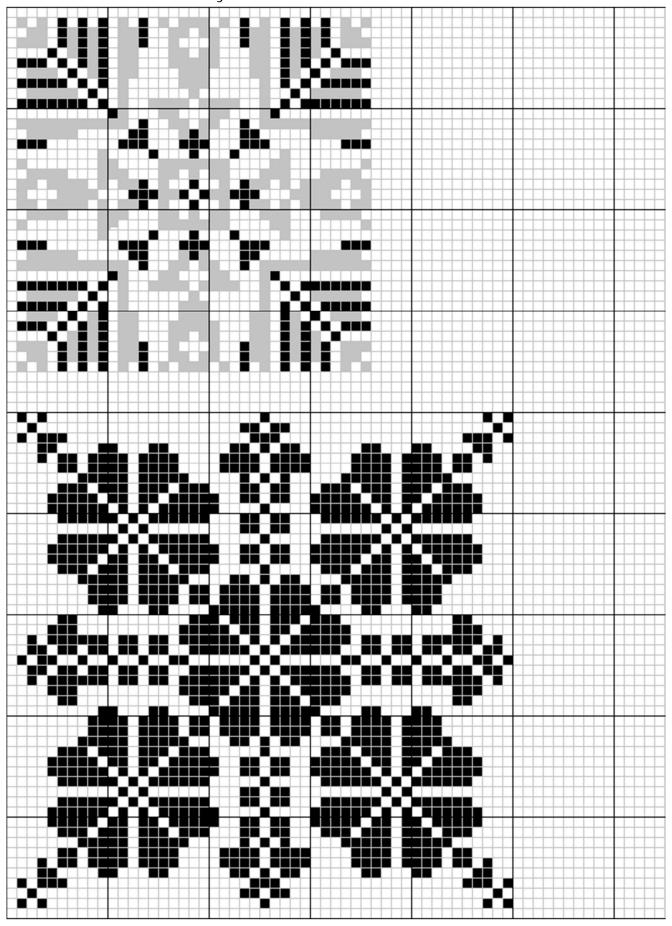

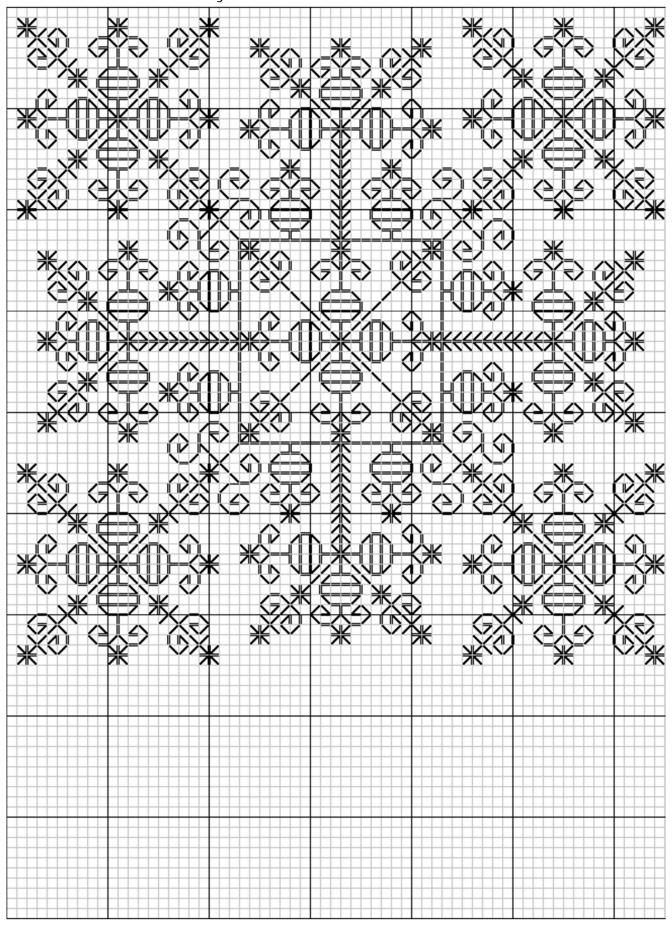

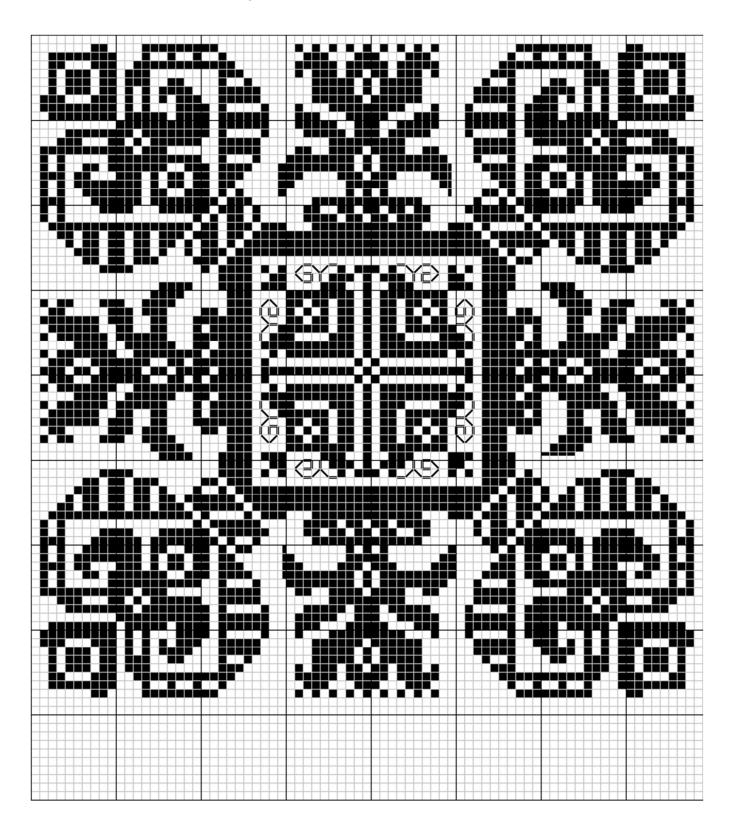

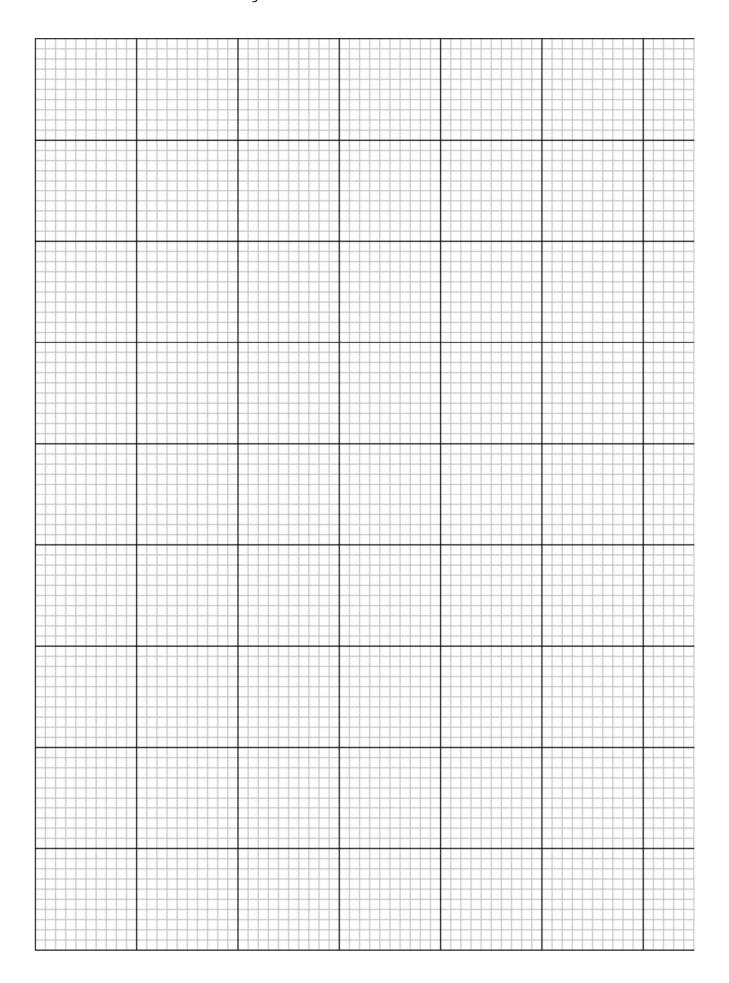

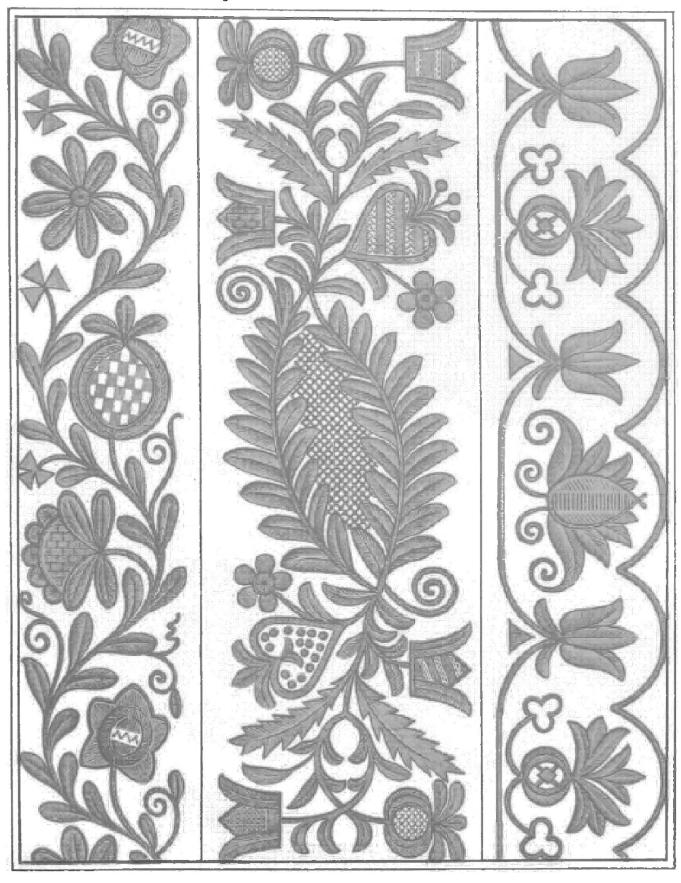

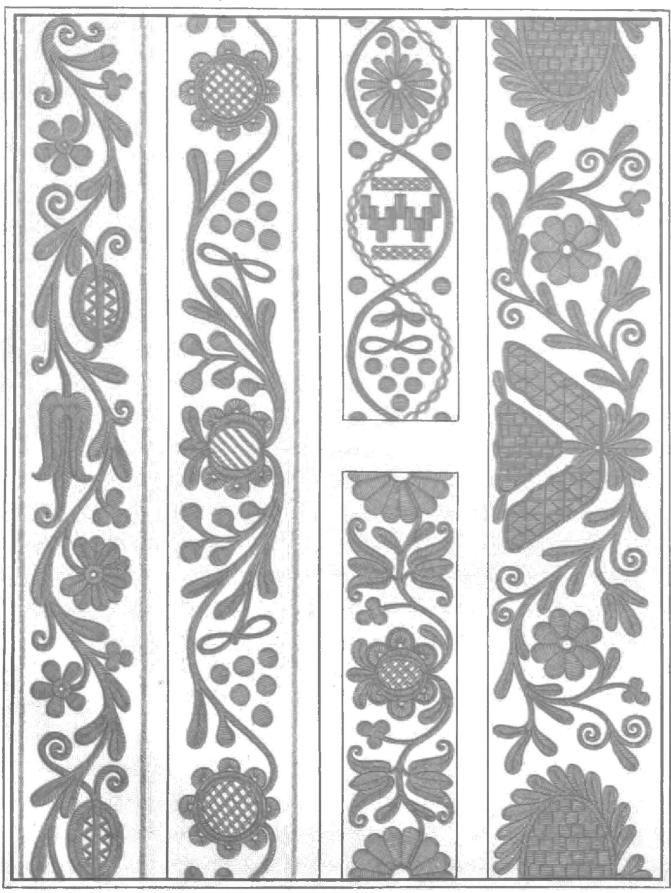

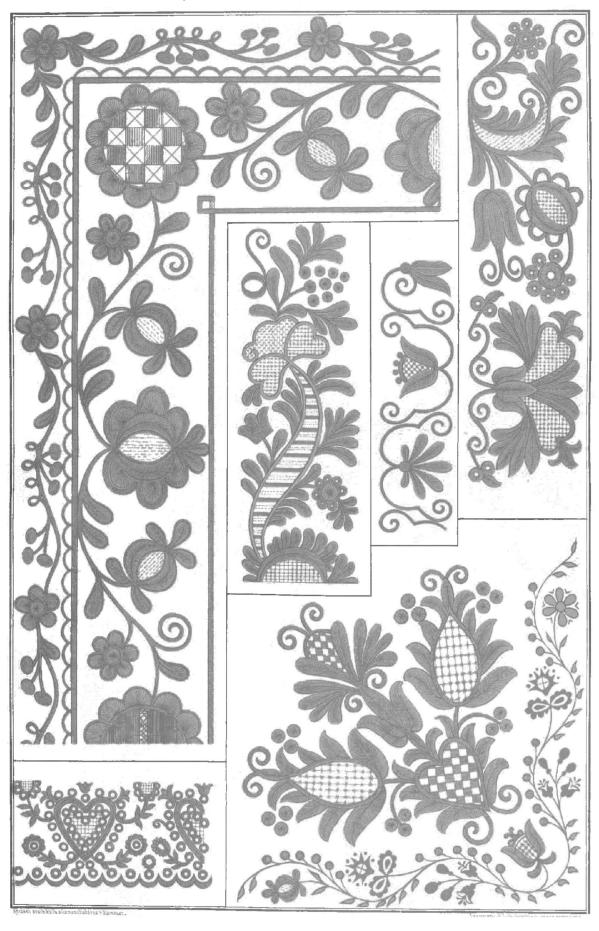

Satin Stitch

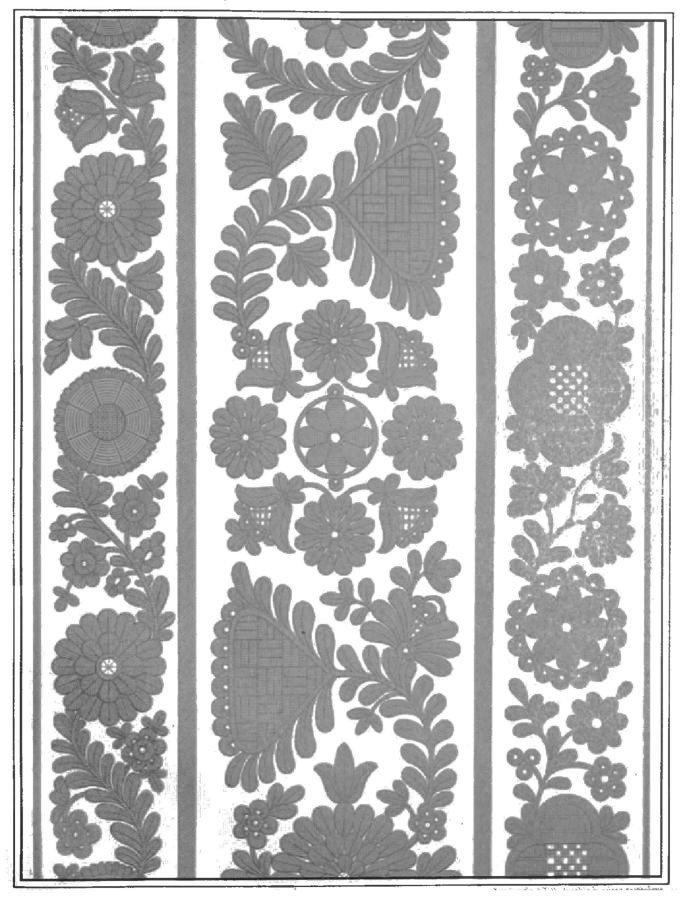

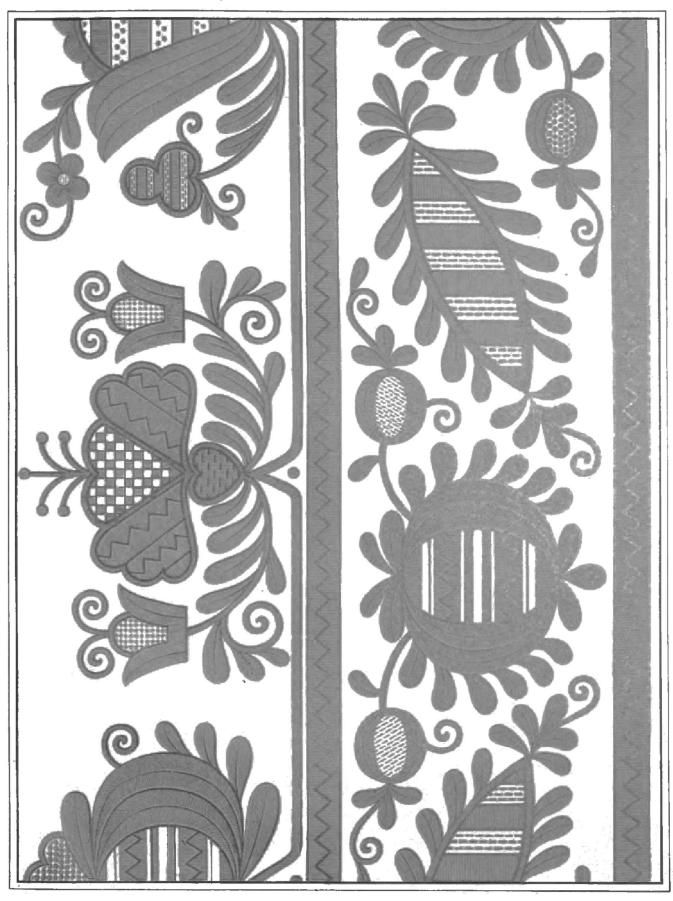

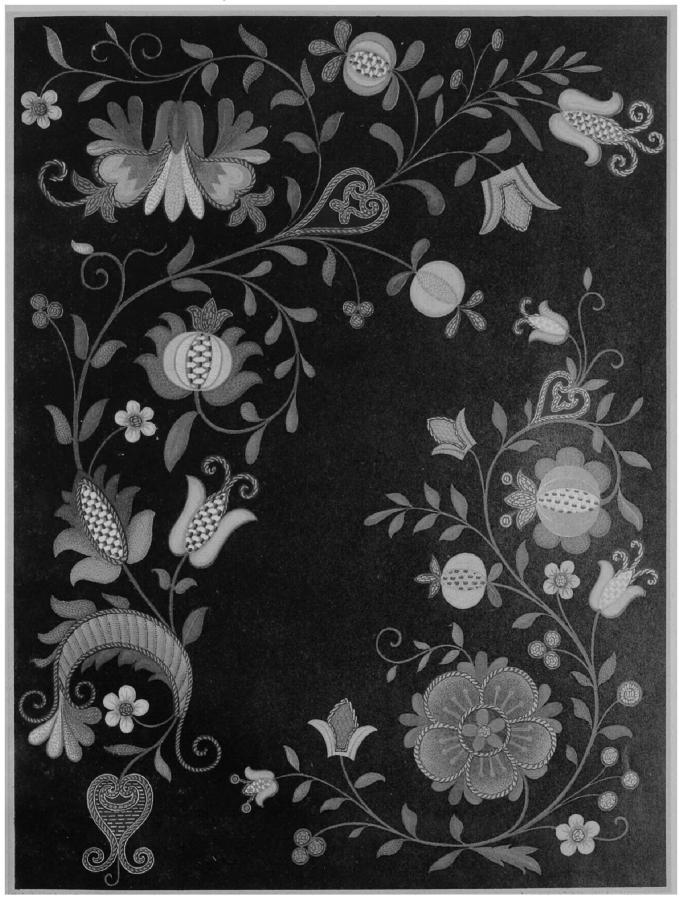

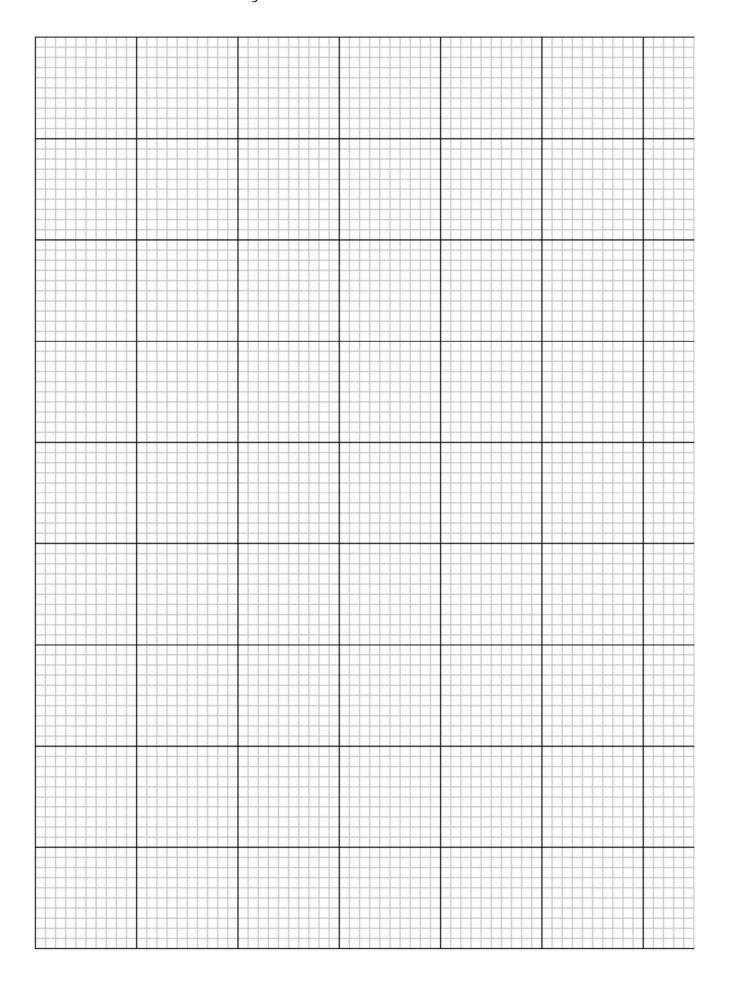

Embroidery Patterns of the Slavic People in Moravia, 1-3

VZORKY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE STICKEREI-MUSTER DES SLAVISCHEN VOLKES IN MÄHREN

Thumbnails of Original Volume

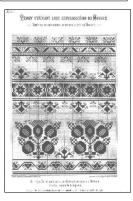

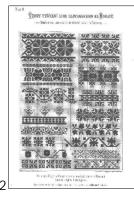

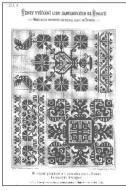

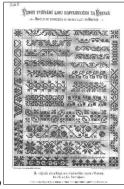

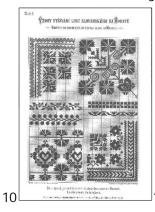

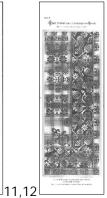

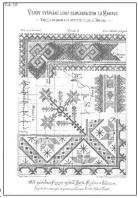

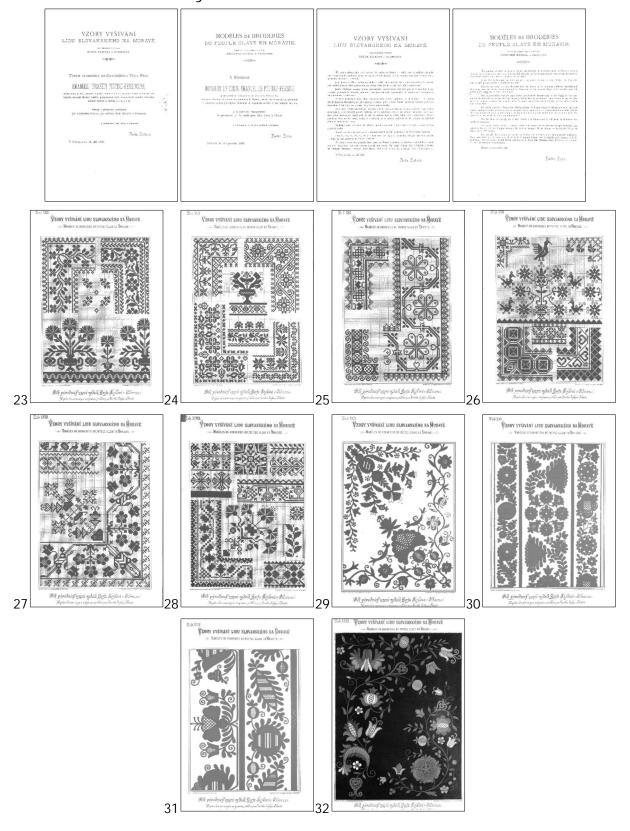

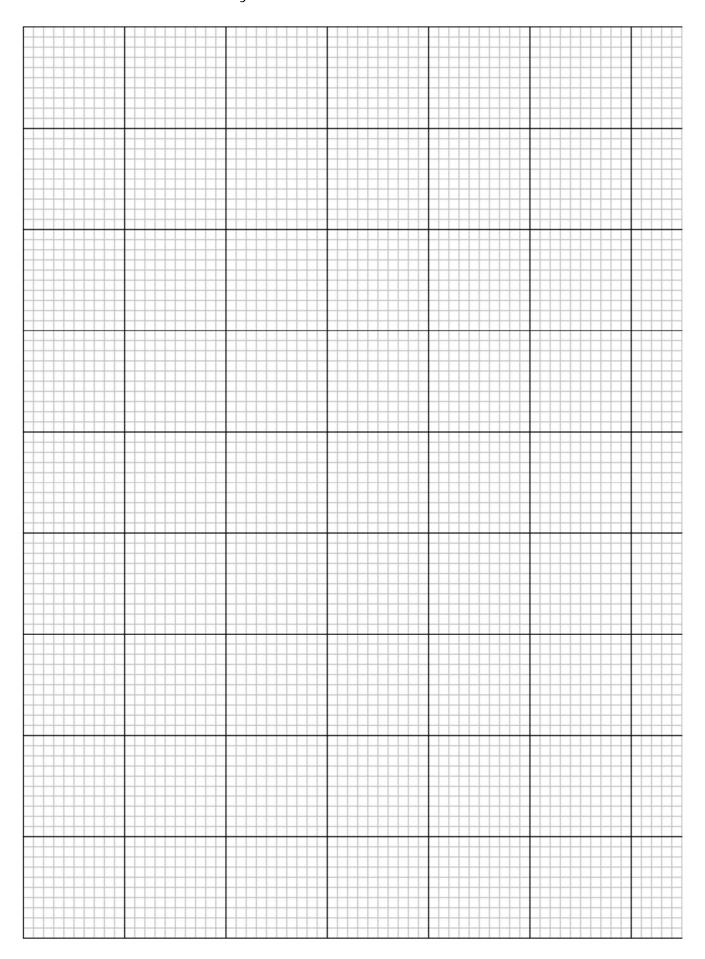

LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

DLE ORIGINALU.

JEŽ NACHÁZEJÍ SE VE VLASTENECKÉM MUSEU V OLOMOUCI.

BERTA SOJKOVÁ.

V OLOMOIICI 1890

Cena 1 zl. r. m.

Original Text in Czech, English, French, or German

Sešit první. — II. vydání.

VZORY VYŠÍVÁNÍ

LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

(DVANÁCT TABULEK V BARVOTISKU)

DLE ORIGINÁLŮ,

JEŽ NACHÁZEJÍ SE VE VLASTENECKÉM MUZEU V OLOMOUCI.

NA KÁMEN KRESELILA A VYDALA
BERTA SOJKOVA

V OLOMOUCI 1890. TISKEM KNÍŽECÍ ARCIBISKUPSKÉ KNIH-KAMENOTISKÁRNY.

Cena 1 zl. r. m.

Workbook one. — 2nd. edition.

EMBROIDERY PATTERNS

OF THE SLAVIC PEOPLE IN MORAVIA.

(TWELVE PLATES PRINTED IN COLOR)

ACCORDING TO THE ORIGINALS IN THE PATRIOTIC MUSEUM IN OLOMOUC.

DRAWED ON STONE AND PUBLISHED BY

BERTA SOJKOVA

OLOMOUC 1890. PRINTED BY PRINCE ARCHBISHOP'S BOOKS – LITHOGRPHY PRINTERS

Price 1 zloty r. m.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém noseu v olonouch na kámen kreslila a uvdala BERTA SOJKOVÁ.

1500

Blaze národu, jenž sebevědomí a síhi z dob dávné slávy své vážiti může. Jest pak důstojno národa toho a jeho povinností, co kzásného, dobrého a pravdivého z doby té zbylo, ahy dále pěstoval a zdokonaloval.

I náš českoslovanský národ smí se slavnou mienlosti honositi, i není tedy divu a jest to i přirozeným postapem probusení národa, že tbřící vše, oo z 60b tčeh se stachovalo. Nejpřednější buditele naš abstali ku přpreně národna a přisáželý jim vše cečého národa prote, poněrostí na szážaže žprasí civá umněžné o slástaní na naším vzděkásatí hudbu v pravdě národní a národ uhajšel před výčitkou, jakohy i tuto stránku loshuzy příjmal od souseků a se číram nětien oddost.

Jiný rovněž důležitý zbytek kultury vlastní a zaroveh doklad slávy jest naše narodní ornamentyka, blavně ve vyšivání lidovém se obrážejtel.

Domácho umětu tohoto do nedavna nedbaváno a málo ledo přádádal mu ceny a váhy po zásluze; vádyť i žáringa hýča příča na v zapomenutí, tato přistitelka všeho co tak krásno, dobro a pravdou jest jako přseh a vekšíchi nězodní.

Záshíhou spolku vlasteneckého muejního v Olomouc, jehošto základatelem a duší byl zvěčnělý prof.

Jan Havelka a dotud jest větikamý archeolog náš Dr. Wankel, doblado se i toho odvětví kultury naž žadoucího
vzkříčení. Na súkladě holastých zkuteností jalí se třo mužové, jsouce podporování zem i říšakým poslancem
dlaš p. Ign. Wurmenu, stórati state roční price žen morovských.

Klyž puk s drilim timto spojila se znalost z vybroušený krasocit zěkterých dám v Olomouci, v jichtřo čele se postavily jozni Eliška Wanklová z Vlasta Havelková. bylo možno zabídil v r 1885, velkolepou výstavu vyslevka k drajkův mozavských v Olomnoci o obedatí pozdějí také výstavu Vsdelskou. Na obou výstavich vzbudíly ričen práce naličíh mozavských žeo a dece obdív znaloú v juočívašu vysdelskou. Na obou výstavali vysdevšu vysdelskou.

Jelliol katdeims do Cionnecktio Misea příjtí měte, aby na vlastní oči skvosty vy naže obádal, ale žádounou jest, aby vyživání mírodní z nova u nás pástování bylo a sice v původní velebě a syxosti svo, "ofinodilal, jene se, podprovánía klakvou ouktoru je, ikstentify Vlasty Kavelkové vostvy tytu vyční a takto k tomu přisoptii, aby fot, oděv a prádlo žen i divek mátěh opčině zartkovalo krásou národního vyštivání.

Zajací i načím mahřím bude žie mnohé se ubírky (č čerpaří.

Rálezne-ž vydání toto v kruzích vlasteneckých náseárého povámautí, bude cil máj dosažen a seště další následovat za neoflomb.

V OLOMOUCI v dubnu 1887.

Berta Sojková.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

DLE ORIGINÁLU, JEŽ NACHAZEJI SE VE VLASTENECKÉM MUZEU V OLOMOUCI NA KÁMEN KRESLILA A VYDALA

BERTA SOJKOVÁ

Blaze národu, jenž sebevědomí a sílu z dob dávné slávy své vážiti může. Jest pak důstojno národu toho a jeho provinností, co krásného, dobrého a pravdivého z doby té zbylo, aby dále péstoval a zdokonaloval.

I náš českoslovanský národ smí se slavnou minulostí honositi, I neni tedy divu a jest to I přorpzendým postupem probuzeni národa, že sbírá vše, co z dob těch se zachovalo. Nejpřednějši buditele naši sbírali ku př. pisně národní a přináleži jim dík celého národa proto, poněvandž na základě písni těch umozněno skaldatelům našim vzdělávati hubu v pravdě národní a národ uhajiti před výčitkou, jakoby I tuto stránku kultury prijímal od sousedů a se cizim peřim

zdobil.

Jiný rovněž důležitý zbytek kultury vlastní a zároveň doklad slávy jest naše národni ornamentyka hlavaně be vyšívání lidověm se obražející.

Domácího umění tohoto do nedávna nedbaváno a málo kdo přikládal mu ceny a váhy po zásluze; vždyť i zádruga byla přišla u nás v zapomenuti, tato pěstitelka všeho co tak krásno, dobro a pravdou jes jako písen a vyšívaní národní.

Zásluhou spolku vlasteneckého muzejního v Olomouci, jehožto zakladatelem a duší byl zvěčnělý prof. Jan Havelka a dotuď jest věhlasny arceolog náš Dr. Wankel, dočkalo se I toho odvětví kultuy naši žádoucího vzkřišení. Na základě bohatých zkušeností jali se tito mužově, jsouce podporovani zem i říšským poslancem důst p. Ign Wurmem sbírati staré ručni prace žen moravských.

Když pak s ůsilím tímto spojila se znalost a vybroušený krasocit některých dam v Olomouci, v jíchžto čele se postaviy paní Eliška Wanklová a Vlasta Havelková, bylo možno zaříditi v r. 1885. Velkolepou výstavu vyšivek a krajakův moravských v Olomouci a obeslati poszději také výstavy Videňsskou. Na obou výstavách vzbudily ruční práce naších moraveských žen a dcer obdiv znalcův I pochcalu vysoké vlády.

Jelikož každemu do Olomuckého Musea přijíti nelze, aby na vlastní oči skvosty ty nače obádal, ale žadoucno jest, aby vyšivani národní z nova u nás péstováno bylo a sice v původni velebé a ryzosti své, odhodlala jsem se, podporována laskavou ovhotou pí. kustodky Vlasty Havelové vzorky tyto vydati a takto k tomu přispéti, aby šat, odév a prádlo žen i dívek našich opétné zastkvívalo krásou národniho vyšiváni.

Zajisté i našim malířům bude lze mnohé se sbírky té čerpati.

Nalezene-li vydáni toto v kruzích vlasteneckých náležitého povšimnuti, bude cíl můj dosažaen a sešit dalši následovati za nelouho.

Sbírku tuto vydala jsem také z přeíčiny, aby se zamezilo stálému tomu vydávání našich prací za cizé. Cestujíci se všech končin navštěvují kraje naše a zkupují staré a krasné vyšivky lidu našeho, by je pak veřjnosti podali, vyhýbajíce se přiznati, že vzorce tyto od žen narodů slovanských pochazí. Nechci zkoumati, úmysl neb opomenutí v tom spočiva, zda národní neb obchodní prospěch hlavním toho činitelem.

Nalezla jsem v časopisech modních mnohé vzorky vyšívaní našeho mezi vyšíváním cizým.

Způsobem tim obohacují se jiní na útraty naše.

Vzory tytp jsou prací žen slocanských na Moravě bydlících, bez ohledu, zda původu hanáckého, slováckého neb valašského, anť pro přibuznosť svou přesné jich oddělení době pozdější teprv ponecháno byti musí.

Vzaty jsou z různého při obřadech církevnich i rodinných užícaného prádla a přístrojů, jako: oltařních pokrývek, boudnic, úvodnic, šatků, ručníků, rukávců a jiných, a dají se opět buď v celku, neb jednotilivě upotřebiti na vše, co vyšíváním zdobeno býti může, jako na límce

obruby šatů a rukávů, kabátce, prádlo ložní a stolní a t. d. Ve sbírce této ponechala jsem barvy, jak na půbodních předmětech se nalezají, mohou se však dle potřeby vlastního vkusu změnniti.

Steh ponejvíce jest křížový a jej hedbávím, vlněnou neb bavlněnou nití přes stámin (kanavu) na každou latku, hedbáví neb plátno, přenésti. Čásť jest též stehováním (Holbein), jež vyniká tim, že jest na obou stranách stejné, což zajisté každá v ručních pracích obeznalá žena ihned pozná, a dají se všudy různé ty hvézdy (*), sekáče (*), cestičky vlnité (**), a přimé (*), pak květy s točinky (*) atd. velmi dobře upotřeviti.

Zajisté poskytnou nashromážděné zde vzorky, jichž just 110, značného výbéru ku výšivkam.

B. S.

Knížecí arcibiskupské knih- kamenotiskárny v Olomouci.

EMBROIDERY PATTERNS OF THE SLAVIC PEOPLE IN MORAVIA.

ACCORDING TO THE ORIGINALS, WHICH ARE IN THE PATRIOTIC MUSEUM IN OLOMOUC, DRAWN ON STONE AND PUBLISHED BY

BERTA SOJKOVÁ

Blessed are the peoples who can appreciate the self-confidence and strength from the days of ancient glory. It is then worthy for people of these cultures and their duty to further cultivate and improve what is beautiful, good and true from that time.

Another equally important remnant of our culture and, at the same time, of documented fame are our national headpieces, which are decorated with folk embroidery.

This domestic art was neglected until recently and few people gave it the value and weight it deserves; after all, even the rural communities had come into oblivion with us, this grower of all that is so beautiful, good and true, you are like a national song and embroidery.

Thanks to the Patriotic Museum Association in Olomouc, whose founder and soul was the eternal prof. Jan Havelka, and our famous archaeologist Dr. Wankel, even that branch of culture has seen our desired resurrection. On the basis of their rich experience, these men, supported by the country and the Reich deputy Mr. Ign Wurm, went on to collect old handicrafts of Moravian women.

When this effort was combined with the knowledge and polished beauty of some ladies in Olomouc, led by Mrs. Eliška Wanklová and Vlasta Havelková, in 1885 it was possible to arrange a spectacular exhibition of Moravian embroideries and lacework in Olomouc, and later to also send exhibitions to Videňská. At both exhibitions, the handiwork of our Moravian women and daughters attracted the admiration of connoisseurs and the praise of the high government.

Since it is not possible for everyone to come to the Olomuckého Museum to admire these gems with their own eyes, it is desirable that the folk embroidery should be cultivated anew in our country, and indeed in its original grandeur and purity, I decided, supported by the kind kindness of Msgr. custodian Vlasty Havelové will publish these samples and thus contribute to the fact that the dresses, clothes and linen of our women and girls will once again shine with the beauty of folk embroidery.

Certainly, our artists will be able to draw a lot from this collection.

If this is found published in the patriotic circles, my goal will be achieved and the workbook will follow without delay.

IN OLOMOUC in April 1887

Berta Sojhová

I published this collection also for the purpose of preventing the constant publication of our works by others. Travelers from all over visit our regions and buy old and beautiful embroideries of our people, then they would present them to the public, avoiding to admit that these patterns come from the women of the Slavic nations. I do not want to examine whether the intention or omission lies in it, whether national or commercial benefit is the main factor.

I found many samples of our embroidery among foreign embroidery in fashion magazines. In this way, others enrich themselves at our expense.

These patterns are the work of Slavic women living in Moravia, regardless of whether they are of Hanác, Slovak or Wallachian origin, or because of their kinship, their exact separation must be left to later times.

They are taken from various linens and items used in church and family ceremonies, such as: altar covers, cassocks, covers, scarves, towels, sleeves and others, and can be used either as a whole or individually for everything that can be decorated with embroidery, such as on the collars of dresses and sleeves, coats, bed and table linen, etc. In this collection, I have kept the colors as they are found on local objects, but they can be changed according to the needs of one's own taste.

The stitch is mostly a cross, and it is transferred with a silk, woolen or cotton thread over the stamin (canvas) to each slat, silk or canvas. Part is also stitching (Holbein), which excels in that it is the same on both sides, which any woman familiar with needlework will recognize immediately, and there are various stars ($\stackrel{*}{\sim}$), chisels ($\stackrel{*}{\sim}$), wavy paths ($\stackrel{*}{\sim}$), and direct ($\stackrel{*}{\sim}$), then flowers with cones ($\stackrel{\mathfrak{IP}}{\sim}$), etc.

The samples collected here, of which there are only 110, will certainly provide a considerable selection for embroideries.

B.S.

Princely Archbishop's Books-Lithographs in Olomouc.

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.

BERTHE SOJKA

legue de bran, de hon et de vrai.

Note peugle telégin-odure peut se glorifier d'un tel jussé. Il est rione naturel, cett la conséquence du progrès de sa évéradore quil évoluciones tout ce qui sest conservé de ces tempella. Quand — pour nous cerve d'un cerrange — les sassants qui un tel pour évolucier, les controlles de conservé de ces tempella. Quand — pour nous cerve d'un cerrange — les sassants qui unt le plus evertibres à la réservetion de nouce nations, estre du a reverille le chants populaires, les out ben mênte de leur pays, paisque un la base de ces chants nos compositures en la planeter cue manique variament suticionale en non préceserve auxil du reproduc de nix de compositures en la planeter cue manique variament suticionale en non préceserve auxil du reproduc de nix de la culture intellectuelle, qu'imbé nos veisins et de nous être paries des plumes d'autrui.

Un autre lega une noons important de notre ancienne civilisation, preuve incontestable d'un glorieux passé c'est l'art ornemental se manifestant dans les broderies populares.

Si nagoire excere no dédagnait ces produis artibiques do sol natal, si peu de personnes en solnettaient about et l'importance, écel-qu'en a obblé ou qu'en ne compresait plus la zadruga, hienfaisante association arrace, on florissait tout et qui elève sime et eveur, tout où qui est beau, bon et strait, entre autres la son et la brodeen.

von et a minutes.

La societé de musice patriorique il Chiautz, fondre par feu M, le professeur Jean Havella, et par Toninear
geologie M. le docteur Henri Wankel, a le mirite d'avoir dirige, l'altretion sur ces reries de nutre universaismen. Manis de professels connaissances et secondes par M. Labbé J. Warra, depret à la dicte, ces deux
utes se sont me « la rechtrerbe de vieux ouvrages a Taiguide monaves.

Quand enumbe planieuro damo d'Olante, presidese pur Merdames E. Wankel et V. Havelha, poètirent appui de leur experieure et de leur hos goit, on put, en 1883, arranger une exposição de broderies, ésetelles les notaves à Glante et prembre pur plos tard a celle de Vierne. A ces deux expositions les novarayes de con femmes et hiles motores ont eveilé Ludmiration des experts et mente les eloges des delegues du

gouvernment.

Pràspa tout le monde ne peut jass violer notre unuee pour en examiner la riche et precieuve collection
éfaccionnes brocheries, et qué est postant décirable que cet art appulare sone essent et entre chez nous dans
soutes to beaux es pruete de cype originales, le me ani vicioles, gréae « Didigenane de Me M. Nayelas
consurvariaire de cette transler da musée, à publier ce choix de dessins et contribuer ainsi à propager parmi
not dans finitéer pour est beaux ornoments de lour tudiete.

Je ne doute point que nos peintres ne trouvent aussi occasion d'en profiler.

Si notre public patriotique apprécie le présent recueil, mon but sera atteint et la siète ne turnera pas

OLMUTZ, avril 1887.

Berthe Sojha.

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.

COPIÉS SUR LES OUVRAGES ORIGINAUX, DÈPOSÈS AU MUSÈE PATRIOTIQUE D'OLMUTZ ET PUBLIÈS PAR

BERTHE SOJKA.

Heureux le people qui possède un glorieux passè où il peut puiser sa force et la confiance en son avenir. Son devoir et son honneur exigent de prèserver et de perfectionner tout ce que ces ancêtres lui ont lèquè de beau, de bon et de vrai.

Notre people tchéquo-slave peut se glorifier d'un tel passé. Il est donc natural, c'est la conséguence du progrèss de da civilisation qu'il collectionne tout ce qui s's conservé de ces tempsla. Quand – pour nous server d'un exemple – les savants qui ont le plus contibué à la résurrection de notre nation, se mirent à recueillirr le chants poulaiares, ils ont bien mérité de leur pays, puisque sur la bse de ces chants nos compositeurs ont pu fonder une musique vraiement nationale et nous préserver ainsi due reproche de n'avoir, dans

cette brache de la culture intellecuelle, qu'imité nos voisins et de nous être pares des plumés d'autrui.

Un autre legs non moins important de notre ancienne civilisation, prevue incontestable d'un glorieux passé c'est entre.

Si naguere encore on dédaignait ces produits artistiques du sol natal, si peu de pernnes en atmenttaint la valeur et l'importance, c'est qu'on a oublié ou qu'on ne compenait plus les communautés rurales, bienfaisante association patriarcale, ou florissait tout ce qui élève âme et coecur, tout ce qui est beau, bon et vrai, ente autres la chanson et la broderie.

La société du musée patriotique d'Olmütz, fondée par feu M. le pofesseur Jean Havelka, et par l'eminent archéologue M. le docteur Henri Wankel, a le mérite d'avoir dirigé l'attention sur ces restes de notre ancienne civilization. Munis de profondes connaissances et secondés par M. l'abbé J. Wurm, député a la diete, ces deux patriotes se sont mis à la recherche de vieux ouvrages à l'aiguille moraves.

Quand ensuite plusieurs dames d'Olmutz, présidées par Madames E. Wankel et V. Havelka, prêtèrent l'appui de leur expérience et de leur bon goût, on put, en 1885, arranger une exposition de broderies, dentelles etc. moraves à Olmutz et prendre part plus tard à celle de vienne. A ces deux expositions les ouvrages de nos femmes et filles moraves ont eveillé l'admiration des experts et mérité les éloges des délégues du gouvernement.

Puisque tout le monde ne peut pas visiter note musée pour en examiner la riche et précieuse collection d'anciennes broderies, et qu'il est pourtant désirable que cet art populaire soit connu et cultivé chez nous dans toute sa beauté et pureté de style oiginales, je mme suis décidée, gràce à l'obligeance de Mme V. Havelka, conservatice de cette branche du musée, à publier ce choix de dessins et contribuer ainsi a propager parmi nos dames l'intérêt pour ces beaux ornements de leur toilette.

Je ne doute point que nos peintres ne trouvent aussi occasion d'en profiter.

Si notre pubic patriotique apprécie le présent recueil, mon but sera attaint et la suite ne tardera pas a paraître.

OLMUTZ, avril 1887.

Berthe Sojka

Le présent recueil a été arrangé aussi dans le but de mettre din au système de plagiat au profit des motifs de broderies étrangers. De toutes parts les voyageurs de commerce viennet chez nous acheter les belles anciennes broderies pour les livere au marché public sans avouer que ces dessins ont été inventés par la femme slave. Je ne veuz pas approfondier si cette omission n'est pas une suppression, faite soit par ruse de métier, soit dans l'intérêt national.

J'ai trouvé dans les journaux de modes bien des motifs slaves parmi ceux attribues à d'autres peoples.

C'est ainsi que les étrangers s'enrichissent à nos depens.

Ces modèles-ci sont copiés sur les originaux des femmes moaves de tribu hanque, valaque ou slovaque; leur analogie et ressemblance est parfois si grande qu'un stricte classement par tribu doit être réservé a l'avenir.

Ils sont appliques à differentes pièces de lingerie et de vêtements destinées soit pour l'église soit pour la maison, comme

draps d'autel, draps baptismaux, rideaux de lit d'accouchée, mouchoirs, serviettes, manches ets. On peut s'en server soi ten entire soi ten partie pour tout ce quon aime à embellir broderies, tel que cols, bordures de jupe, de manche et de corsage, linge de table et de lit. J'ai laissé à chaque dessin les couleurs de l'original; il va sans fire qu'on peut les change à son propre goût.

La plupart en sont exécutés au point de croix avec fil de soie, de laine ou de coton, sur canevas, sur soie ou sur toile. Un petit nombre e nest fait au point de traits. Toute dame quelque peu expert enc e genre d'ouvrage sait que le point de traits est à double face et qu'il permet d'utilisers facilement les différent motifs en forme d'étoile (*), d'antennes (*), les lignes ondulées (**) et brisées (**).

Les 110 dessins réunis dans ce recueil offrent sans doute un choix de broderies assez complet.

B. S.

EMBROIDERY PATTERNS

OF THE SLAVIC PEOPLE IN MORAVIA.

COPIED FROM THE ORIGINAL WORKS, DEPOSITED AT THE PATRIOTIC MUSEUM OF OLOMOUC AND PUBLISHED BY BERTHE SOJKA.

Happy are the people who have a glorious past where they can draw strength and confidence in their future. His duty and his honor demand that he preserve and perfect all that his ancestors have bequeathed to him that is beautiful, good and true.

Our Czech-Slavic people can boast of such a past. It is therefore the natural consequence of the progress of civilization that we collect everything that has been preserved from those times. When - to serve as an example - the scholars who have contributed the most to the resurrection of our nation, began to collect the popular songs, they deserved well of their country, since on the basis of these songs our composers have been able to found a truly national music and thus preserve us from the reproach of having, in this branch of intellectual culture, only imitated our neighbors and of having adorned ourselves with the feathers of others.

Another no less important legacy of our ancient civilization, indisputable proof of a glorious past is between.

If until recently these artistic products of the native soil were disdained, so few people realized their value and importance, it is that we, the beneficent patriarchal association, have forgotten or that we no longer compensate the rural communities, where flourished everything that elevates soul and heart, all that is beautiful, good and true, among others - the songs and embroidery.

The Society of the Patriotic Museum of Olmütz, founded by the late Professor Jean Havelka, and by the eminent archaeologist Dr. Henri Wankel, has the merit of having directed attention to these remains of our ancient civilization. Armed with deep knowledge and assisted by Mr. J. Wurm, deputy to the Diet, these two patriots set out to find old Moravian needlework.

When several ladies from Olomouc, headed by Mrs. E. Wankel and Mrs. V. Havelka, lent the support of their experience and their good taste, it was possible, in 1885, to arrange an exhibition of Moravian embroidery, lace, etc. in Olomouc and later take part in that of Vienna. At these two exhibitions the works of our Moravian women and girls aroused the admiration of experts and deserved the praise of government delegates.

Since not everyone can visit our museum to examine its rich and valuable collection of ancient embroidery, and yet it is desirable that this popular art should be known and cultivated among us in all its original beauty and purity of style, I have even decided, thanks to the kindness of Mrs. V. Havelka, curator of this branch of the museum, to publish this choice of drawings and thus contribute to propagate among our ladies the interest for these beautiful ornaments of their appearance.

I have no doubt that our artists also find occasion to profit by it.

If our patriotic public appreciates this collection, my goal will be achieved and the sequel will soon appear.

OLOMOUCA, April 1887

Berthe Sojka

This collection has also been arranged with the aim of putting an end to the system of plagiarism for the benefit of foreign embroidery patterns. From all over, commercial travelers come to us to buy beautiful old embroideries for delivery at the public market without admitting that

these designs were created by the Slavic woman. I do not want to go into detail whether this omission is not a deletion, made either by professional trickery or in the national interest.

I found in the fashion journals many Slavic motifs among those attributed to other peoples. This is how foreigners get rich at our expense.

These models are copied from the originals of Moravian women from the Hanác, Wallachian or Slovak tribes; their analogy and resemblance is sometimes so great that a strict classification by tribe must be reserved for the future.

They are applied to different pieces of undergarments and clothing intended either for the church or for the home, such as altar linens, baptismal linens, maternity bed curtains, handkerchiefs, towels, sleeves and so on. You can use it either entirely or in part for everything you like to embellish embroideries, such as collars, skirt, sleeve and bodice borders, table and bed linen. I left each drawing the colors of the original; it goes without saying that you can change them to your own taste.

Most of them are executed in cross-stitch with silk, wool or cotton thread, on canvas, silk or muslin. A small number is made in running stitch. Any lady who is somewhat expert in this kind of work knows that the running stitch is double-sided and that it allows you to easily use the different patterns in the shape of a star (*), antennas ($\P$ P), wavy lines ($\sim$) and broken ($\sim$).

The 110 designs brought together in this collection undoubtedly offer a fairly complete choice of embroideries.

B. S.

STICKEREI-MUSTER DES SLAVISCHEN VOLKES IN MÄHREN.

NACH DEN ORIGINALIEN.

WELCHE SICH IM PATRIOTISCHEN MUSEUM IN OLMUTZ BEFINDEN, AUF STEIN GEZEICHNET UND HERAUSGEGEBEN

BERTHA SOJKA.

Middler wieden Aufselder van wurde läuser die Bewunderung der Facilierung zur Ihre gerung zu Ther. Die Joseph und der John der J

strickervien erscheinen.

Auch unsere Maker werden so Manches aus dieser Samulung sehöpfen komzen.

Wird diese Ausgabe in den partiebischen Kreisen die richtige Aufmenl-samseit finden, so ist mehr Ziel erreicht auß wird auch das seitere Helt in Kürze nachfalgen.

OLMÜTZ, im April 1887.

BERTHA SOJKA.

STICKEREI-MUSTER

DES SLAVISCHEN VOLKES IN MÄHREN.

NACH DEN ORIGINALIEN. WELCHE SICH IM PATRIOTISCHEN MUSEUM IN OLMÜTZ BEFINDEN. AUF STEIN GEZEICHNET UND **HERAUSGEGEBEN** VON

BERTHA SOJKA.

Jede Nation ist gluckich, wenn sie ihr Selbstbewustsein und ihre Stärke aus vergangenen gloeichen Zeiten schopfen kann. Es ist auch wurdig und Pflicht dieser Nation, alles, was gutes und schones aus diesen Zeiten verlieb, weiter zu fördern und zu bervollkommen.

Das czecho-slavishe Volk kann und darf sich einer solchen Vergangenheit rühmen und es kann Nicmanden verwundern – denn es ist auch der natürliche Gang seines Fortschrittes – wenn es sammelt, was sich aus jenen Zeiten erhalten hat.

Die ersten Wecker des Volkes zum neuen Leben sammelten z.B. die Volke üblichen Lieder.

und es gebührt ihnen der Dank dafür, den auf Grund des Volksliedes konnten die Compositeure die Musik in ihrem wirklich volsthümlichen Chrackter fortbilden und die Nation von dem Vorrwurf verschonen, dass auch dieser Kulturzweig von den Nachbaren entommen wurde, um mit fremdem Gefieder zu prahlen.

Ein anderer ebenfalls nicht zu unterschatzender Rest gewesner Cultur und gleichzeitig ein Dokument ruhmreicher Zeiten ist die Ornamentik, die sich hauptsächlich in der Volksstickerei zeigt.

Dieser häuslichen Kunst legte man bis vor kurzer Zeit keinen grossen Weth bei; ist ja selbst die ländliche Gemeinden, bei den Slaven die Mutter alles dessen, was schön und gut ist, wie das Volksslied und die Volksstickereien in Vergessenheit gekommen

Dem patriotischen Musem in Olmütz, dessen Stütze der verstorbene Professor J. Havelka war und jetzt unser berühmter Archeolog Dr. Wankel ist, gerbührt das Verdienst, dass auch dieser Culturzweig – die Volksstickerei – zum Erwachen gebracht wurde. Auf Grund reicher Erfahrungen fingen diese Manner an, unterstutzt durch den hochw. Herrn P. Ig. Wurm, Reichsund Landtagsabgeordneten, die alten Handarbeiten der mahrischen Frauen zu sammeln.

Als dann mit diesem Streben die Erfahrung und edle Kunstsinn mancher Damen in Olmütz, an deren Spitze die Frauen Elise Wankel und Vlasta Havelka standen, sich vereinigte, konnte schon im Jahre 1885 eine grosse Aussstellung von mähr. Stickereien und Spitzen veranstaltet und spätter auch die Ausstellung in Wein beschickt warden. Auf beiden diesen Ausstellungen machten die Handarbeiten unserer Frauen und Mädchen wahres Aufsehen und wurde ihnen die Bewunderung der Fachkenner und das Lob der hohen Regierung zu Theil.

Da Jedermann nicht die Gelegenheit geboten ist, selbst in das Olmützer Museum zu kommen und die hier aufgehäuften Schätze in Augenschein zu nehman, es aber wünschenswerth ist, dass die Volksstickereien bei uns wieder in ihrer originellen Pract ins Leven treten, entschloss ich mich, unterstützt durch das Enteggenkommen der Frau Custodin Vlasta Havelka, diese Muster herauszugeben und hiemit beizutragen, damit Kleider and Wäsche unserer Frauen und Mädchen abermals im Glanze der Schönheit der Volsstickereien erscheinen.

Auch unsere Maler warden so Manches aus dieser Sammlung schöpfen Können.

Wird diese Ausgabe in den patriotischen Kreisen die richtige Aufmerksamkeit finden, so ist mein Ziel erreicht und wird auch das weitere Heft in Kürze nachfolgen.

OLMÜTZ, im April 1887.

Bertha Sojka.

Done Colorine hide ish and an don Groude hereographers, one in writinders, data wasses Arbeden and de dies and inhume the Northern on the Grayadia (stacked trans Land and side
bands), de sizes and inhume terminal. On the control of the colorine translation of the colorine transla

Diese Collection habe ich auch aus dem Grunde herausgegeben, um zu verhindern, dass unsere Arbeiten nicht als fremde ausgegeben warden. Reisende aus allen Gegenden besuchen unser Land and sind bemüht, fie alten und schönen Stickereien unseres Volkes zusammenzukaufen, um selbe dann der Oeffentlichkeit zu ubergeben, wobei sie anzugeben vermeiden, dass diese von den Frauen der slasvische Völker entstammen.

Ich will nicht prüfen, ob hier die Absicht oder ein Uebersehen vorherrscht, oder ob geschäftliche oder nationale Interessen dem zu Grunde liegen.

In diversen Mode-Journalen fand ich viele Muster mährischer Stickereien unter denen anderer Völker.

Dadurch bereichen sich Andere auf unsere Kosten.

Diese Muster entstammen den slavischen Frauen Mährens ohne Rücksicht auf ihren hanakischen, slovakischen oder wallachischen Ursprung, da eine genaue Abgrenzung der Muster wegen ihrer Verwandtschaft erst einer späteren Zeit

überlassen warden muss.

Entnommen sind sie von vershiedenen Wäsche- und Kleidungsstäcken, wie solche bei kirchlichen Ceremonien und Gebräuchen im Familienleben verwendet warden als; "Altardecken, Tauf-, Wochenbett-, Kopf- und Handtuchern, Aermeln" U. S. W. und können wieder im Fanzen oder einzeln angewendet werfen auf Alles , was mit Stickereien geziert warden kann, als: Krägen, Umsäumung von Kleidern and Aermeln, auf Tisch- und Bettwäsche u. s. w. Ich habe dieselben Farben beibehalten, wie sies ich auf den Originalien befinden, sie können aber mach Bedarf und eigenem Geschmack geändert werden.

Der Stich ist meistens gekreuzt und kann mit Seide, wollenen odere baumwollenen Faden über Canave auf einen jeden Stoff, Seide oder Leinwand übertragen warden. Ein Theil ist mit Holbeintechnik auf beiden Seiten gleich, was gewiss eine jede in Hadarbeit geubte Frau gleich erkennt, und können die diversen Stern (*), Hacken ( ), die geraden ( ) und Wellenwege ( ), dann die Blüthen mit ihren Staubfäden ( ) sehr gut verwendet werden.

Die hier gesammelten 110 Muster bieten gewiss eine ziemliche Auswahl für Stickerei-Arbeiten.

B. S.

EMBROIDERY PATTERN OF THE SLAVIC PEOPLE IN MORAVIA.

ACCORDING TO THE ORIGINALS, WHICH ARE IN THE PATRIOTIC MUSEUM IN OLOMOUC, DRAWN AND EDITED LITHOGRAPHICALLY BY BERTHA SOJKA.

Every nation is happy when it can draw its self-confidence and strength from past glories. It is also worthy and duty of this nation to continue to promote and perfect all that is good and beautiful from these times.

The Czecho-Slavic people can and may boast of such a past and it can surprise no one - because it is also the natural course of their progress - when they collect what has survived from those times.

This was first awakening of the people to a new life in collecting, e.g. the folk songs, and they deserve thanks for that, because of the folk song, the composers were able to further develop the music in its really folksy character and spare the nation from the reproach that this branch of culture was also taken from the neighbors to show off someone else's plumage.

Another remnant of culture that should not be underestimated and at the same time a document of glorious times is ornamentation, which is mainly shown in folk embroidery.

Until recently, no great importance was attached to this domestic art; even among the Slavs rural communities, the mother of everything that is beautiful and good, like folk songs and folk embroidery, has fallen into oblivion.

The Patriotic Museum in Olomouc, whose support was the late Professor J. Havelka and now our famous archeologist Dr. Wankel is due to the fact that this branch of culture - folk embroidery - was also brought to the awakening. On the basis of rich experience, these men, supported by Rev. Fr. Ig. Wurm, members of the Reich and Landtag to collect the old handicrafts of Moravian women.

When the experience and noble sense of art of some ladies in Olmütz, headed by the women Elise Wankel and Vlasta Havelka, combined with this striving, a large exhibition of more than [from more]. Embroidery and lace will be organized and later also the exhibition in wine will be sent. At both these exhibitions the handicrafts of our women and girls attracted a great deal of attention, and won them the admiration of the experts and the praise of the high government at Theil.

Since everyone does not have the opportunity to come to the Olomouc Museum and see the treasures accumulated here, but it is desirable for folk embroidery to come back to life in its original form, I decided to be supported by the coming of Mrs. Custodin Vlasta Havelka to publish these patterns and to contribute to the fact that our women's and girls' dresses and undergarments once again shine in the splendor of the beauty of folk embroidery.

Our artists will also be able to draw something from this collection.

If this issue finds the right attention in patriotic circles, then my goal has been achieved and the rest of the issue will follow shortly.

OLOMOUC, April 1887.

Bertha Sojka.

I also published this collection to prevent our works from being passed offd as someone else's. Travelers from all regions visit our country and try to collect the old and beautiful embroideries of our people in order to present them to the public, without indicating that they are made by the women of the Slavic peoples.

I do not want to examine whether this is intentional or oversight, or whether it is based on commercial or national interests.

In various fashion journals I found many patterns of Moravian embroidery among those of other peoples.

As a result, others get rich at our expense.

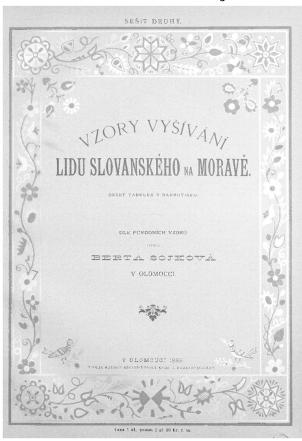
These patterns come from the Slavic women of Moravia, regardless of their Hanak, Slovak or Wallachian origin, since an exact delimitation of the patterns must be left to a later time because of their relationship.

They are taken from various articles of linen and clothing, such as those used in church ceremonies and customs in family life as; "Altar covers, baptismal, childbed, head and hand towels, sleeves" etc. and can be thrown in the fan or individually applied to everything that can be decorated with embroidery, such as: collars, edging of dresses and sleeves, on table and bedding, etc. I have kept the same colors as they are on the originals, but they can be changed according to need and personal taste.

The stitch is usually crossed and can be transferred with silk, woolen or cotton thread via canvas to any fabric, silk or linen. With the Holbein technique, one part is the same on both sides, which any woman who is used to doing needlework will recognize immediately, and can see the various star ($\stackrel{*}{\sim}$), hook ($\stackrel{*}{\sim}$), straight ($\stackrel{*}{\sim}$) and wavy paths ($\stackrel{*}{\sim}$), then the flowers with their stamens ($\stackrel{\circ}{\circ}$) be used very well.

The 110 patterns collected here certainly offer quite a variety for embroidery work.

B.S.

SEŠIT DRUHÝ

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAV**Ě**

DESET TABULEK V BARVOTISKU

DLE PŮVODNÍCH VZORU

VYDALA

BERTA SOJKOVA

V OLOMOUCI

V OLOMOUCI 1889. TISKEN KNÍŽECÍ ARCIBISKUPSKÉ KNIH-KAMENOTISKÁRNY

Cena 1 zl., poštou 1 zl. 10 kr. r. m.

SECOND WORKBOOK

EMBROIDERY PATTERNS OF THE SLAVIC PEOPLE IN MORAVIA

TEN PLATES PRINTED IN COLOR

ACCORDING TO THE ORIGINAL DESIGNS

PUBLISHED BY

BERTA SOJKOVA

IN OLOMOUCA

IN OLOMOUC 1889.

PRINCE ARCHBISHOP BOOK - LITHOGRAPHY PRINTERS

Price 1 zlatý., by mail 1 zlatý, 10 krone r. m.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MCRAVĚ.

BERTA SOJKOVÁ V OLOMOUCI.

++2502++

Vydavejie před dvěma roky selší preý vznř. vyšívaní zašeho lida za Moravé, dishla jezm, nolezne vydasí oso nolskiřeho povšímum v krazich vladeneckých, že vystím selší aldut, i přesvěděla jezm se, ukury ake, jimt dřílo oso do ruhom se dostala, pliže vorzů sakžanopch si elmuly a lote se čaka, i hoji pořtebovaly a tim, to budíž s poščehou vydoveno, požtaž ližisti se kahuru odvětví našeho nazoda ze spaci doužeho a k zoovem se probustu Všvotn.

Od doby té se také mushře mahelo na praspědu ožvasent spřivok křových Natově i šogy vlastnece namocho hateské stavě zdodoustvodenost odstaví, osobná se dostaví, stavá sužiství staví sužiství se žist a stavíce.

on doży te se take mionie zmenio na przupekti ożorzent wyślicki kówych Mistowić i kny włastacacke za manicych mistoch włast Cesiokowanicych zbinją w oprodu sw zejechownoś stastę wyślicky, alty jich zachrańst, jid o nich wokomowali a k pinieżnu jich paktowań pohidaki.

Kiu uwedkonym jik w olski. tom przocowialni, o nichł w sedec proztan jem se minish, druls se właję nawi a zow činiede, jichi jmena wlech uweżni nemadno, an mnoshć opanienati by wrationati mobilo ¹⁸, a tak kroke za krokem nakade w chyślicki i timi oriackiedo zachraństki ornamenika naść we wjiśwaić kidowim se jemen onobo roukwelm, jakiedo po sakla ze um piłobaki. ²⁰)

jan sa organieno ne razme.

Při skrivní razní v seštět tonto obsalených mnoho ochotných malezla jsem podporovatelá, kteh zapříčením jich nevěrjnění a další rozkření a poslivini umožníž a tákto věci dobré prespěb. Jsout to zejmana:
veledistojný pan probože Dr. Egon Brém na Sv. Kopečku, veledetný pan Pr. Kretz, ochožicí v Mařířech,
doktojný pan Prantiske Zeliná, řárá v Halvectat, pan Amalic Ambrasova, duci advolata v Olimouci
a sležna Xaverie Béhážkova v Tovačové a mnoho jisých, jinž timta srdečný dík vyoloujú.

Berta Zojková.

VZORY VYŠÍVÁNI LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

DLE ORIGINÁLU VYDALA

BEATA SOJKOVÁ V OLOMOUCI

Vydávajic před dvěma roky sešit prvý vsorů vyšíbaní našeho lidu na Moravě, slíbíla jsem, nalezne-l vydaní ono náležitého povšimutí v kuzích vlasteneckých, že vydam sešit dašsí. I převědčila jsem se že dámy naše jímž dílko ono do ruko se dostalo, pilně vsoůu nasbíraných si všímaly a kde se dalo, I hojně upotřebovaly a tím, to budiž s potěchou vysoloveno, počiná křísti se kultuní odvětví našeho národa se spánku dlouheho a k novému se probouzí životu.

Od doby té se také mnohé změnilo na prospěch obození výšivek lidových Mužové i ženy vlastenecké na mnohých místech vlastí českolbanských síbrají v obvodu své působnosti staré výšivky, aby jich zachránili lid o nich uvědomovali a k pilnému jich pěstovaní pobádali.

Ku osvědčeným již v ohledu tome

pracovníkům, o nichž v sešitě prvním jsem se zmínila, druží se vždy noví a noví činitelé, jichž jména všech uvésti nesnadno, an mnohé opomenutí by vzniknouti mohlo *), a tak krok za za krokem nabude v chýších lidu rolnického zachráněna ornamentika naše ve vyšívani lidovém se jevící onoho rozkvětu, jakéhož po zásluze mu prísluší. **)

V sešitě prvním obmezila jsem se pouze na vyšívaní křížkové a části stehové (Holbein) v sešitě tomto však předkládám v desíti tabulkách částečně steh křižkový, steh plochý a vzor stehů jiných (tab. 22.), k nímž vysvětlení na druhé straně podávám. ***) Jsem přesvědčena, že ctěné dámy vděčně příjmou vysvětlení stehu málo známého, jejž na Slovácku "výřezem", "opletačkou" a "valným řetízkem" nazývají.

Vzory pro steh křížkový (tab. 13., 14., 15. a 16.) jsou původu slováckého; vzory pro steh plochý (tab. 18., 19., 20. a 21.) původu hanáckého a vzory (tab. 17. a 22.) původu slováckého. Barvy ponechala jsem jak na originálech se nalezají.

Při sbírání vzorů v sešitě tomto obsažených mnoho ochotných nalezla jsem podporovatelů, kteří zapůjčením jich uveřejnění a další rozšíření a používání umožnili a takto věci dobré prospěli. Jsouť to zejména: veledůstojný pan probošt Dr. Egon Brém na Sv. Kopečku, velectěný pan Fr. Kretz, nadučitel v Mistřicích, důstojný pan František Zelinka, farář v Hněvotíně, paní Amalie Ambrosová, choť advokáta v Olomouci a slečna Xaverie Běhálkova v Tovačově a mnoho jiných, jímž tímto srdečný dík vyslovují.

V Olomouci v únoru 1889.

Berta Sojková

POZNÁMKY.

- 19. M. Mornyć sejmėna pani lihitodava Prachaskovai v Olomouri, slektry Valtrovia a Tečia v Bruž. Upozomiji aržalić na dio "Moravske ornamenty" na krasiličići, vyčané dasteneckým musajím spollem. V Olomouri a levenia slebnost Madionou. V Madomou, 19. Volomouri a levenia slebnost Madionou. V Madomou, 19. Tabolia vše. 22. nažnačuje nam různe stehy. Sele půzedy, sudinknost čili supýtomy a stehovnik (Richovia) upoženým biskiho vysovětenía, brej nie zade dobře die vjetrení uhotovní. V vosna i, pomeca d nauceniuje stehy na moravskem Svořetku, vyže v se ni se vadynají a nakodovna se pracioje.
  Sandodovna se se pracioje.
  Sandodovna se pracioje.
  Sandodovna se se pracioje.
  Sandodovna se se pracioje.
  Sandodovna se posletno poženie se posletno kolonym směrem přes dvyv mítě a ter, zove zahamna a date pokranijeme, nir všehý dobře přehnuljec, nay tele nabyt volny.
  Kříšby, jak na výkrem se spatnýc, řadí se št sobě amterní ikanými; kteké je stožatý a vdys se št stanoběný, čámi v sapicení soběle čehnova, a tim jem načomoko detovnoujom se stave.
  Nazaská jem ni sahulec dokance A modře, aby byly stehy zanetickýší.
  Patmena 2, B, zaznableje nim statly, jež na moravskem Slovačeu, opleta čenot a natos se pracuce.

POZNÁMKY.

- *) Na Moravě zejména paní Miloslava Procházková v Olomouci, slečny Valtrová a Tichá v Brně
- **) Upozorňují zvláště na dílo "Moravské ornamenty" na kraslicích, vydané vlasteneckým muzejním spolkem v Olomouci a kreslené slečnou Madlenkou Wanklovou.
- ***) Tabulka čís. 22. naznačuje nám různé stehy. Steh plochý, zadrhovací čili smyčkový a stehování (Holbein) nepotřebují bižšího vysvětlení, lze jich zcela dobře dle výkresu zhotoviti.

Ve vzoru I. písmena A znázorňuje stehy na moravském Slovácku "výřezem" se nazývající a následovně se pracující:

Jest nutno užíti nití čísla sudého a sice v našem vzoru čtyry nitě.

Vypíchnem v bodu I. a vedem niť vrchem k bodu 2., spodem šikmo k 3., vrchem k 4, spodem šikmo k 2., vrchem zpět k 4., spodem k 3., vrchem

šikmo k 1., spodem zpět ke 3., vrchem k 2., spodem zpět k 3. — a nyní píchnem kolmým směrem přes čtyry nitě a tím zase začínáme a dále pokračujeme, niť vždy dobře přitahujíce, aby steh nebyl volný.

Křížky, jak na výkresu se spatřuje, řadí se k sobě směrem šikmým; křížek je stojatý a vždy se tří stran obšitý, čímž ve spojení s vedlejšími řadami na dvou stranách dvakrát jest obtočen, a tím jen malounko dírkovaným se stává.

Naznačila jsem na tabulce obrazec A modře, aby byly stehy znatelnější.

Písmena 2, B, naznačuje nám stehy, jež na moravském Slovácku "opletačkou" zovou a takto se pracují:

Vyšíjeme prostor, který se opletačkou vyplniti má, kolmými stehy přes dvě nitě, ovšem musí být stejně vzdáleny do výšky i do šířky, jak to obrazec 2. B naznačuje. Máme-li prostor kolmými stehy již vyplněný, pak je zcela jednoduše opletáme a sice zachytneme pouze vrchní kolmý steh a položíme vždy první vodorovný steh dolu a druhý nahořu; je-li první řada dokončena, započneme druhou, a sice leží- li v první řadě první vodorovný steh nahoře, kladem v druhé první steh dolu, tak, aby byly vždy dva vodorovné stehy vedle sebe, jak obrazec 2 B zřetelně naznačuje.

Opletání se koná vždy od levé ruky k pravé.

"Valný řetízek" obrazec 3. *C* tvoří se následovně:

Vypíchnem v bodu 1. a vedem niť šikmo přes dvě nitě k bodu 2., tak, abychom měly půl křížku, z něhož spodem vodorovně k bodu 3., vrchem šikmo přes čtyry nitě k bodu 4. a pak opět první krátký steh 1—2 položíme přes dlouhý, spodem vodorovně k bodu 1. a opět dlouhý přes čtyry nitě, a takto pracujeme vždy střídavě půl křížek krátký a druhý dlouhý.

EMBROIDERY PATTERNS OF THE SLAVIC PEOPLE IN MORAVIA.

From the original works, published by

BERTHE SOJKA in OLOMOUC.

When I published the first volume two years ago of the vilification of our people in Moravia, I promised that I would publish a second volume if the publication found appropriate attention in patriotic circles. And I convinced myself that our ladies, who had that part into their hands, diligently observed everything collected where possible, and used it abundantly, and with that, let it be said with pleasure, the cultural sector of our nation begins to awaken itself from a long sleep and into a new life.

Since that time, a lot has changed to the benefit of the preservation of folk embroidery. Patriotic men and women in many places of the Czechoslovak homelands collect old embroidery in the area of their jurisdiction, in order to save these items, make the people aware of them and encourage others to diligently cultivate them.

Along with the already proven workers in this respect, whom I mentioned in the first booklet, there are always new colleagues and new officials, whose names are too many to mention, and many omissions could arise *), and so step by step these works are acquired from the huts of the people, our peasant ornamentation saved in folk embroidery that shows the flourishing that it deserveds. **)

In the first workbook I limited myself only to cross-stitch embroidery and double running stitches (Holbein), but in this workbook I present in ten plates partly cross-stitch, flat stitch and a pattern of other stitches (Plate 22), for which I provide an explanation on the second page ***). I am convinced that the honorable ladies will gratefully accept the explanation of the little-known stitches, which in Slovakia they call "cut", "braid" and "general chain".

The patterns for the cross stitch (Plates 13, 14, 15 and 16) are of Slovak origin; patterns for flat stitch (Plates 18, 19, 20 and 21) of Hanác origin and patterns (Plates 17 and 22) of Slovak origin. I left the colors as they are on the originals.

While collecting the patterns contained in this workbook, I found many willing supporters who, by lending them, enabled their publication and further expansion and use, thus benefiting good causes. These people in particular are: the venerable provost Dr. Egon Bremen on St. Kopečku, Reverend Fr. Kretz, head teacher in Mistřice, venerable Mr. František Zelinka, parish priest in Hněvotín, Mrs. Amalie Ambrosová, wife of a lawyer in Olomouc and Miss Xaverie Běhálkova in Tovačov and many others, to whom they express their heartfelt thanks.

Olomouc, February 1889.

Berta Sojková

COMMENTS

- *) In Moravia, especially Mrs. Miloslava Procházková in Olomouc, Misses Valtrová and Tichá in Brno
- **) They draw particular attention to the work "Moravian Ornaments on Easter Eggs", published by the Patriotic Museum Association in Olomouc and drawn by Miss Madlenka Wanklova.
- ***) Plate no. 22. indicates to us various stitches. Flat stitch, hook or loop stitch and double running stitching (Holbein) do not need further explanation, they can be made quite well by following the drawing.

Figure 1 A, shows stitches that in Moravian Slovak are called "cut-out" and worked as follows:

Use an even number of threads, specifically four threads in our pattern.

Start at point 1 and lead the thread from the top to point 2, from the bottom diagonally to 3rd, from the top to 4, from the bottom diagonally to 2, from the top back to 4, from the bottom to 3rd, from the top diagonally to 1, from the bottom back to 3, top to 2, bottom back to 3 — and now stitch in a perpendicular direction through the four threads and we start with that again and continue on, always pulling the thread firmly so that the stitch is not loose.

The crosses, as can be seen in the drawing, are arranged in an oblique direction; the cross is upright and always hemmed on three sides, which means that in connection with the side rows on two sides it is wrapped twice, and thus becomes only slightly perforated.

Pattern A is printed in blue to make the stitches more noticeable.

Figure 2 *B*, shows the stitches that in Moravian Slovak are called "braid" and are worked like this:

We embroider the space that will be filled with the braid with perpendicular stitches over two threads, but they must be equally spaced in height and width, as figure 2. *B* indicates. If we have already filled the space with vertical stitches, then we simply braid them, but only catch the top vertical stitch and always place the first horizontal stitch down and the second up. When the first row is finished, start the second, and if in the first row the first horizontal stitch is on top, put the first stitch down in the second, so that there are always two horizontal stitches next to each other, as figure 2 *B* clearly indicates.

Braiding is always done from the left to the right.

The "general chain" figure 3 C is formed as follows:

Start at point 1. and lead the thread diagonally across two threads to point 2., so there is a half cross, from which the bottom horizontally to point 3., the top diagonally across four threads to point 4. Then again the first short stitch 1— 2 are placed over the long one, from below horizontally to point 1. and again, the long one over the four threads, Continue to work alternate half a short crosses and then the other long one.

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.

BERTHE SOIMA & OLMUTZ

*****

Il y a deux aus que fai publés le premier recuef des modéles de broderies shives de Moravie avec la promesse d'en erranger un accond, si celui-là était apprécié par notre public patriote. Je constate avere satis-factior que les dames qui, out cu occasion de le voir, y ont non seclement porté us benovellant autrét, mais opèles se sont aussi misse à le nuite et appiquer les différents modéles, ce qui est un hecreux présage pour la renalissance d'une brancées de culture de notre pouple.

Pendant ces deux zuzeles l'étude des broduries populaires a fait un grand progrès. Des patriotes, dantes et messeures, ont confinuit à collectionner dans baux les coises du paya tehicpu morave les nociens ouvrages pour les conserver, en expiriçer li beauté et en recommander limitation.

Aux nous des travolleurs indiqueles et hen mérites, mentionnés dans ma première publication, qui la malair en ajouter bent d'autres, de serie qu'il serait impossible de tous les énumérer, de cràinte d'en ommettre quediquessure 9°, Cest ainsi que par leurs sinsi collectific, estibases de dessis variantes attistiques, recrooxés dans les humbles chizamires, acquerront peu à peu à place d'honnes qui leur ent da e⁴⁶;

Dans non premier recincil, je me siste horrée aux broduries a point de croix et de traits; dans celurie, j'apporte dans les premières dix feuilles le point de craix, dans les suivantes le point de traits avec d'autres points feuile 2) dont l'expication se trouve au vero. "" J'one espére que les danses me serrent gre des recranques aux es points peu comma que les Suvaques designent par "point coupes", "point reclassés", "point de croix extelables."

Les modèles un mise de conferênce des points de croix extelables."

Les modèles un mise de conferênce pour les danses me serrent gre des

Les modèles au point de croix (tab. 13, 14, 13 et 16) sont d'origine slovaçue, coux au point de traits [18, 19, 20 et 21] hanaques, les modèles enfin des tab. 17 et 22 s'ovaques aussi, les conleirs étant identiques

aux originatos.

Sil ma été donnie de réunir ce recueil, je le dois en partie à la libéralité avec loquelle certains bienvollants possesseurs es sont mis à ma disposition. Je nonnie controct M. Tabbé figon Brêm, prévêt au Sc. Mont pris Olmuz, M. Fr. Kretz, ristRoito-è h Mestife, M. Tabbé Fr. Zelitzka, exte à Hivevotz, Mur- Amélite Ambres à Olmut, Mie. Xvv. Bébáck à Tourley et bien dautres morpels je ténnique lei toute na

Olmutz, février 1889.

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE. D'après les ouvrages originaux, publiés par BERTHE SOJKA à OLMUTZ.

Il y a deux ans que j'ai publié le premier recueil des modàles de broderies slaves de Moravie avec la promesse d'en arranger un second, si celuilá était apprécié par notre public patriote. Je constate avec satisfaction que les dames qui ont eu occasion de le voir, y ont non seulement porté un bienveillant intérât, mais qu'elles se sont aussi mises à en imiter et appliquer les différents modèles, ce qui est un heureux présage pour la renaissance d'une branche de culture de notre peuple.

Pendant ces deux années l'étude des broderies populaires a fait un grand progres. Des patriotes, dames et messieurs, ont continué a collectionner dans tous les coins du pays tchéquomorave les anciens ouvrages pour les conserver, en expliquer la beauté et en recommander l'imitation.

Aux noms des travailleurs infatigables et bien mérités, mentionnés dans ma première

publication, il faudrait en ajouter bien d'autres, de sorte qu'il serait impossible de tous les énumérer, de crainte d'en ommettre quelques-uns *). C'est ainsi que, par leurs soins collectifs, ces richesses de dessins vraiment artistiques, retrouvés dans les humbles chaumières, acquerront peu à peu la place d'honnem qui leur est due **).

Dans mon premier recueil, je me suis bornée aux broderies au point de croix et de traits; dans celui-ci, j'apporte dans les premiéres dix feuilles le point de croix, dans les suivantes le point de traits avec d'autrespoints (table 22) don't l'explication se trouve au verso. ***) J'ose espérer que les dames mme sauont gré des remarques sur les points peu connus que les Slovaques désignent par "point coupé", "point treillissé", "point de croix enchaînés".

Les modèles au point de croix (tab. 13, 14, 15 et 16) sont d'origine slovaque, ceux au point de traits (18, 19, 20 et 21) hanagues, les modèles enfin des tab. 17 et 22 slovagues aussi, les couleurs étant identiques aux originaux.

S'il ma été donné de réunir ce recueil, je le dois en partie à la libéralité avec laquelle certains bienveillants possesseurs se sont mis à ma disposition. Je nomme sourtout M. l'abbé Égon Brém, prévôt au St. Mont près Olmutz, M. Fr Kretz, instituteur à Mistřic, M. l'abbé Fr. Zelinka, curé à Hněvotin, Mme. Amélie Ambros à Olmutz, Mlle. Xav. Běhálek à Tovačov et bien d'autres auxquels je témoigne ici toute ma reconnaissance.

Olmutz, février 1889.

Berthe Sojka.

REMARQUES.

- To cite surtout l'ouvrage »Dessins moraves sur ocufs de Piquess (»Moravské ornamenty na kradictel»), public par les soins de la sociéte du musée patriorique à Olantz et dessiné par MJe Madeleine Wankel.
- - avail. Dans le modèle L, la lettre + di foit voir le point que les Sloyaques de Moravie dénon

uas le modice I, la lettre i a font voir le point que les Slevagues de Moravie dénomment opée et qu'ils partiquent countre suit rendré cles fils en nombre pair, dans notre dezian II y en a quatre. or soint l'aggalle dans , la passer par en haut dans z, faire ressorir par en bas dans er par en bant duns a, par en bas et de bais dans z, ramener par en haut dons e, pas dans ja, par en haut de haut et de bais dans v, ramener par en bas dans , ramener enfin par en bas édans y. Rour pojeter le noveau poist, en saute verir u quatre fils et l'un recommence. Le brin dôch être bien tendu afiq que les points airent sen eners et nomens.

une ment et nomens.

de manière quaver le trang suivant, elles présentent deux faces à deux fils, ce qui les va journes.

tou, de manière quaver le rang miount, elles présentent deux force à deux fils, et qui les alpres, alpres.

Dens la figur d'indense au brint la coulere blose, de que les points resportent moss.

Dens la figur d'indense au brint la coulere blose, de que les points resportent mos parties.

Des la figur d'indense les points que les Silvaupse, de Moravia appellent point treillase paries de fulle doubleel et qu'ille exceptant comme suit.

On brode d'abord verticalement l'espace qui dont controir ce point treillase, à points unis tatts éjectionnel respect par dont fils, ainsi que le monare le bris jaunce de 2 st. Cels fair, tresse complement un nouveau brin dans ces points vais, en alternant lez hout supérieur est le bout intériere dans le seus houteund. Le permier rang fair, ou commence le second fogenent et en exposant les points oxées en forme de troille, aines que le montre le brin bleu ha gr. zl. Et clusque es fait de gauxe à utient.

Faire soniri laiquille d'une 1, fai passer per rêcex fiés en sean soblique vera 3, et qui donne modé d'un pout de creves ordinaire seante le bris par en ha vers 3, le passer en en haut et pur quarre fils vers 4, et recommencer en posant la brauche course sor la agrec.

REMARQUES

- *) II faut pourtant nommer Mme Miloslava Procházka à Olmutz, Mlles Valtr et Tichá à Brunn. **) Je cite surtout l'ouvrage »Dessins moraves sur oeufs de Pàques« (»Moravské ornamenty na kraslicích«), publié par les soins de la société du musée patriotique à Olmutz et dessiné par MIIe
- ***) La feuille 22 montre différentes espèces de points. Les points plats ou unis, les points festonnés et ceux de traits n'ont pas besoin d'explication, la figure en rendant clairement le mode de travail.

Dans le modèle I., la lettre 1 A fait voir le point que les Slovaques de Moravie dénomment point coupé et qu'ils pratiquent comme suit:

I'rendre des fils en nombre pair; dans notre dessim il y en a quatre.

Fair sortir l'aiguille dans 1, la passer par en haut dans 2, faire ressortir par en bas dans 3, passer par en haut dans 4, par en bas et de biais dans 2, ramener par en haut dans 4, par en bas dans 3, par en haut et de biais dans 1, ramener par en bas dans 3, par en haut dans 2, ramener enfin par en bas dans

3. — Pour ajouter le noveau point, on saute verticalement guatre fils et l'on recommence. Le brin doit être bien tendu afin que les points aient un aspect serré et soutenu.

Madeleine Wankel.

Comme on le voit, les croix s ajoutent debout et en écharpe elles sont fixées de trois côtés, de manière qu'avec le rang suivant, elles présentent deux faces à deux fils, ce qui les rend peu ajourčes.

Dans la figure j'ai donné au brin la couleur bleue, afin que les points ressortent mieux. Les lettres 2 B font voir un point que les Slovagues de Moravie appellent point treillissé (ou point de tulle double) et qu'ils exécutent comme suit:

On brode d'abord verticalement l'espace qui doit contenir ce point treillissé, a points unis (plats), également espacés par deux fils, ainsi que le montre le brin jaune de 2 B. Cela fait, on tresse simplement un nouveau brin dans ces points unis, en alternant leur bout supérieur avec le bout inférieur dans le sens horizontal. Le premier rang fini, on commence le second en joignant et en espaçant les points tissés en forme de treillis, ainsi que le montre le brin bleu de la fig. 2 B. Ce tissage se fait de gauche a droite.

Point de croix enchainées, fig. 3 C.

Faire sortir laiguille dans 1, la passer par deux fils en sens oblique vers 2, ce qui donne la moitié d'un point de croix ordinaire; conduire ensuite le brin par en bas vers 3, le passer par en haut et par guatre fils vers 4, et recommencer en posant la branche courte sur la longue.

EMBROIDERY PATTERNS OF THE SLAVIC PEOPLE IN MORAVIA.

From the original works, published by

BERTHE SOJKA in OLOMOUC.

Two years ago I published the first collection of Moravian Slavic embroidery patterns with the promise of arranging a second, if that one was appreciated by our patriotic public. I note with satisfaction that the ladies who have had the opportunity to see it, have not only taken a benevolent interest in it, but that they have also begun to imitate and apply the different models, which is a happy omen for the renaissance of a cultural branch of our people.

During these two years the study of folk embroidery has made great progress. Patriots, ladies and gentlemen, continued to collect in all corners of the Czech-Moravian country ancient works to preserve them, explain their beauty and recommend their imitation.

To the names of the indefatigable and well-deserved workers mentioned in my first publication, many others should be added, but it would be impossible to list them all, for fear of omitting a few *). It is thus that, through their collective care, these riches of truly artistic drawings, found in the humble cottages, will gradually acquire the place of honor which is due to them **).

In my first collection, I limited myself to cross-stitch and running stitch embroidery; in this one, I bring cross stitch in the first ten plates; and in the following, running stitches with other techniques (plate 22) whose explanation is on the back. ***). I dare to hope that even the ladies will be grateful for remarks on the little-known stitches that the Slovaks call "cut stitch", "trellis stitch", "chained cross stitch".

The cross-stitch models (plates 13, 14, 15 and 16) are of Slovak origin, those in running stitch (18, 19, 20 and 21) Hanác, finally the models from plates 17 and 22 Slovaks too, the colors being identical to the originals.

If I had the opportunity me to bring together this collection, I owe it in part to the liberality with which certain benevolent owners have placed themselves and their resources at my disposal. Above all, I name Father Égon Brém, provost at St. Mont near Olomouc, Mr. Fr Kretz, teacher at Mistřic, Father Fr. Zelinka, parish priest at Hněvotin, Mrs. Amelie Ambros to Olomouc, Miss Xav. Běhálek to Tovačov and many others to whom I express my gratitude here.

Olomouc, February 1889.

Bertha Sojka.

- *) However, Mrs. Miloslava Procházka in Olomouc must be named and Misses Valtr and Tichá in Brunn.
- **) I especially quote the work »Moravian Ornaments on Easter Eggs« (»Moravské ornamenty na kraslicích«), published by the Society of the Patriotic Museum in Olomouc and drawn by Miss Madeleine Wankel.
- ***) Plate 22 shows different kinds of dots. Flat or plain stitches, scalloped stitches and dash stitches need no explanation; the figure makes it clear how to work.

In figure 1., the letter 1 A shows the full stitch that the Moravian Slovaks call "cut-out" and which they practice as follows:

Take threads in an even number; in our drawing there are four.

Bring the needle out in 1, pass it up in 2, bring it out from below in 3, pass up in 4, through down and diagonally in 2, bring it up in 4, from below in 3, from above and diagonally in 1, bring from below into 3, from above into 2, finally bring from below into 3. — To add the new point, we skip four threads vertically and start again. The strand should be snug so that the stitches look tight and supported.

As we see, the crosses are added standing and in a scarf they are fixed on three sides, so that with the following row they present two faces with two threads, which makes them little openwork.

In the figure 1 have given the strand the color blue, so that the full stitch stands out better.

The figure 2 B show a stitch which the Moravian Slovaks call the lattice stitch (or double tulle stitch) and which they perform as follows:

We first embroider vertically the space which must contain this lattice stitch, with united (flat) stitches, equally spaced by two threads, as shown by the yellow strand of 2 *B*. This done, we simply braid a new strand in these united stitches, alternating their upper end with the lower end in the horizontal direction. The first row finished, we begin the second by joining and spacing the woven stitches in the form of a trellis, as shown by the blue strand in fig. 2 *B*. This weaving is done from left to right.

Chained cross stitch, fig. 3 C.

Bring the needle out in 1, pass it through two threads obliquely towards 2, which gives half of an ordinary cross stitch; then lead the strand downwards towards 3, pass it upwards and through four threads towards 4, and start again by placing the short branch on the long one.

Moravian Folk Embroidery Patterns

Vyznamenáno bylo dílo toto na výstavách v Přiboře 1887 a v Kroméřízi 1891 stříbrnou medalií, v Telči r. 1888 bronzovou medalií.

Sešit 3

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAV**Ě**

(DESET TABULEK V BARVOTISKU)

DLE PŮVODNÍCH VZORU

VYDALA

BERTA SOJKOVA V OLOMOUCI

V OLOMOUCI 1895. TISKEN KNÍŽECÍ ARCIBISKUPSKÉ KNIH-KAMENOTISKÁRNY.

Cena 1 zl., poštou 1 zl. 10 kr. r. m.

This work was awarded a silver medal at the exhibitions in Přiboňa in 1887 and Kroméříz in 1891, and a bronze medal in Telč in 1888.

Workbook 3

EMBROIDERY PATTERNS OF THE SLAVIC PEOPLE IN MORAVIA

(TEN PLATES PRINTED IN COLOR)

ACCORDING TO THE ORIGINAL DESIGNS

PUBLISHED BY

BERTA SOJKOVA

IN OLOMOUC

IN OLOMOUC 1895.
PRINCE ARCHBISHOP BOOK – LITHOGRAPHY PRINTERS.

Price: 1 zlatý, 10 krone; by mail 1 zlatý, 20 krone r. m.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

DLE ORIGINÁLĚ VYDALA BERTA SOJKOVÁ v OLOMOUCI.

→

Vysoce urczenému nejdůstojnějšímu Pánu, Panu

EMANUELI HRABĒTI PÖTTING-PERSINGOVI.

infulovanému prelátu, probostu kapitoly okomucké a t. d., čestnému občana sedmdeséti obci českých, mecenski škotství českého, podparovateli všech vlasteneckých podask2, dohrodinel studující mládeše a chudiny a t. d., a t. d.,

věnuje v předvečer posvěcení jím založeného Ústavu pro vzdělání dívek českých v Olomouci

z neobniczené úcty, lásky a oddanosti

Berta Sojková.

V Olomouci, 14. září 1895.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ DLE ORIGINÁLŮ VYDALA BERTA SOJKOVÁ v OLOMOUCI.

Vysoce urozenému nejdůstojnějšímu Pánu, Panu EMANUELI HRABĚTHI PÖTTING-PERSINGOVI,

infulovanému prelátu, proboštu kapitoly olemucké a t. d., čestnému občanu sedmdesáti obci českých, mecenáši školstvi českého, podporovateli všech vlasteneckých podniků, dobrodinci studující mládeže a chudiny a t. d., a t. d.,

věnuje v předvečer posvěcení jím založeného Ústavu pro vzdělání dívek českých v Olomouci

z neobmezené úcty, lásky a oddabnosti

Berta Sojková.

V Olomouci, 14 září 1895

EMBROIDERY PATTERNS OF THE SLAVIC PEOPLE IN MORAVIA

PUBLISHED ACCORDING TO THE ORIGINALS BERTA SOJKOVÁ in OLOMOUC.

To the Most Noble Sir EMANUEL HRABETH PÖTTING-PERSING,

infused prelate, provost of the Olemouc chapter, etc., honorary citizen of seventy Czech villages, patron of Czech education, supporter of all patriotic enterprises, benefactor of the studying youth [students] and the poor, etc., etc.,

with unlimited respect, love and devotion

Olomouc, September 14, 1895

Berta Sojková.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

DLE ORIGINÁLĚ VYDALA BERTA SOJKOVÁ v OLOMOUCI.

+

Pn vydósi selviu pevého vzorú vyšívání lich mařeho na Miravel v r. 1887, presi to publikaci nak, mála jem úmyal vzbudí vředněcený zajem pro to, on od dub dávnych lid nak, zejména žena nake, v tomco obora meméněnké přetovala a vzehovala.

Jiem mrdou, že těži se vylátat mě obbbě u nalich vžasřeneckých žen a divek tou měrou, že nemohla jem obliki přeži se výsil vyplovenému na vydání něšiu dáliho a cích, dále Bih, je pokražovatí.

Jisoze občopera, souselý zemec germáněckých, pozpovovaně jsto hud plží se k nav jedt mravy a avyky, příjmáne je mnoděk, jednáme a pracojeme dle nich zapomínujce, že příjetní jich zbavojeme se

ave pôvodnosti a svelto razu.

A prece projemeni kraje drive nlovanici, dnes civatus zaplavené, co skolekvárně. List seculov, ice ja tjavene nakovanským, ale jeho spásoby a razveny, práce a život doměcí zachovaný namosave pôvodnost shvanudou. I řek, há/h ho na měci ndevy kortu mují slovansky. Klo rokem ledoším navdevý nost a slovansky navene povodnost skorou nostavene povodnost storenosti povodnosti se navene navene povodnosti se na navene povodnosti se nazá vystave, navá setře horosot pou národ vojú, že više, co slovaným být se nákin, mloví skory výmlovojnii. Narode, posat jez i Ano, sa návene že na zakovaným kontro se navene povodnosti se na navene povodnosti se na navene navene navene povodnosti se na navene na navene navene na navene navene navene navene navene navene navene na navene navene na navene navene navene navene navene navene na navene n

Abych naznačila, že staré vzory i moderně upraviti se dají, podávám i list (XXXII.) takto upraven

Abyen namicini, go state vzový montans ujavani se uži, polostaní na costoj tako uprevov.

Tab. 32, 43, 52, 62, 72, 85, jest dovatečilo, tab. 29, a 31. handčetho, tab. 30. valabšecho potvod

— Tab. 32, jest sestavena na zakladé selitu II.

Při abříní vzoví těch judnálhá jem cesty po Morzavé a sebrala, co dobrého u přivodnýho se madží
račí dalo. Najemene livýl ando vlotoka žavýjšíh mež vzovy: Dj. Josef Přásra, žara v Sukdože u Konice,

šé. Teresie Vřiteová v Přerové, Josef Bázel, učitel v Ih Brodé, dp. J Berger, fazář v Podovicích a j.

V Olomouci, ta. záti 1895.

Berta Sojková.

VZORY VYSIVÁNI LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

DLE ORIGINÁLÙ VYDALA.

BERTA SOJKOVÁ v OLOMOUC.

Pri vydáni sešitu prvého vzorů vysiváni lidu našeho na Moravě v r. 1887., prvni to publikaci naši, měla jsem ùmysl vzbudit všeobecny zäjem pro to, co od dob dävnych lid naš, zejména žena naše, v tomto oboru nezménèné pèstovala a zachovala.

Jsem hrdou, že těší se vydání mé oblibè u našich vlasteneckých žen a divek tou mérou, že nemohla jsem odolati přání ze všad vyslovenému na vydání sešitu dalšiho a chei, dá-li Bůh, i pokračovati.

Jsouce obklopeni sousedy kmene germánského, nepozorované jako had pliži se k nám jich mravy a zvyky, přijímáme je mimodèk, jednáme a pracujeme dle nich zapominajice, že přijetím jich zbavujeme se své původnosti a svého rázu.

A prece projdeme-li kraje drive slovanské, dnes cizotou záplávené, co shledáváme? Lid nemluvi sice již jazykem slovanským, ale jeho spůsoby a

mravy, práce a život domáci zachovaly namnoze původnosť slovanskou. I rek, hájů, hor a měst názvy koŕen mají slovanský.

Kdo rokem letošim navštivil naši stověžatou Prahu zlatou, s tlukoucim srdcem prohližel si naši výstavu národopisnou, a kdo hlouběji ponořil myšlenky své do vyloženych zde na oko němých předmětů, seznal brzy, má-li srdce horouci pro národ svůj, že vše, co němym býti se zdálo, mluví slovy výmluvnými: Národe, poznej sei Ano, národe český, poznej se a zachovej, co od předků zachovati se dá a buduj na základech těch dále samostatnosť svou.

Vydávajic tento sešit třeti, chci přispěti opět ku vymaněni se žen a divek českých v oboru vyšivání z podruži ciziho

Abych naznačila, že staré vzory i moderně upraviti se daji, podávám i list (XXXII.) takto upravený.

Tab. 23., 24., 25., 26., 27., 28. jest slováckého, tab. 29. a 31. hanáckého, tab. 30. Valašského původu. — Tab. 32. jest sestavena na zakladě sešitu II.

Při sbírání vzorů tě ch podnikla jsem cesty po Moravě a sebrala, co dobrého a původního se nasbiírati dalo. Nápomocni byli aneb ochotně zapůjčili mně vzory: Dp. Josef Fišara, farár v Sukdole v Konice, slč. Terezie Vítězová v Přerové, Josef Bázel, učitel v Uh Brodě, dp. J. Berger, farář v Pozlovicích a j.

V Olomouci, 14 září 1895.

Berta Sojková.

EMBROIDERY PATTERNS OF THE SLAVIC PEOPLE IN MORAVIA

PUBLISHED ACCORDING TO THE ORIGINALS BERTA SOJKOVÁ in OLOMOUC.

When the booklet of the first sewing pattern of our people in Moravia was published in 1887, the first publication of ours, I had the intention of arousing general interest in what our people, especially our women, have cultivated and preserved in this field unchanged since ancient times

I am proud that my publication is enjoyed by our patriotic women and girls to the extent that I could not resist the wishes expressed from everywhere to publish another workbook and, God willing, to continue.

Being surrounded by neighbors of the Germanic tribe, their manners and customs sneak up on us unnoticed like a snake, we accept these casually, act and work accordingly, forgetting that by accepting them we are losing our originality and our character.

And after all, if we pass through the formerly Slavic regions, today flooded with foreigners, what do we find? Although the people no longer speak the Slavic language, their ways and manners, work and domestic life have preserved a lot of Slavic originality. Even the names of rivers, groves, mountains and cities have Slavic roots.

Those who visited our Prague Golden centenary this year, looked through looked through our ethnographic exhibition with a beating heart, and those who deeply thought about the mute objects laid out, soon learned, if one has a burning heart for the nation, that everything that seemed to be mute speaks with eloquent words: Nation, know yourself. Yes, Czech nation, know yourself and preserve what you can preserve from your ancestors and build your independence on these foundations.

By publishing this third volume of this worklet, I want to contribute again to liberate Czech women and girls in the field of embroidery from the subjugation of foreigners.

As a suggestion that old patterns and modern ones can be modified, I also submit the sheet XXXII modified in this way.

Plates 23, 24, 25, 26, 27, and 28 are Slovak, plates 29 and 31 are of Hanácký, plates 30 of Wallachian origin — plate 32. is based on a compilation of Workbook II.

While collecting these patterns, I traveled around Moravia and gathered all the good and original things I could find. Many people were helpful or willingly lent me samples: Dp. Josef Fišara, parish priest in Sukdol in Konica, slč. Terezie Vítězová in Přerová, Josef Bázel, teacher in Uh Brod, dp. J. Berger, parish priest in Pozlovice, and others.

Olomouc, September 14, 1895.

Berta Sojková.

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.

BERTIIC GOJKA A OLMUTZ.

A Monsieur.

MONSIEUR LE CONTE ÉMANUEL DE PÔTTING-PERSING.

prélat crossé et miré, prévôt des chamoines d'Olmutz etc., bourgeois d'honneur de soixante-dix communes de Moravie, mécène des écoles slaves, protecteur de toutes les sociéées patrioriques, Nemfaiteur de la jeunesse scolaire et des indigents etc., etc.,

> à la veille de l'inauguration du pensionnat par lui fondé pour filles slaves à Olmutz

> > un témoignage de la plus profonde vénération

Berthe Sojka.

Olmutz, le 14 septembre 1895.

Modèles de Broderies Du Peuple Slave En Moravie.

D'après les ouvrages originaux publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

A Monsieur, MONSIEUR DE COMTE ÉMANUEL DE PÖTTING-PERSING,

prélat crossé et mitré, prévôt des chanoines d'Olmutz etc.,

bourgeois d'honneur de soixante-dix communes de Moravie, mécène des écoles slaves, protecteur de toutes les sociétés patriotiques, bienfaiteur de la jeunesse scolaire et des indigents etc., etc.,

à la veille de l'inauguration du pensionnat par lui fondé pour filles slaves à Olmutz

En témoignage de la plus profonde veneration

Berthe Sojka.

Olmutz, le 14 septembre 1895

Embroidery Patterns of the Slavic People in Moravia.

From the original works, published by Betrhe Sojka at Olomouc.

To Sir,

MONSIEUR DE COMTE EMANUEL DE PÖTTING-PERSING,

crossed and mitred prelate, provost of the canons of Olomouc etc., bourgeois of honor of seventy municipalities of Moravia, patron of the Slavic schools, protector of all patriotic societies, benefactor of school youth and of the destitute, etc., etc.,

In testimony of the deepest veneration

Bertha Sojka.

Olomouc, September 14, 1895

MODELES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.

PERTIE SOIKA & OLMUTZ

En publiant, en 1887, le premier volume des Motélès de broderies scaves en Moravie, premier age de ce geure parti chet nous, non but chait d'éveiller un intérêt général pour tout ce que nos aucètes, femmes nutout, out outifié et conservé per et intact.

Je suis ûtre de la vogue que non ouvrage a eue pairmi les dames slaves, et c'est leur désir d'en la suite qui m'a induite à pourssière ma tâche.

as source quir ma moutte a poursouvre ma Table.

Entourés de voisins de race alternande dont les mocurs et les coutumes s'inflittent insensiblement nouls, nous les unitions involontairement, et l'adoption de leur manière d'agir et de travailler nous faix re, socre originable de notre individuable.

1. Mais on apacuerant d'années pays slaves, actuellement dénaturalisés, on est frappé de voir que, que les habitants un parlent plus leur laugue primiture, leurs au et coutames, leurs travaux et leur vie intére ent pourtant conservé leur origine; même les noms des rivières, des montagnes et des villes recibin radical siève.

Des objets exposés à l'exposition ethnographique de Prague (1895) se dégage une leçon q principal de souffle partividique sura certainement saisie, leçon qui y est bien nettement exprimée: recommaître béseneur, peuple tableque; recherche et conserve précisesement tout ce qui peut ence vé, et, sur ce trievre, funde ton individualité!*

Mon but dans cel ouvrage est le désir d'aider à la femme slave à s'affranchir de l'initation des

La planche XXXII. montre la manière d'utiliser les dessins anciens dans les ouvrages modernes. Les refices No. 33—28 sont d'origine slovaque, Nr. 29 et 31 hanaque, Nr. 30 valaque — La planche Nr. 32 est de sur le x³⁸ volume.

Pour recediir les originaux de ces dessins et choisir les nicillorus, il m'u fallu parcourir la Motavie et ette táche Jui été nióée par M. M. le R. P. Joseph Fisars, cucé à Suidobe près Konice, le R. P. engrer, cut à l'odiovie, Joseph Básed, instituteur is Uh. Brod, Mile Thérèse Vitte de Preroy, etc., ce dont ur suis infinencer coconnaissante.

Olmutz, le 14 octobre 1895

Modèles de Broderies Du Peuple Slave En Moravie.

D'après les ouvrages originaux publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

En publiant, en 1887, le premier volume des Modèles de broderies slaves en Moravie, premier ouvrage de ce genre paru chez nous, mon but était d'éveiller un intérêt général pour tout ce que nos ancêtres, nos femmes surtout, ont cultivé et conservé pur et intact.

Je suis fière de la vogue que mon ouvrage a eue parmi les dames slaves, et c'est leur désir d'en voir la suite qui m'a induite à poursuivre ma tâche.

Entourés de voisins de race allemande dont les moeurs et les coutumes s'infiltrent insensiblement chez nous, nous les imitons involontairement, et l'adoption de leur manière d'agir et de travailler nous fait perdre notre originalité et notre individualité.

Mais en parcourant d'anciens pays slaves, actuellement dénaturalisés, on est frappé de voir que, quoique les habitants ne parlent plus leur

langue primitive, leurs us et coutumes, leurs travaux et leur vie intérieure ont pourtant conservé leur origine; même les noms des rivières, des montagnes et des villes recèlent leur radical slave.

Des objets exposés à l'exposition ethnographique de Prague (1895) se dégage une leçon que tout visiteur inspiré du souffle patriotique aura certainement saisie, leçon qui y est bien nettement exprimée: "Tâche de te reconnaître toi-meme, peuple tchèque; recherche et conserve précieusement tout ce qui peut encore être préservé, et, sur ce trésor, fonde ton individualité!"

Mon but dans cet ouvrage est le désir d'aider à la femme slave à s'affranchir de l'imitation des broderies étrangères.

La planche XXXII. montre la manière d'utiliser les dessins anciens dans les ouvrages modernes. Les planches No. 23 — 28 sont d'origine slovaque, Nr. 29 et 31 hanague, Nr. 30 valaque — La planche Nr. 32 est basée sur le 2tme volume.

Pour recueillir les originaux de ces dessins et choisir les meilleurs, il m'a fallu parcourir la Moravie. Dans cette tâche j'ai été aidée par M. M. le R. P. Joseph Fišara, curé à Sukdole près Konice, le R. P. J. Berger, curé à Pozlovice, Joseph Bàzel, instituteur à Uh. [Uherský] Brod, MIIe. Thérèse Vitèz de Prerov, etc., ce dont je leur suis infiniment reconnaissante.

Olmutz, le 14 octobre 1895.

Berthe Sojka

Embroidery Patterns of the Slavic People in Moravia.

From the original works, published by Berthe Sojka at Olmutz.

By publishing, in 1887, the first volume of Patterns of Slavic Embroidery in Moravie, the first work of this kind to appear in our country, my aim was to arouse a general interest in all that our ancestors, especially our women, cultivated and kept pure and intact.

I am proud of the fashion trend my work has had among the Slavic ladies, and it is their desire to see its sequel that has induced me to pursue my task.

Surrounded by neighbors of German race, whose manners and customs infiltrate us unnoticed; we imitate them without awareness, and the adoption of their way of acting and working causes us to lose our originality and our individuality.

But while travelling across former Slavic countries, currently denationalized, one is struck to see that, although the inhabitants no longer speak their language of origin, their habits and customs, their work and their home lives have nevertheless preserved their origins; even the names of rivers, mountains and cities reveal their Slavic origins.

From the objects displayed at the Ethnographic Exhibition in Prague (1895) emerged a lesson that any visitor inspired by the spirit of patriotism would certainly have grasped, a lesson which was clearly expressed there: "Try to recognize yourself, Czech people; seek out and carefully preserve all that can still be preserved, and, on this treasure, base your individuality!"

My goal in this work is the desire to help the Slavic woman to free herself from the imitation of foreign embroideries.

Plate XXXII shows how to use old drawings in modern works. Plates No. 23 — 28 are of Slovak origin, No. 29 and 31 Hanak, No. 30 Wallachian — Plate No. 32 is based on the 2nd volume.

To collect the originals of these drawings and choose the best ones, I had to travel through Moravia. In this task I was helped by M. M. the Reverend Father Joseph Fišara, parish priest in Sukdole near Konice, the Reverend J. Berger, parish priest in Pozlovice, Joseph Bàzel, teacher at Uh. [Uherský] Brod, Miss Thérèse Vitèz of Prerov, and others, for which I am infinitely grateful to them.

Olomouc, October 14, 1895.

Berthe Sojka